

Monitor Sociale Kracht Houten 2020

foto: gemeente Houten

...over sociale kracht,
leefbaarheid en veiligheid en de
relatie tussen gemeente en burgers

• <u>De Monitor Sociale Kracht</u>	3
• <u>De zeven componenten van sociale kracht</u>	4
• <u>De meting van 2020</u>	5
• <u>Inzoomen op inwonersgroepen</u>	6
• <u>Samenvatting en conclusies</u>	7
• <u>Sociale Kracht in Houten</u>	12
• <u>Zelfredzaamheid</u>	13
• <u>Participatie</u>	19
• <u>Mate van eenzaamheid</u>	28
• <u>Financiële zelfredzaamheid</u>	32
• <u>Sociale samenhang in de buurt</u>	35
• <u>Leefbaarheidsbeleving</u>	45
• <u>Veiligheidsbeleving</u>	51
• <u>De gemeente en haar inwoners</u>	55
• <u>Achtergrondkenmerken</u>	60
• <u>Onderzoekverantwoording</u>	61

Sociale kracht

Gemeenten hebben de taak een goede sociale infrastructuur neer te zetten voor de inwoners die hulp of ondersteuning nodig hebben. Het is relevant om te meten of gemeenten op het goede spoor zitten. Registratiecijfers geven hier enig inzicht in, maar het is naast objectieve cijfers ook van belang dat vanuit het perspectief van de inwoners wordt gekeken naar de mogelijkheden en kansen in wijken en buurten en bij de burgers zelf. Daarom staat de beleving van de burgers in deze rapportage centraal: redden ze zichzelf, hoe gaan ze om met buurtbewoners, in hoeverre nemen ze deel aan het maatschappelijk leven, wat kunnen ze (zelf en met anderen) doen en belangrijk ook: wat willen ze doen? Deze aspecten komen in de rapportage aan de orde. Daarnaast wordt gekeken naar de relatie tussen de gemeente en haar inwoners.

Corona

2020 was een bijzonder jaar waarin de COVID-19 epidemie om zich heen greep. In deze rapportage wordt hier dan ook in het bijzonder aandacht aan besteed. Wat zijn de gevolgen geweest voor de sociale kracht van onze inwoners?

Bij de uitkomsten:

- ❖ **Rapportage:** de zeven indicatoren van sociale kracht (te herkennen aan de verschillende kleuren) vormen de componenten van dit rapport. Per indicator wordt inzicht gegeven in de vragen die bij de berekening van de scores zijn meegenomen. In de grafieken hebben deze aspecten (bij de cijfers van 2020) een contour met de kleur van de indicator. Daarnaast worden vragen beantwoord die aan het onderwerp gerelateerd zijn, maar niet zijn meegenomen in de score; deze hebben geen contourlijnen.
- ❖ **Tabellenboek:** Naast deze rapportage is een tabellenboek beschikbaar met daarin de resultaten per vraag en de scores per sociale kracht-indicator. In het tabellenboek zijn ook de cijfers van voorgaande metingen opgenomen. Het gaat hierbij om de (gewogen) aantallen respondenten waar de uitkomsten betrekking op hebben.

De Monitor Sociale Kracht is opgezet door Dimensus, samen met (voorheen) Lokaal Centraal en de gemeente Houten. Voor de monitor wordt uitgegaan van de veronderstelling dat de sociale kracht van het collectief van inwoners (i.c. een groep of een buurt) wordt bepaald door zeven componenten c.q. pijlers die enerzijds betrekking hebben op persoonlijke kenmerken en de deelname aan de samenleving (zelfredzaamheid, participatie, mate van eenzaamheid en financiële zelfredzaamheid) en anderzijds de leefomgeving van burgers typeren (beleving van leefbaarheid en veiligheid, sociale samenhang in de buurt).

Voor elke component wordt een indicatorscore berekend. Deze indicator-scores zijn samengestelde waarden op een schaal van 0 tot 10. Het zijn géén rapportcijfers. De scores hebben vooral een relatieve waarde: door de uitkomsten van de enquête om te rekenen naar scores worden ijkpunten vastgelegd en zijn benchmarks mogelijk tussen gemeenten, kernen, wijken of buurten, maar ook in de tijd. De scores lopen van 'slecht' naar 'goed': hoe hoger de waarde, hoe beter.

Samen bepalen de scores de sociale kracht van een gemeente, wijk of buurt. Beproefde en gevalideerde vragen vormen de basis voor het berekenen van de scores. Met deze achterliggende informatie kunnen de scores worden geduid en verklaard. Soms worden met de vragen ook nog sub-indicatoren berekend. Op de volgende pagina is aangegeven welke informatie uit de enquête wordt gebruikt om de zeven scores te berekenen.

Zelfredzaamheid

Participatie

Mate van
eenzaamheid

Financiële
zelfredzaamheid

Sociale samenhang
in de buurt

Leefbaarheid

Veiligheid

Persoonlijke kenmerken:

- **Zelfredzaamheid** is het vermogen van mensen om zichzelf te redden in geval van voortdurende veranderingen en gevolgen van een (chronische) ziekte, beperking of tegenslag, op alle levensterreinen. Zelfredzaamheid valt uiteen in het zich kunnen redden in het dagelijks leven (bijv. bij algemene dagelijkse levensverrichtingen zoals aankleden, opvoeding, bewegen en sociale contacten), het zelforganiserend vermogen (zelf hulp inschakelen, zelfregie) en de weerbaarheid (aanpassingsvermogen en veerkracht).
- **Participatie** heeft betrekking op de mate waarin iemand deelneemt aan de samenleving en aan het maatschappelijk leven. In kaart wordt gebracht hoe het sociale leven er uit ziet en wat de maatschappelijke betrokkenheid en inzet is van burgers. Bij participatie gaat het om wel of geen werk hebben, re-integratie en opleiding, doen van mantelzorg (i.c. aan vrienden of burens) of vrijwilligerswerk en de betrokkenheid bij het verenigingsleven (actief of als lid) en deelname aan activiteiten.
- **Mate van eenzaamheid** wordt bepaald door een aantal uitspraken over het gevoel van eenzaamheid en het hebben van een al dan niet beperkt sociaal netwerk.
- **Financiële zelfredzaamheid** zegt iets over de financiële draagkracht en -last van mensen. Dit is een belangrijke indicator voor de mogelijkheden of capaciteiten van een individu of van buurtbewoners samen. Aspecten die een rol spelen zijn inkomen, opleidingsniveau en type woning, maar uiteindelijk wordt de financiële zelfredzaamheid bepaald door de vraag of men wel of niet kan rondkomen van het huishoudinkomen.

Wijkgerichte indicatoren:

- **Sociale samenhang in de buurt** gaat over de samenhang of cohesie in de buurt en de bereidheid om zich in te zetten voor de buurt. Sociale samenhang in de buurt is van belang voor het aanpakken en tegengaan van buurtverval. Het vormt een aanknopingspunt voor de ontwikkeling van buurten. Bij sociale samenhang in de buurt kan een onderscheid worden gemaakt in sociale cohesie en informele sociale controle. Met het laatste wordt de bereidheid tot ingrijpen als er iets gebeurt en de feitelijke inzet van mensen voor hun buurt bedoeld.
- **Leefbaarheidsbeleving** heeft betrekking op de kwaliteit van wijken in termen van fijn leven in de wijk en een prettige buurt om in te wonen. Het gaat vooral om de leef- en woonomgeving van mensen, inclusief de voorzieningen in de buurt. Aspecten van leefbaarheid zijn: de aanwezigheid van voorzieningen, het onderhoud (en verloedering) van de openbare ruimte en de beleving van de woonomgeving.
- **Veiligheidsbeleving** is ook een indicator die iets zegt over de kwaliteit van wijken. In relatie tot sociale kracht gaat het hierbij vooral om de beleving van veiligheid. De score voor de veiligheidsbeleving wordt bepaald door de veiligheidsbeleving en de mate waarin sociale overlast wordt ervaren.

Steekproef en respons

In het vierde kwartaal van 2020 is in de gemeente Houten de zesde meting van de Monitor Sociale Kracht uitgevoerd, dit keer weer op gemeenteniveau. Voor het onderzoek is een steekproef getrokken van 2.700 inwoners van 18 jaar en ouder. Hiervan hebben er uiteindelijk 838 meegedaan, een respons van 31% ten opzichte van de bruto steekproef. Deze respons is iets hoger dan vorig jaar (30%). Om een zo hoog en zo representatief mogelijke respons te behalen, konden de inwoners naar keuze online, op papier (na opvragen schriftelijke versie) of telefonisch meewerken aan het onderzoek. De meeste enquêtes zijn online ingevuld (91%), 8% is telefonisch afgenomen en 1% is op papier ingevuld. De uitkomsten zijn gewogen naar sekse, leeftijdsgroep en de vijf deelgebieden.

Corona-pandemie en moment van meten

Dit onderzoek is gehouden van eind oktober t/m half november 2020, midden in de corona-crisis. Nadat in de zomerperiode tijdelijk wat meer mogelijk was, waren op het moment van het onderzoek de corona-maatregelen net weer opnieuw aangescherpt. Vanaf 14 oktober gold weer een gedeeltelijke lockdown voor het hele land. Vrijwel alle eet- en drinkgelegenheden werden gesloten. Thuis mocht men nog maar drie personen ontvangen. Vanaf 15 december 2020 geldt (weer) een harde lockdown in Nederland. De effecten van deze nieuwe lockdown vallen buiten de scope van dit onderzoek.

De rapportage

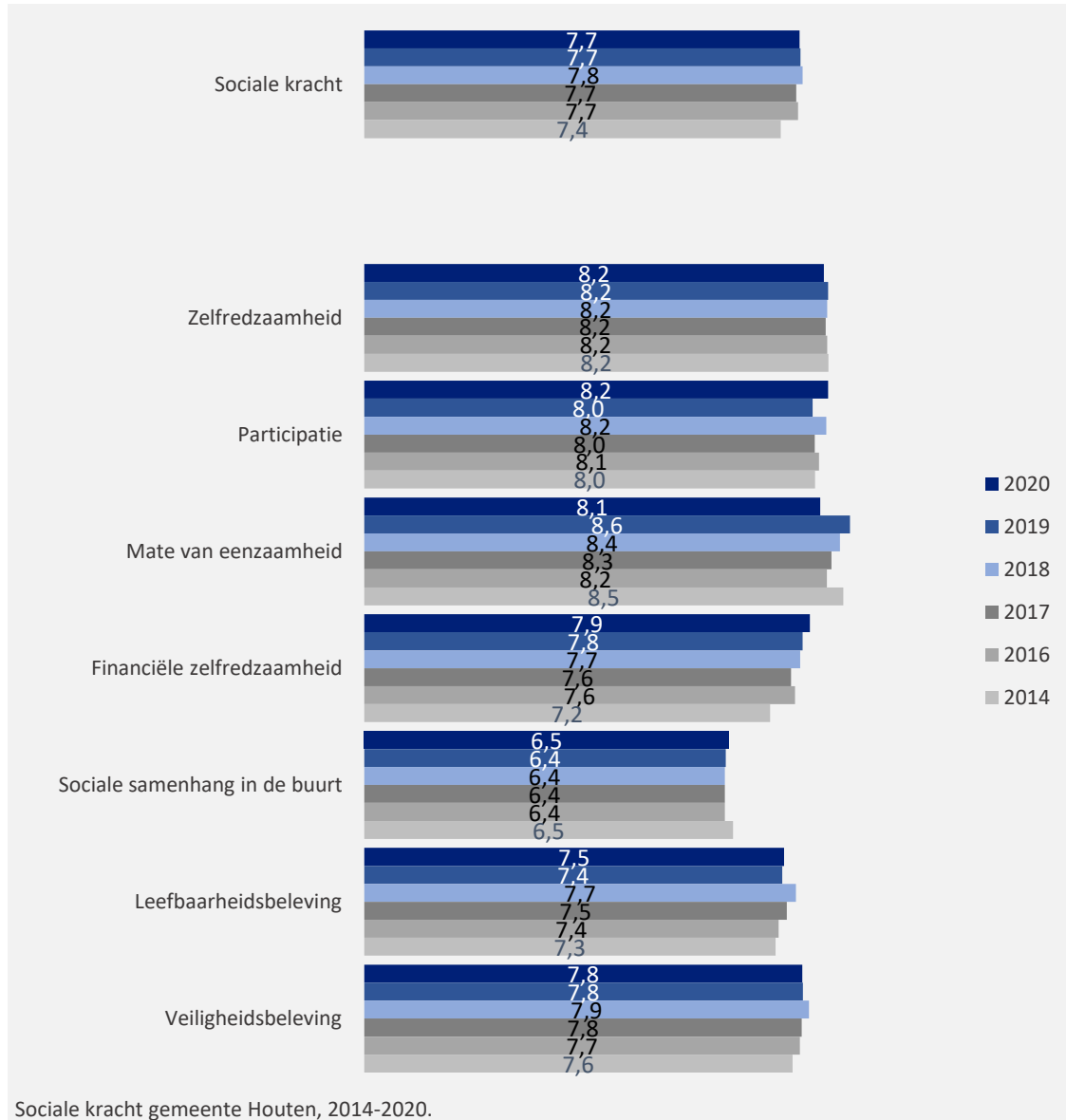
- ✓ In de rapportage worden de uitkomsten voor zover mogelijk en relevant vergeleken met die van de vorige metingen (2019, 2017 en 2014 op wijkniveau en 2018 en 2016 op gemeenteniveau). De cijfers van 2014 komen uit de pilotmeting. Deze week op punten af van de latere metingen. Voor zover mogelijk zijn de uitkomsten van 2014 gesynchroniseerd met de latere cijfers. Dat maakt een betere vergelijking in de tijd mogelijk, maar daardoor kunnen de cijfers in deze rapportage afwijken van die in oude rapportages. Niet overal is echter een goede vergelijking mogelijk met 2014, bijvoorbeeld omdat vragen toen niet, of op een andere manier gesteld zijn. Als dit aan de orde is, wordt de vergelijking dan ook niet gemaakt of wordt er tenminste gewezen op de niet volledige vergelijkbaarheid.
- ✓ Bij de analyse is ook gekeken naar persoonskenmerken zoals leeftijd, huishoudensamenstelling en opleidingsniveau. Daar waar significante verschillen te zien zijn, zijn deze benoemd.
- ✓ Vanuit de gemeente is input geleverd over ontwikkelingen binnen de gemeente en samenleving die veranderingen in cijfers beter kunnen verklaren.
- ✓ In de rapportage is de categorie 'n.v.t./ geen mening/ weet ik niet' meestal buiten beschouwing gelaten omdat deze werkwijze overeen komt met die van VNG Realisatie. Als dit een groot aandeel betreft, is dit apart vermeld in de tekst. Deze werkwijze wordt gevolgd omdat de cijfers ook worden gebruikt voor de VNG-website Waar Staat Je Gemeente?
- ✓ Het tabellenboek naast deze rapportage geeft de antwoorden op alle vragen. Hier is het aantal respondenten per antwoordcategorie weergegeven, zowel inclusief als exclusief de categorieën 'weet ik niet' en 'n.v.t.'. Ook zijn de scores per sociale kracht indicator opgenomen voor alle beschikbare jaren (2020, 2019, 2018, 2017, 2016 en 2014).
- ✓ De percentages in de rapportage kunnen soms iets afwijken van die in het tabellenboek. Dit komt door afrondingen.
- ✓ Als wordt ingezoomd op een bepaalde doelgroep, wordt bij de grafieken het aantal respondenten (N) vermeld waar de uitkomsten betrekking op hebben. Voor de andere grafieken geldt dat de uitkomsten betrekking hebben op (ongeveer) alle respondenten.

De gemeente Houten voert jaarlijks afwisselend de Monitor Sociale Kracht uit op gemeenteniveau en op wijkniveau. De huidige monitor over 2020 is op gemeenteniveau uitgevoerd. Tijdens deze meting is gekeken naar verschillen tussen de volgende inwonersgroepen (ongewogen aantallen):

- ✓ Mannen (n=364) en vrouwen (n=475)
- ✓ Leeftijdsgroepen: jongere inwoners (i.c. tot 30 jaar, n=68), midden-leeftijdsgroepen (30-45 jaar, n=197, 45-65 jaar, n=350) en ouderen (65-74 jaar, n=161) en 75-plussers (dubbele vergrijzing) (75-plus: n=64)
- ✓ Huishoudentypen: alleenstaanden (n=121), tweepersoonshuishoudens (n=351), paren met thuiswonende kinderen (n=320) en eenoudergezinnen (n=33)
- ✓ Inwoners naar opleidingsniveau: hoger (hbo/wo) (n=451), middelbaar (mbo, vwo/havo) (n=261) en lager opgeleiden (overig) (n=128)

Soms overlappen de groepen: bijv. paren met thuiswonende kinderen zitten veelal in de leeftijdsgroep tussen 30 en 65 jaar. Gezien de geringe grootte van de netto steekproef bij sommige van bovenstaande inwonersgroepen zijn (verschillen in) uitkomsten in voorkomende gevallen vooral indicatief.

Sociale kracht gemeente Houten, 2014-2020.

Sociale Kracht

Op basis van zeven pijlers (zelfredzaamheid, participatie, mate van eenzaamheid, financiële zelfredzaamheid, sociale samenhang in de buurt, leefbaarheids- en veiligheidsbeleving) is de indicator voor de sociale kracht berekend. Door de gegevens te monitoren kan een vinger aan de pols worden gehouden en kunnen trends worden gesignaleerd. Van belang zijn ook de cijfers achter de scores, die laten zien welke concrete ontwikkelingen zich voordoen waar de kracht van inwoners zit en waar de pijnpunten zitten.

Context van de meting 2020: COVID-19

De meting is verricht van eind oktober t/m half november 2020, tijdens de coronapandemie. Nadat in de zomerperiode tijdelijk wat meer mogelijk was, waren op het moment van het onderzoek de coronamaatregelen net weer opnieuw aangescherpt. Vanaf 14 oktober gold weer een gedeeltelijke lockdown voor het hele land. Vrijwel alle eet- en drinkgelegenheden werden gesloten. Thuis mocht men nog maar drie personen ontvangen. De gevolgen van de harde lockdown die op 15 december inging en waarbij winkels en scholen wederom sloten en waarbij vanaf 23 januari zelfs een avondklok gold, zijn dus niet verdisconteerd in dit onderzoek. Het is aannemelijk te veronderstellen dat bepaalde effecten van deze harde lockdown groter zullen zijn dan op het moment van meten. Dit geldt zeker naarmate de lockdown langer voortduurde.

Ontwikkeling op hoofdlijnen

De score voor de sociale kracht in Houten is 7,7, dat is (nagenoeg) gelijk aan die van de afgelopen jaren. De verschillen met voorgaande metingen zijn wat de meeste pijlers van de monitor Sociale Kracht betreft dan ook op het eerste gezicht beperkt. Zo zijn de scores voor de zelfredzaamheid evenals de veiligheidsbeleving gelijk gebleven. De scores voor participatie, de financiële zelfredzaamheid, de sociale samenhang in de buurt en de leefbaarheidsbeleving zijn zelfs licht gestegen. Wel is de score voor de mate van eenzaamheid sterk gedaald (van 8,6 naar 8,1).

Zoomen we echter in op onderliggende resultaten, dan wordt er meer duidelijk en zichtbaar als het gaat om de gevolgen van de coronacrisis.

Zelfredzaamheid

De score voor zelfredzaamheid is gelijk gebleven. Desalniettemin geeft één op de vijf (21%) inwoners aan door de coronacrisis minder controle over het eigen leven te hebben. Onder jongeren tot 30 jaar is dit zelfs 30%, terwijl dit onder 65-plussers slechts 11% is. Iets meer dan drie kwart van de inwoners (77%) geeft aan zich makkelijk aan te passen aan de nieuwe situatie rond corona. Voor een kwart ligt dit anders.

Ongeveer 3% van alle inwoners heeft niemand om op terug te vallen. Dit cijfer is door de jaren heen vrijwel constant. Inwoners die meer dan één probleem ervaren in het dagelijks leven, hebben iets vaker dan gemiddeld niemand om op terug te vallen (7%). Dit geldt ook voor lager opgeleiden (9%). Het percentage dat niemand heeft om op terug te vallen, neemt toe naarmate men ouder wordt: bij 65-plussers is dat 5%, bij 75-plussers is dat 11%. Het mag duidelijk zijn dat juist de inwoners die geen mensen om zich heen hebben om op terug te kunnen vallen, in tijden van corona extra kwetsbaar zijn.

De resultaten lijken er op te wijzen dat veel ouderen redelijk weerbaar zijn. Mogelijk weerbaarder dan een deel van de jongeren t/m 30 jaar als het gaat om de beperkende maatregelen van corona. Jongvolwassenen zitten nog middenin hun ontwikkeling, waarbij school een eerste baan en sociale contacten van groot belang zijn. Veel valt nu weg of verwordt tot digitaal contact. Ouderen die in een sociaal isolement zitten, alleen zijn en niet kunnen terugvallen op anderen hebben het eveneens zwaar.

Participatie

Bij de pijler participatie is werk dominant bij de berekening van de samengestelde indicator. Dit wil zeggen dat het wel of niet hebben van werk in grote mate de eindscore van de pijler participatie bepaalt. De effecten van corona op het al dan niet hebben van een baan zijn echter nog beperkt. Dit komt door alle coronagerelateerde ondersteuningsmaatregelen van de Rijksoverheid en het lokaal bestuur gericht op het behoud van werk. Ook wordt er nog naar school gegaan, zij het vaker in de vorm van digitaal thuisonderwijs. Daarmee laat de indicator weinig verandering zien, zelfs een lichte verbetering.

Onderliggende cijfers laten echter zien dat men wel wat minder vrijwilligerswerk is gaan doen omdat dit voor een deel niet meer mogelijk blijkt onder de beperkende maatregelen. Inwoners staan daarentegen wel vaker voor elkaar klaar en hebben meer aandacht voor burens. Het naar elkaar omkijken heeft vooral gedurende de eerste golf een impuls gekregen. Veel inwoners vinden echter dat het met de saamhorigheid in de samenleving eind 2020 tegenvalt. Een deel is van mening dat de saamhorigheid is toegenomen, maar een groter deel is van mening dat corona niet heeft geleid tot meer saamhorigheid in de samenleving. De mantelzorg is gelijk gebleven, maar wordt wel wat meer dichterbij huis gegeven. Verder wordt er nog regelmatig gesport, waarbij vaker ongeorganiseerd. Toch wordt er ook aangegeven dat er minder aan sport en beweging wordt gedaan door corona. Vanwege de sluiting van veel voorzieningen, zal de frequentie waarin men sport zijn gedaald, maar om gezond en in beweging te blijven zijn meer mensen 'ongeorganiseerd' en veelal buiten (ook) andere sporten gaan doen zoals wandelen en hardlopen. Ook de culturele sector kent veel beperkingen door corona. Het aanbod nam af en daarmee de mogelijkheid tot participeren, al komt dat maar in een deel van de cijfers tot uitdrukking in de monitor.

Eenzaamheid

Kwetsbare groepen zoals alleenstaanden hebben, daar waar het eenzaamheid betreft, meer dan anderen te leiden van de coronacrisis. Maar ook jongeren worden door corona in het bijzonder getroffen. Speciale aandacht moet daarnaast uitgaan naar eenzaamheid onder ouderen. De 75-plussers zijn in deze vanouds kwetsbaar, vanwege beperkingen in gezondheid en omdat zij door het overlijden van een partner alleen achterblijven.

Financiële zelfredzaamheid

De coronacrisis heeft tot op heden nog niet geleid tot een afname van de score van financiële zelfredzaamheid. Deze is zelfs iets verbeterd. Door alle ondersteuningsmaatregelen van de Rijksoverheid en het lokaal bestuur ligt het aantal faillissementen nog steeds erg laag. Dit geldt ook voor de werkloosheidscijfers. Desalniettemin hebben bijvoorbeeld veel kleine zelfstandigen en zzp'ers het niet gemakkelijk. Gedurende de meting in november hadden zij net weer een relatief goede periode achter de rug alvorens de harde lockdown in december van kracht ging.

Sociale samenhang in de buurt

De sociale samenhang is nagenoeg gelijk gebleven (van 6,4 in 2019 naar 6,5 in 2020). Bijna één op de vijf Houtenaren ervaart dat de saamhorigheid in de samenleving in het algemeen is toegenomen onder invloed van de COVID-19 (19%). Maar een twee keer zo groot aandeel vindt dat deze niet is toegenomen (38%). De sociale cohesie in de eigen buurt lijkt hier echter niet onder te lijden in Houten. De feitelijke inzet voor de leefbaarheid van de eigen buurt is zelfs wat toegenomen.

Landelijk gezien is de sociale inzet in Houten in het coronajaar 2020 relatief wat bestendiger gebleken dan gemiddeld. Zo nam in Houten de aandacht voor burens in een zorgwekkende situatie toe waar deze elders afnam.

Leefbaarheidsbeleving

Ook de leefbaarheid is vrijwel gelijk gebleven (van 7,4 in 2019 naar 7,5 in 2020). Over de zorgvoorzieningen laten inwoners zich dit jaar net iets positiever uit dan vorig jaar (van 80% naar 82%), maar nog steeds is het aandeel inwoners dat hier (zeer) tevreden over is lager dan de jaren daarvoor (87%-92%). Het sluiten van de huisartsenpost per 1 juli 2019 is hier waarschijnlijk voor een groot deel debet aan. De waardering voor de staat van de openbare ruimte ligt nog steeds wat lager dan in 2019. Waarschijnlijk onder invloed van corona worden voorzieningen als basisonderwijs (of impliciet de waardering voor leerkrachten) en parkeergelegenheid beter en zaken als sportvoorzieningen, bibliotheek en culturele voorzieningen wat minder goed gewaardeerd dan voorheen.

Landelijk gezien scoort Houten aanzienlijk beter op het onderhoud van de leefomgeving en voorzieningen als groen, winkels, basisonderwijs en parkeergelegenheid. Als het gaat om welzijns- en gezondheidsvoorzieningen scoort zij gemiddeld.

Het woonklimaat krijgt met een 8,4 het hoogste rapportcijfer sinds 2014. Dit kan feitelijk als een waardering worden gezien voor het prettig wonen in Houten, ook en/of juist in tijden van corona.

Veiligheidsbeleving

De veiligheidsbeleving is al jaren stabiel. Inwoners kennen een rapportcijfer 8,1 toe aan de veiligheid in Houten. Landelijk scoort Houten dan ook bovengemiddeld goed. De laatste twee jaren lijkt de overlast van jongeren wel wat te zijn toegenomen in vergelijking met de periode daarvoor.

De gemeente en haar inwoners

De relatie tussen de gemeente Houten en haar inwoners lijkt in 2020 wat meer onder een vergrootglas te liggen dan voorheen. De relatieve voorsprong die de gemeente had ten opzichte van andere gemeenten als het gaat om de relatie en samenwerking tussen gemeente en inwoners, is op verschillende aspecten afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Dit terwijl we hier landelijk meestal een lichte verbetering zien. Daaruit blijkt dat er een lokale oorzaak aan de daling in Houten ten grondslag ligt. Het politiek en maatschappelijk debat rond de Ruimtelijke Koers lijkt hier voor een belangrijk deel debet aan. Inwoners zijn aanvankelijk enthousiast om vroegtijdig betrokken te zijn. Echter, hoe concreter de plannen worden, hoe kritischer betrokkenen worden ten aanzien van de inhoud. Het raadplegend referendum met betrekking tot de Ruimtelijke Koers heeft laten zien dat het in de samenleving en gemeenteraad ontbrak aan draagvlak. De Ruimtelijke Koers is in 2021 verworpen in de gemeenteraad. Het mag duidelijk zijn dat de beperkende corona-maatregelen het participatieproces niet eenvoudiger hebben gemaakt. De gemeente heeft alle zeilen bijgezet om een volwaardig participatieproces mogelijk te maken; fysiek, hybride of alleen digitaal. Al met al heeft één en ander geresulteerd in een lagere score voor de relatie en samenwerking tussen gemeente en inwoners (van 5,9 in 2019 naar 5,6 in 2020). Daarmee scoort Houten overigens nog steeds beter dan landelijk.

Ook het zogenaamde 'hostmanship' heeft daarnaast duidelijk aan waardering ingeboet. Het gaat hier om de dienstverlening vanuit het perspectief van de klant waarbij deze het gevoel gegeven wordt echt welkom te zijn en waarbij vooral goed met de klant wordt meegedacht. Waarschijnlijk hangt ook dit samen met de coronapandemie, die door de beperkende maatregelen die dit met zich meebrengt, niet bevorderlijk is voor het persoonlijk contact tussen inwoner en ambtenaar. Ook landelijk blijkt het cijfer voor hostmanship afgenomen.

Zo is als gevolg van COVID-19, de dienstverlening tijdens de eerste golf aan de balie afgeschaald. Daardoor kon niet in alle gevallen meteen worden voorzien in het gevraagde. Dit betekende soms wat langer wachten. Intern is een grote inspanning verricht om de dienstverlening zoveel mogelijk op peil te houden en contact te krijgen/houden met inwoners. Voor hen die het nodig hadden, is de balie opengebleven. Vanaf juni 2020 is de dienstverlening aan de balie weer op volle sterkte, waarbij de corona veiligheidsmaatregelen vanzelfsprekend in acht worden genomen. Hoe dan ook doet zich een lichte daling voor met betrekking tot de tevredenheid rond verschillende aspecten van dienstverlening, zoals bijvoorbeeld de tijd die de afhandeling van een aanvraag van een product of dienst in beslag neemt.

Uiteindelijk wordt door de inwoners toch hetzelfde rapportcijfer als in 2019 voor de dienstverlening aan de gemeente toegekend, namelijk een 7,2. Voor digitale dienstverlening is het cijfer een 7,3 en voor communicatie en voorlichting een 7,0. Ook deze cijfers zijn vergelijkbaar met die van voorgaande jaren. In het perspectief van het jaar 2020 waarin we te kampen hadden met de coronapandemie, een goed resultaat.

Houten vergeleken met landelijk

Houten scoort nog steeds relatief goed als het gaat om haar dienstverlening en de relatie tussen overheid en inwoners. Wel heeft zij enigszins ingeboet op haar voorsprong die zij landelijk had als het gaat om haar relatie met inwoners. Dit geldt met name voor het luisteren naar de mening van haar inwoners.

Belangrijkste aandachtspunten voor de komende periode tijdens en na corona

Corona heeft een grote invloed op onze samenleving, de wereldwijde pandemie treft ook onze inwoners, iedereen, maar met name ook ouderen, jongeren en een ieder die alleen is, weinig contacten heeft en al kampt met problemen. Hoe langer de crisis duurt hoe manifester het verlangen naar 'normaal' wordt.

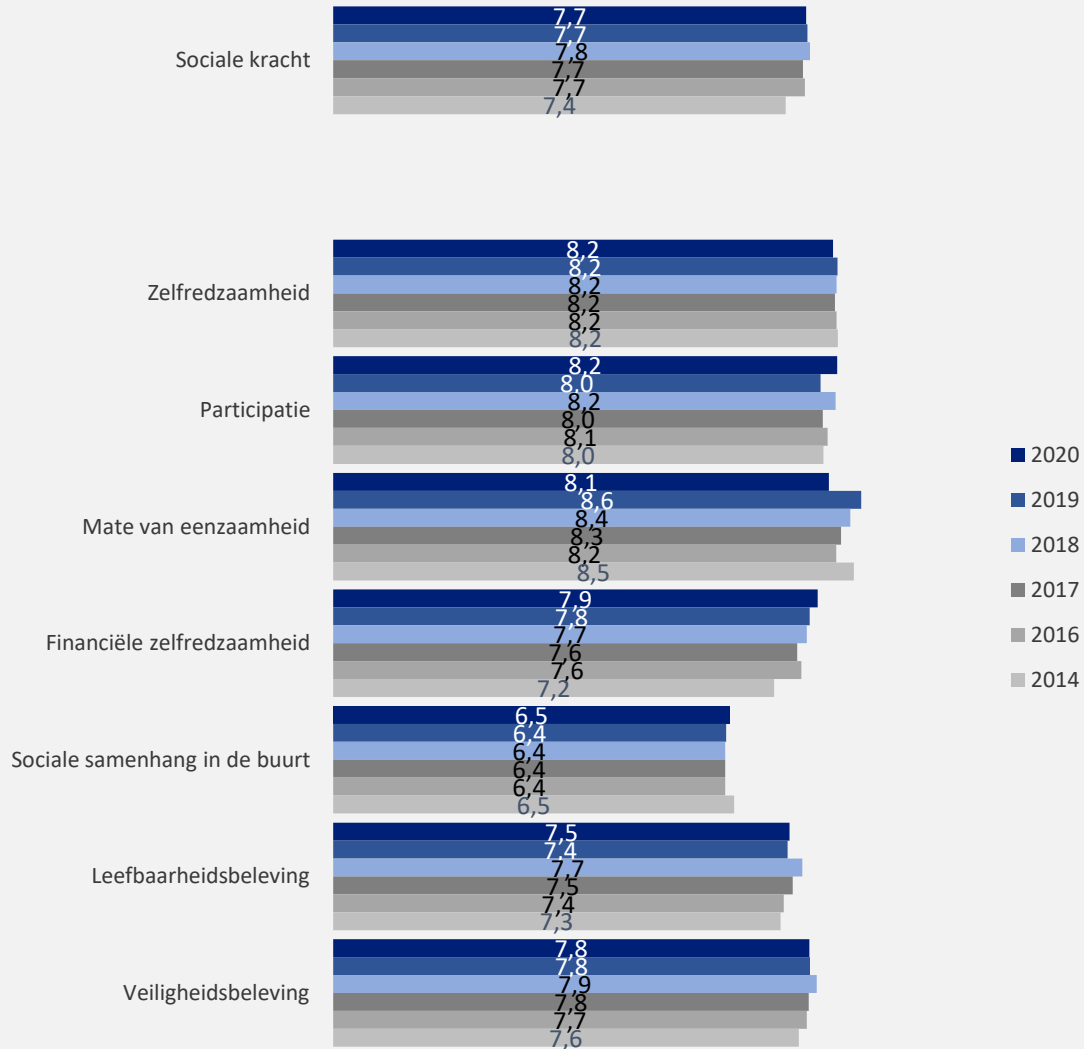
Omdat jongeren volop in hun ontwikkeling zitten en verschillende nieuwe levensfasen en gebeurtenissen relatief snel achter elkaar meemaken - school, studeren, eerste baan, relaties - treffen de beperkingen hen in het bijzonder. Jongvolwassenen tobben vaak nog met hun identiteit, zijn de wereld nog aan het ontdekken. Die wereld is door corona letterlijk en figuurlijk kleiner geworden. Zij treffen elkaar minder vaak in levende lijve. Coachende voorbeeldfiguren als de leerkracht, decaan, senior collega, bevinden zich vaker op (digitale) afstand. Afstudeerfeestjes, studentenleven, de eerste contacten met collega's, festivals en vakanties, vallen deels in het water. Het is dus belangrijk om samen met jongeren te bekijken hoe menselijk contact en vertier wel te organiseren zijn en waar mogelijk perspectief te bieden.

Voor jongvolwassenen is er vaker sprake van een drempel om naar hulpverlening toe te gaan bij persoonlijke problemen, zij denken vaak 'ik zoek pas hulp als het écht niet meer gaat'. Maar er is weinig laagdrempelige hulpverlening voor deze groep bij wie ze in een voorfase van 'als het echt niet meer gaat' terecht kunnen. Goede informatie over waar jongere inwoners terecht kunnen en waar het kan outreachende hulpverlening zijn daarom belangrijk voor deze doelgroep.

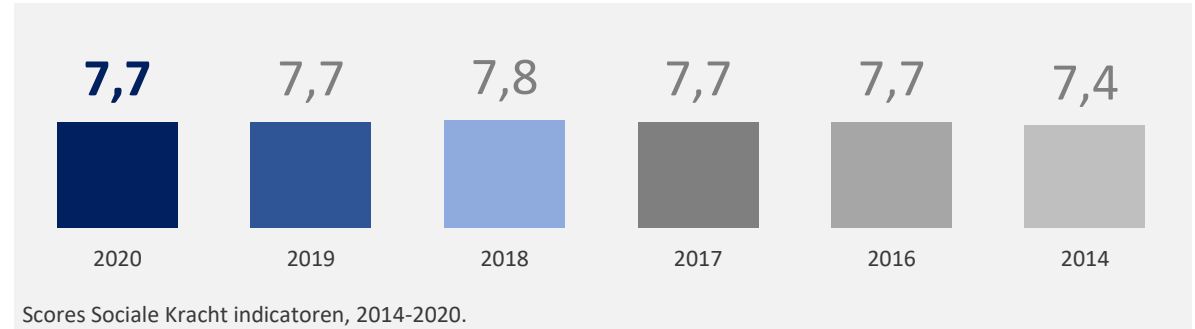
Ook voor andere bevolkingsgroepen, als ouderen en alleenstaanden, blijft het belangrijk oog te houden voor hoe het met deze doelgroepen gaat tijdens en straks 'na' corona. Dit geldt feitelijk voor een ieder die geraakt wordt door de coronacrisis of om andere redenen hulp en aandacht nodig heeft. Juist ook op het niveau van de eigen buurt.

De verwachting is dat het onder controle krijgen van het coronavirus, mede door de vaccinaties en betere testfaciliteiten, ervoor zullen zorgen dat de scores voor eenzaamheid volgend jaar weer beter zullen zijn. Wat verder de (blijvende) maatschappelijke gevolgen of naweeën van corona tegen die tijd zullen zijn, is nog ongewis.

Sociale kracht in Houten

Sociale kracht gemeente Houten, 2014-2020.

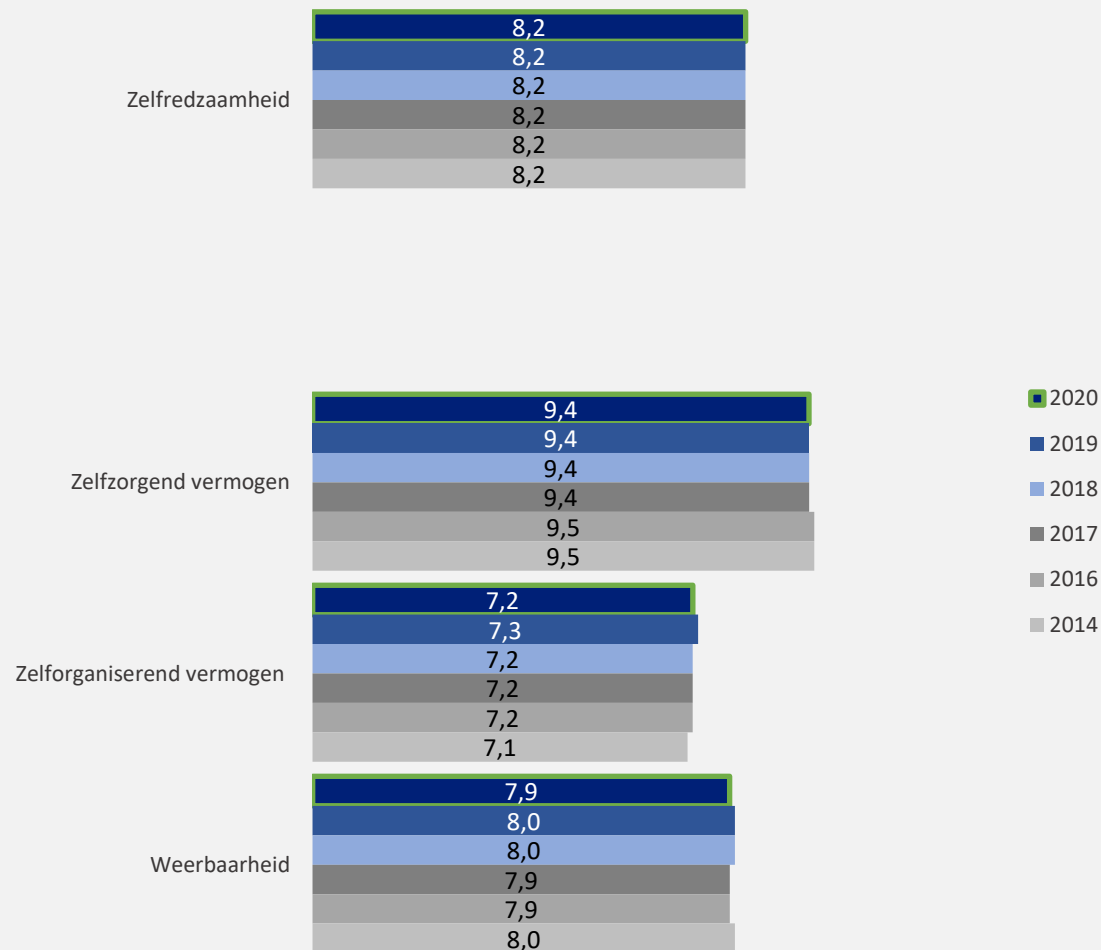

Scores Sociale Kracht indicatoren, 2014-2020.

In 2020 is de score voor de sociale kracht in Houten met een 7,7 (nagenoeg) gelijk aan die van de afgelopen jaren. De veerkracht van de Houtense samenleving in tijden van corona blijkt gemiddeld genomen groot. Wel zien we in de analyses die volgen in dit rapport dat kwetsbare groepen, zoals 75-plussers, alleenstaanden en lager opgeleiden meer dan gemiddeld getroffen worden door de gevolgen van de coronapandemie. Echter ook jonge Houtenaren worden meer dan andere inwoners geraakt door de corona-pandemie. In het licht van corona blijken zij een nieuwe kwetsbare groep.

Vergeleken met de vorige meting(en) zijn de meeste scores licht positief of niet veranderd.* De score voor de (mate van) eenzaamheid nam de afgelopen jaren geleidelijk toe (wat een verbetering impliceert), maar deze score valt in 2020 echter juist aanzienlijk lager uit. Dit is een gevolg van het coronavirus en de bijbehorende maatregelen. Met de financiële zelfredzaamheid gaat het ieder jaar iets beter bij de inwoners van Houten (van 7,2 in 2014 naar 7,9 in 2020). Per saldo levert dit een score voor sociale kracht op die gelijk is aan die van 2019.

* In 2014, aan de vooravond van de decentralisaties, was de score beduidend lager. Dat komt voor een deel doordat in 2014 de berekeningswijze op sommige punten anders was. Veel wel vergelijkbare onderliggende cijfers zijn echter verbeterd sinds 2014.

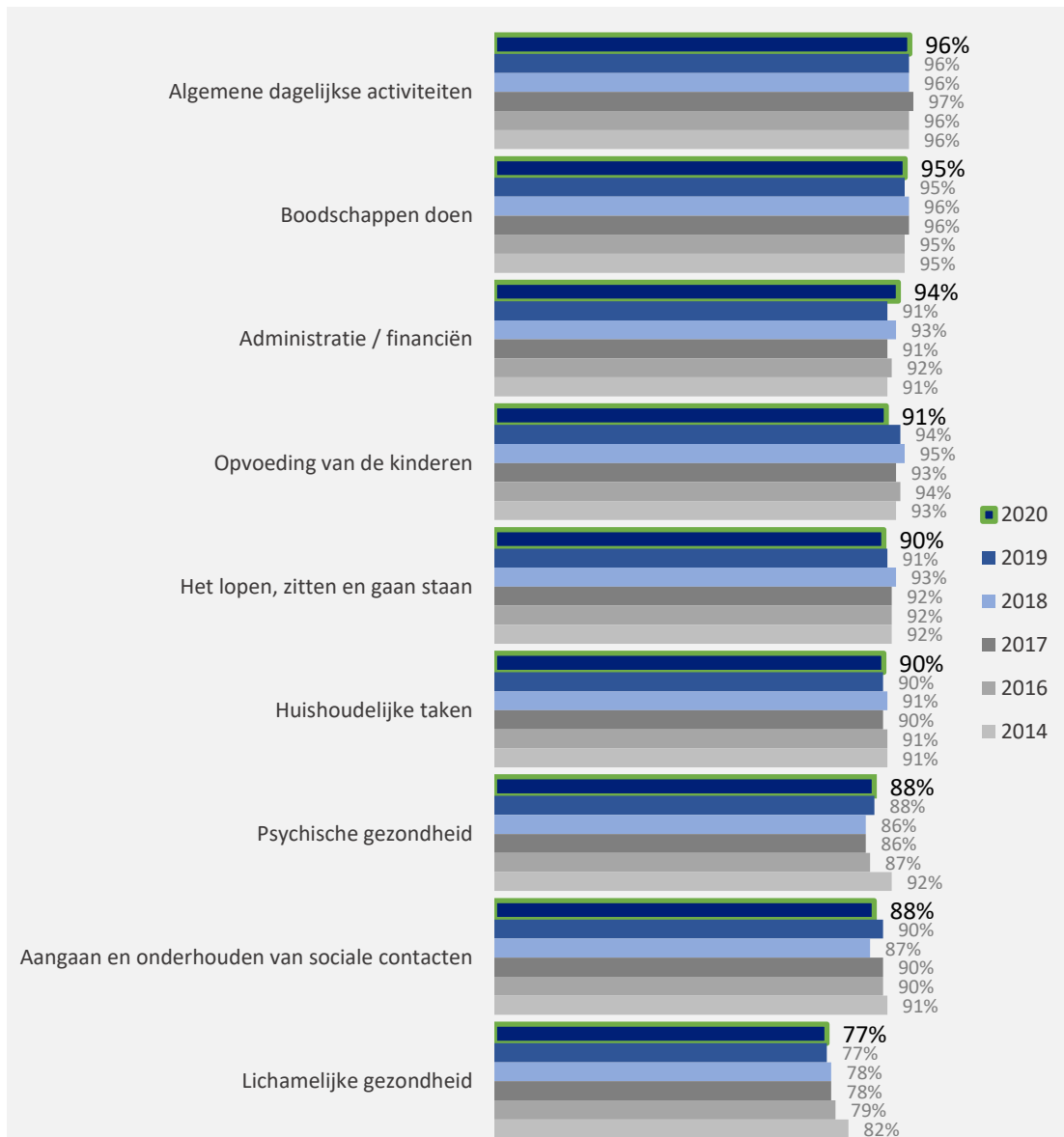
Mate van zelfredzaamheid onder inwoners, 2014-2020.

Zelfredzaamheid is het vermogen van mensen om zichzelf te redden in geval van voortdurende veranderingen en gevolgen van een ziekte, beperking of tegenslag. Zelfredzaamheid valt uiteen in:

- *Zelfzorgend vermogen*: het zichzelf kunnen redden in het dagelijkse leven (boodschappen doen, bewegen e.d.)
- *Zelforganiserend vermogen*: het terug kunnen vallen op anderen
- *Weerbaarheid*: om kunnen gaan met veranderingen

Hiervoor zijn op basis van vragen scores berekend die samen de score voor de pijler 'zelfredzaamheid' vormen.

De totaalscore voor zelfredzaamheid is sinds 2014 niet veranderd. Het zelfzorgend vermogen scoort het hoogst (9,4) gevolgd door weerbaarheid (7,9) en het zelforganiserend vermogen (7,2). Ook bij deze onderliggende scores zijn de verschuivingen in de tijd heel beperkt.

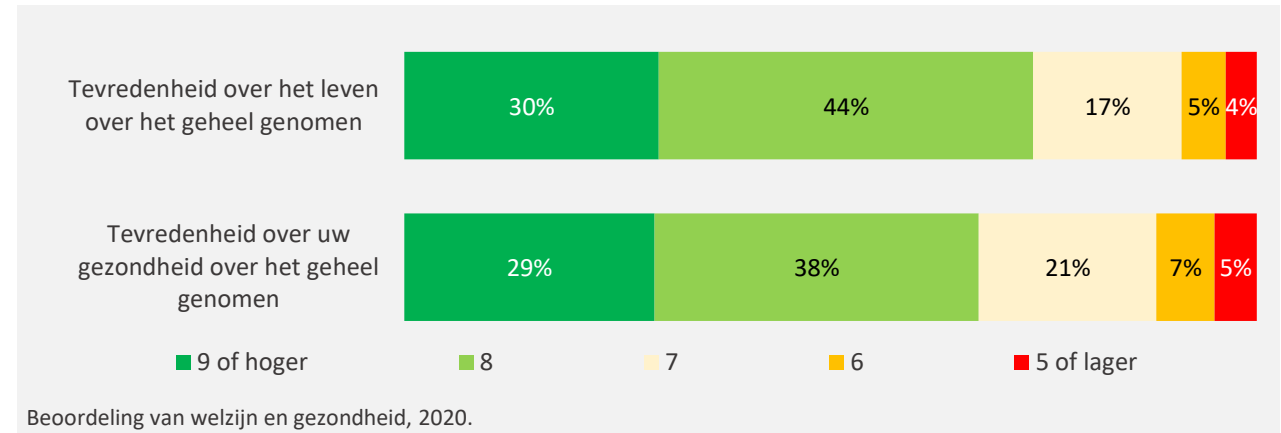
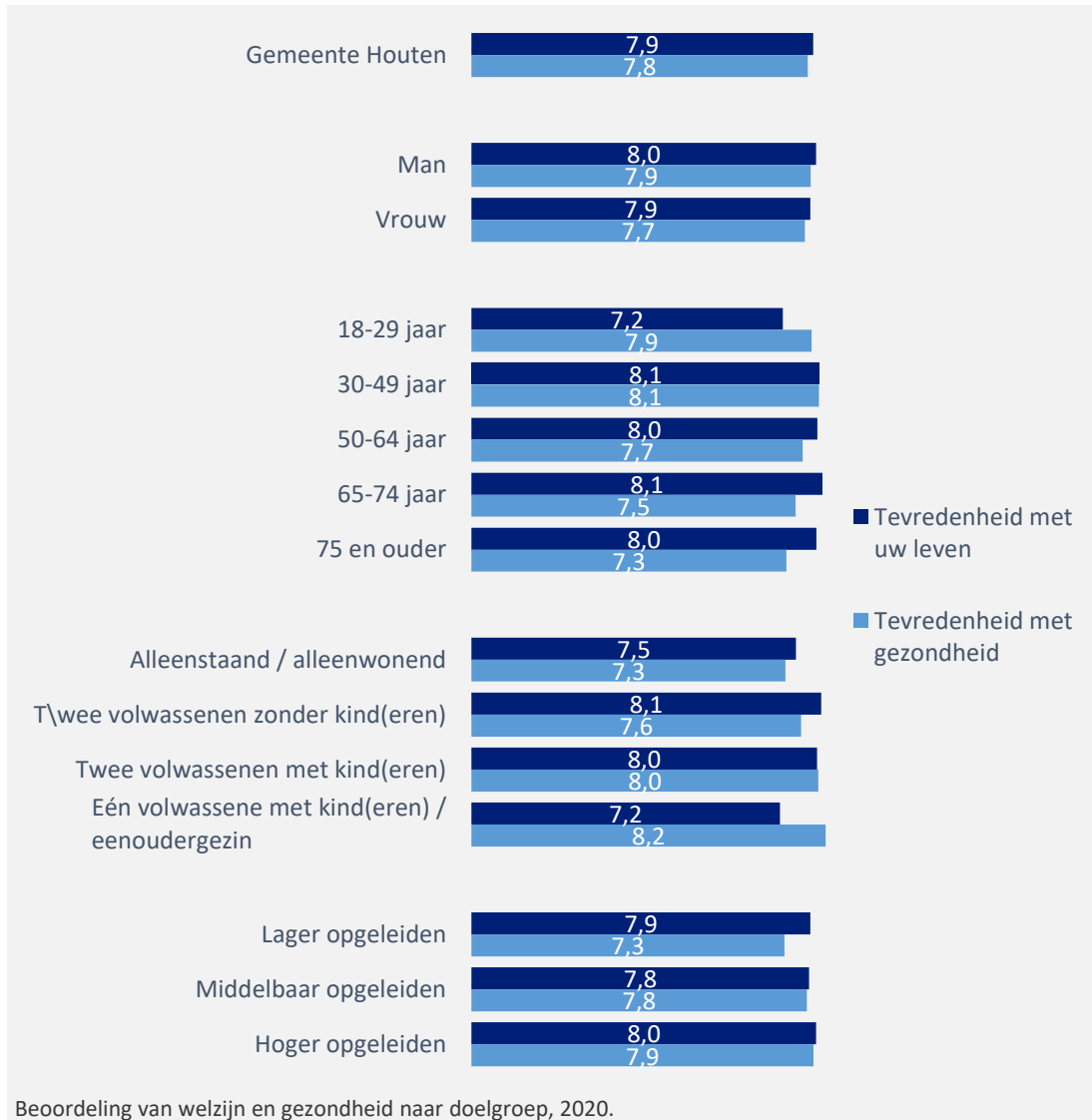

Mate waarin inwoners zich kunnen redden bij dagelijkse bezigheden, 2014-2020.

Om inzicht te krijgen in de zelfredzaamheid van burgers is gevraagd in hoeverre inwoners problemen ervaren in het dagelijks leven. Veel inwoners geven aan niet of nauwelijks problemen te hebben bij: algemene dagelijkse activiteiten (96%), het doen van boodschappen (95%) en financiële administratie (94%). Dat geldt in iets mindere mate ook voor: de opvoeding van de kinderen (91%), het bewegen (lopen, gaan zitten of staan) (90%) en huishoudelijke taken (90%). De zelfredzaamheid met betrekking tot de psychische gezondheid en het aangaan en onderhouden van contacten liggen wat lager (beide 88%). De lichamelijke gezondheid levert in verhouding de meeste problemen op: bijna een kwart (23%) van de inwoners geeft aan hiermee wel eens problemen te ervaren, waarbij 4% te kampen heeft met veel problemen. Dat was bij de vorige metingen vergelijkbaar.

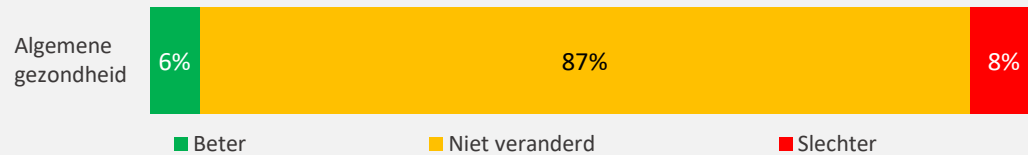
Ouderen boven de 65 jaar hebben meer dan gemiddeld moeite met vrijwel alle genoemde bezigheden en aspecten, met name als het gaat om de lichamelijke gezondheid (43% heeft hier enkele of veel problemen mee). Van de 75-plussers is dit de helft (51%). Dit geldt echter niet voor de psychische gezondheid en sociale contacten. Met deze laatste categorieën hebben jongeren onder de 30 jaar juist meer problemen (resp. 22% en 19%), net als alleenstaanden (resp. 25% en 21%). Ook lager opgeleiden geven vaker dan gemiddeld aan moeite te hebben met dagelijkse bezigheden. Deels zal dit ook komen door een relatief groter aandeel lager opgeleiden die redelijk tot veel problemen ervaren met hun gezondheid (45%).

Uiteindelijk hebben bijna vier op de tien inwoners (38%) aangegeven op één of meer aspecten wel eens problemen te ervaren, wat meer is dan vorig jaar (33%), 7% heeft op één of meer aspecten zelfs veel problemen. Dit aandeel is echter min of meer gelijk gebleven. Ruim zes op de tien inwoners ervaren (bijna) nooit problemen (62%). Het gaat meer dan gemiddeld om ouderen (65+: 56%, 75+: 70%), alleenstaanden (50%) en lager opgeleiden (58%) die vaker één of meer problemen in het dagelijks leven ervaren. Ook als wordt gekeken naar het aandeel inwoners dat veel problemen ervaart op één of meer aspecten komen deze groepen inwoners als het meest kwetsbaar naar voren.

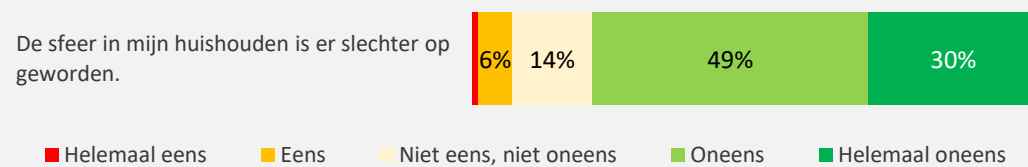

Wanneer inwoners een rapportcijfer moeten geven voor hun leven dan geeft drie kwart een 8 of hoger en 4% een onvoldoende. De gezondheid scoort iets lager. Hiervoor geeft twee derde een 8 of hoger en 5% een onvoldoende. Het gemiddelde rapportcijfer komt neer op een 7,9 voor het leven en een 7,8 voor de gezondheid. Jongere inwoners laten zich met een 7,2 negatiever uit over hun leven. Inwoners van 30 jaar of ouder geven gemiddeld allemaal een 8,0 of 8,1. Ook alleenstaanden en alleenwonenden (7,5) en eenoudergezinnen (7,2) geven gemiddeld een lager cijfer voor hun leven.

Qua gezondheid daalt het cijfer van een 8,1 voor de 30 tot 50-jarigen, een 7,7 voor de 50 tot 65-jarigen, een 7,5 voor de 65 tot 75-jarigen en een 7,3 voor de 75-plussers. Jongeren tot 30 jaar geven hiervoor een 7,9.

Mate waarin de coronacrisis veranderingen teweeg heeft gebracht, 2020.

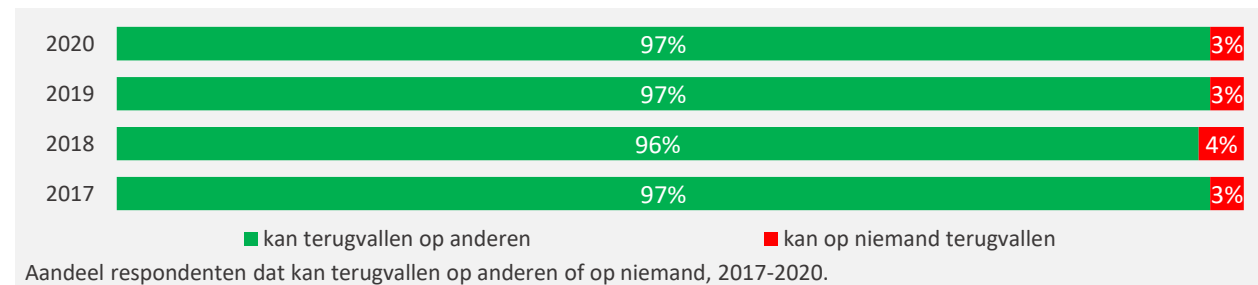
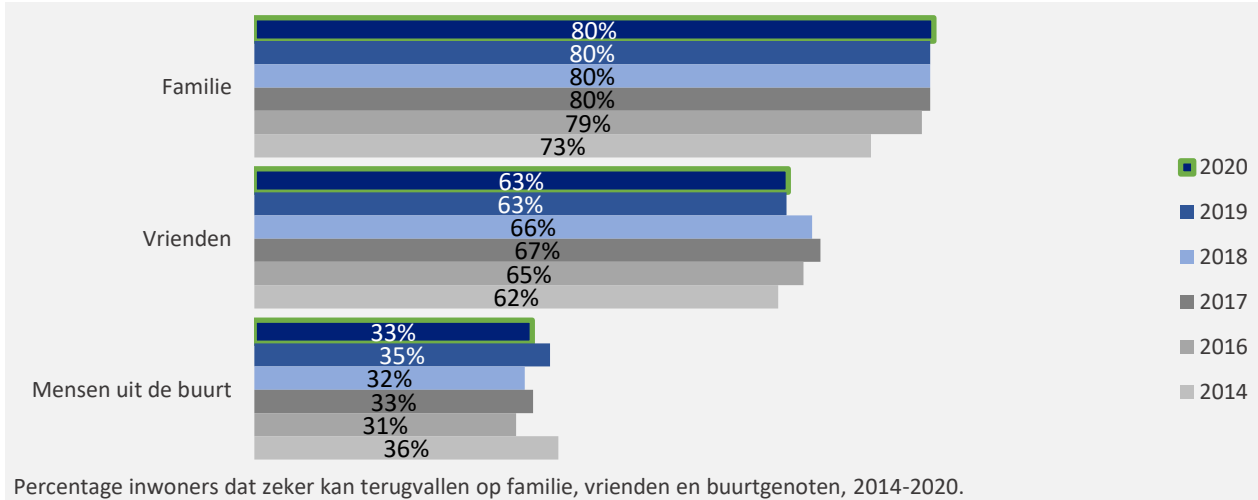

Mate waarin de coronacrisis van invloed is op het leven, 2020.

Een deel van de inwoners geeft aan dat de corona-crisis van invloed is geweest op hun gezondheid. Ten negatieve (8%), maar ook ten positieve (6%). Naar leeftijd verschilt het beeld nogal. Zo geven inwoners tot 30 jaar vaker aan dat hun algemene gezondheid is verbeterd (13%), maar ook dat het is verslechterd (11%). Inwoners vanaf 50 jaar zien vaker een verslechtering dan een verbetering: van 50 tot 65-jarigen heeft 10% een verslechtering ervaren tegenover 2% een verbetering en bij de 65-plussers heeft 6% een verslechtering ervaren tegenover 1% een verbetering. Het beeld bij 75-plussers lijkt op dat van 65-plussers. Alleenstaanden of alleenwonenden hebben ook meer dan gemiddeld een verslechtering ervaren (14%).

De sfeer in het huishouden is volgens 7% van de Houtenaren slechter geworden, bij acht op de tien is dit echter niet het geval (79%). Jongeren tot 30 jaar geven gemiddeld vaker aan dat de sfeer in het huishouden is verslechterd (17%). Ook alleenstaanden hebben hier meer last van (15%), maar vooral ook eenoudergezinnen (19%).

Zelforganiserend vermogen

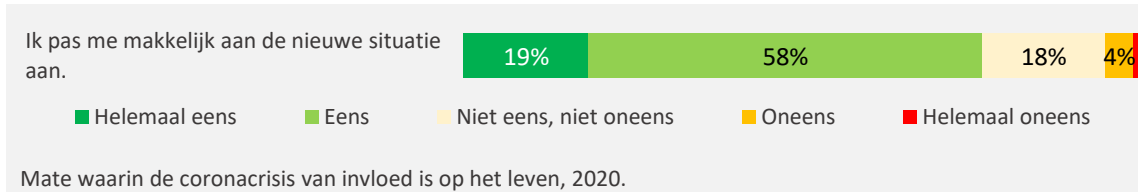
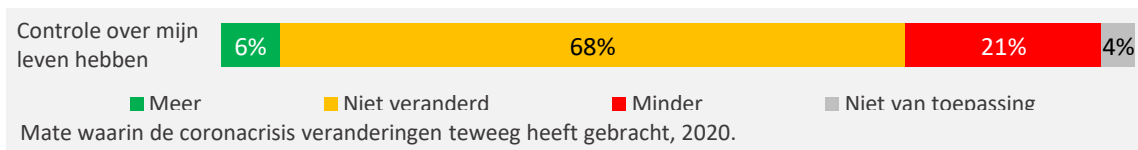
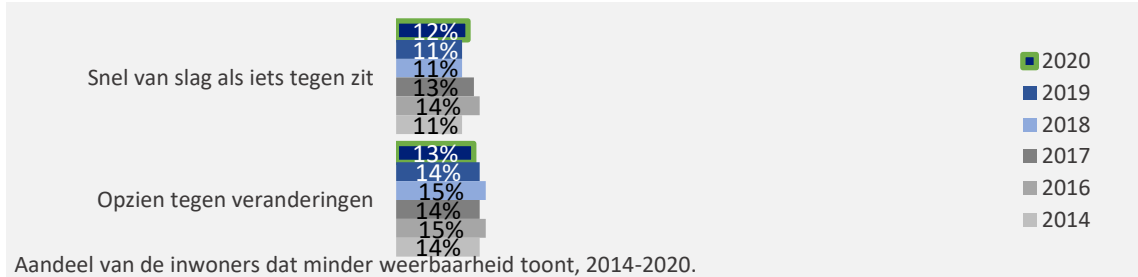
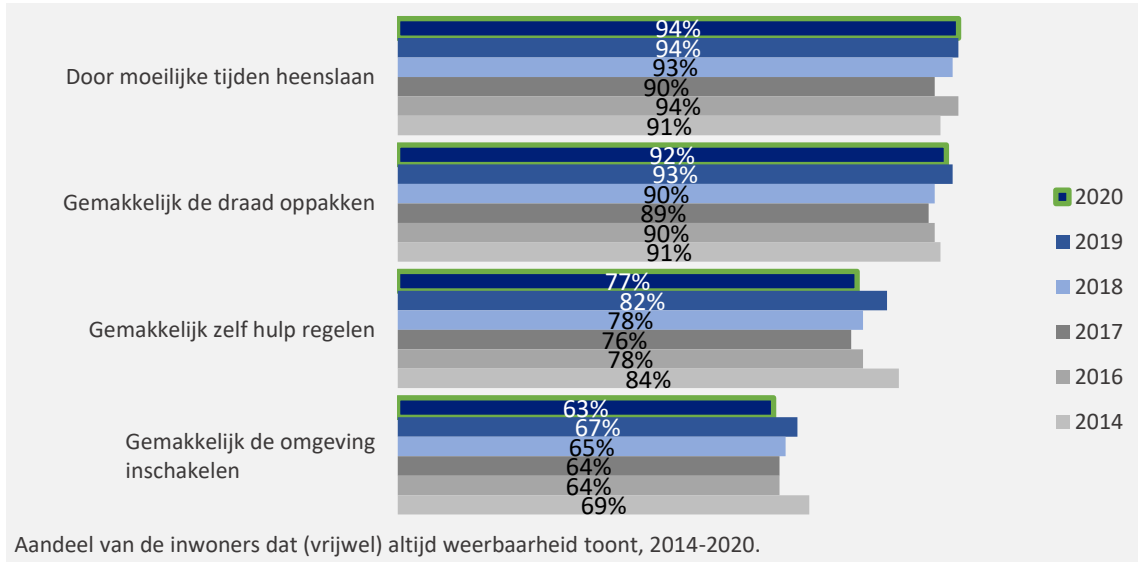
Als men zorg of ondersteuning nodig heeft dan is familie het eerste aanspreekpunt: acht op de tien inwoners denken *zeker* terug te kunnen vallen op familie (en nog eens 15% waarschijnlijk). Ook vrienden zijn belangrijk hierbij. Zo geven bijna twee op de drie inwoners (63%) aan dat ze zeker op vrienden kunnen terugvallen (en 31% waarschijnlijk). Buurtgenoten spelen een kleinere rol, maar toch kan één op de drie inwoners (33%) *zeker* terugvallen op mensen in de buurt (en 52% denkt waarschijnlijk wel, 15% denkt van niet).

Voor de vergelijking met Nederland (WSJG 2020) wordt uitgegaan van het aandeel mensen dat zeker of waarschijnlijk kan terugvallen op anderen. Inwoners van Houten kunnen iets vaker terugvallen op zowel familie, vrienden als buurtgenoten vergeleken met gemiddeld in Nederland.

Het aandeel inwoners dat op familie kan terugvallen is de laatste jaren constant gebleven. In 2014 lag dit aandeel iets lager. Het aandeel dat kan terugvallen op vrienden is gelijk aan vorig jaar en wat lager dan de jaren daarvoor.

Ongeveer 3% van alle inwoners heeft niemand om op terug te vallen. Dit cijfer is door de jaren heen vrijwel constant. Inwoners die meer dan één probleem ervaren in het dagelijks leven, hebben iets vaker dan gemiddeld niemand om op terug te vallen (7%). Dit geldt ook voor lager opgeleiden (9%). Het percentage dat niemand heeft om op terug te vallen, neemt toe naarmate men ouder wordt: bij 65-plussers is dat 5%, bij 75-plussers 11%.

Inwoners die als antwoord "n.v.t. / weet niet" hebben gegeven op de vraag of zij terug kunnen vallen op familie (1%), vrienden (4%) of buurtgenoten (12%), zijn bij deze cijfers buiten beschouwing gelaten.

Als gekeken wordt naar de vragen die iets zeggen over de weerbaarheid van inwoners dan komt naar voren dat meer dan negen op de tien inwoners zich over het algemeen gemakkelijk door moeilijke tijden heen weten te slaan (94%) en de draad gemakkelijk weer oppakken als het even tegen zit (92%). Dit is vergelijkbaar met de voorgaande metingen.

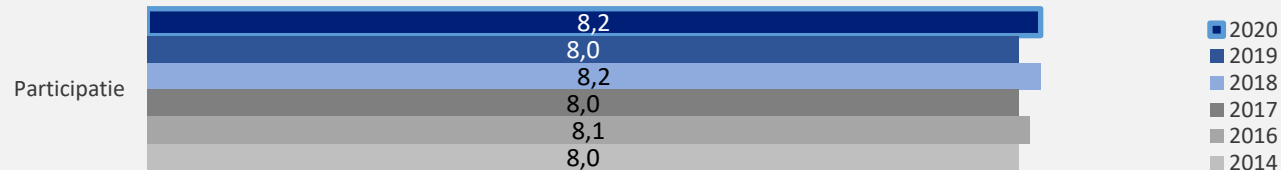
Zelf hulp organiseren vinden inwoners niet altijd gemakkelijk. Bijna één op de vijf inwoners vindt dit vaak (6%) of soms (16%) lastig. Dit geldt ook voor ruim een derde van de inwoners als het gaat om het inschakelen van familie, vrienden of kennissen (6% vaak, 30% soms). Deze cijfers zijn iets minder positief dan bij de vorige meting, maar vergelijkbaar met de jaren ervoor. Het is mogelijk dat corona hierop van invloed is.

Vier van de tien inwoners (41%) kunnen goed omgaan met veranderingen en 13% ziet hier wel tegenop (vaak of (vrijwel) altijd). Iets minder dan de helft van de inwoners geeft aan niet snel van slag te raken als iets tegenzit of onduidelijk is (46%), 12% heeft hier wel last van (vaak of (vrijwel) altijd). Ook deze cijfers wijken nauwelijks af van die van voorgaande jaren.

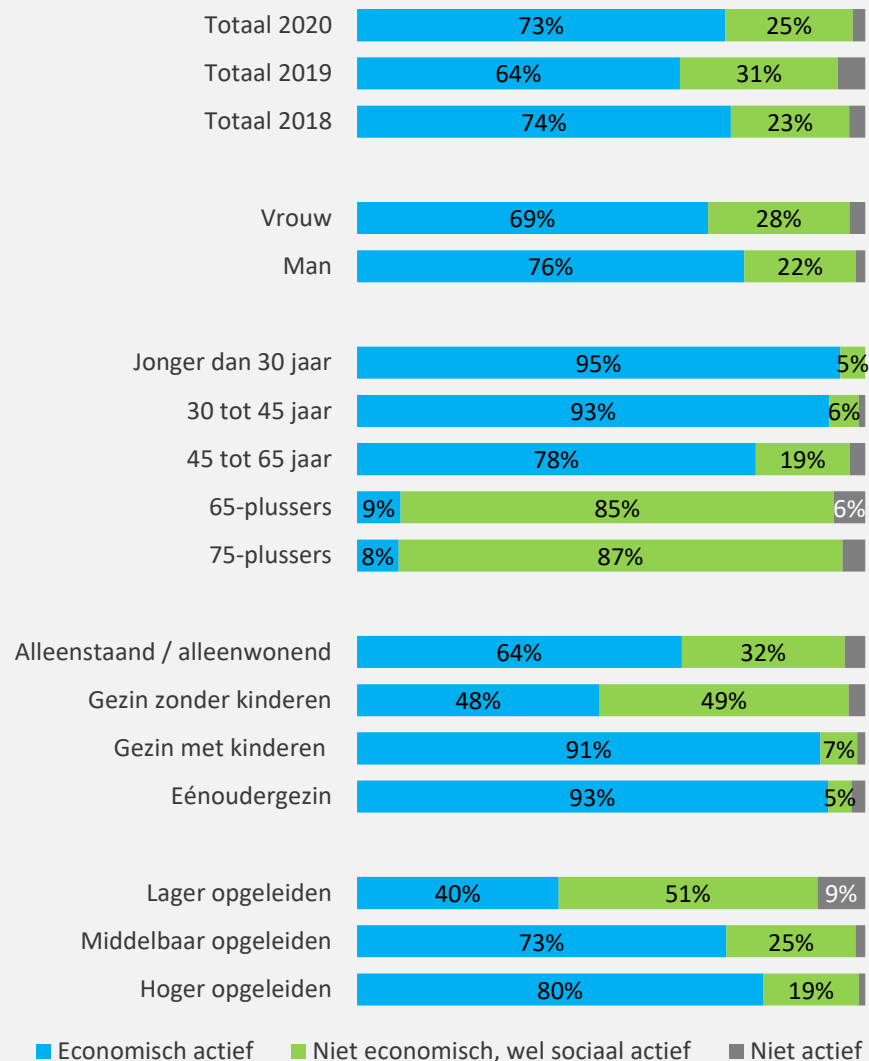
Lager opgeleiden zijn minder weerbaar. Zo zien zij vaker op tegen veranderingen (22% tegenover gemiddeld 13%) en schakelen minder vaak gemakkelijk zelf hulp in (50% tegenover gemiddeld 63%). Opvallend is dat ook jongeren (tot 30 jaar) vaker opzien tegen veranderingen (29%) of sneller van slag zijn als iets tegen zit (26%). Deze laatste cijfers onder jongeren zijn afgelopen jaar zelfs nog wat toegenomen ten opzichte van de periode voor corona (resp. 22% en 16% in 2019).

Eén op de vijf (21%) inwoners geeft aan door de coronacrisis minder controle over het eigen leven te hebben. Onder jongeren tot 30 jaar is dit zelfs 30%, terwijl dit onder 65-plussers slechts 11% is. Ruim drie kwart van de inwoners (77%) geeft aan zich makkelijk aan te passen aan de nieuwe situatie rond corona. Voor een kwart ligt dit anders.

Participatie

Participatie in Houten, 2014-2020.

Economisch en sociaal actief, naar doelgroepen, 2018-2020.

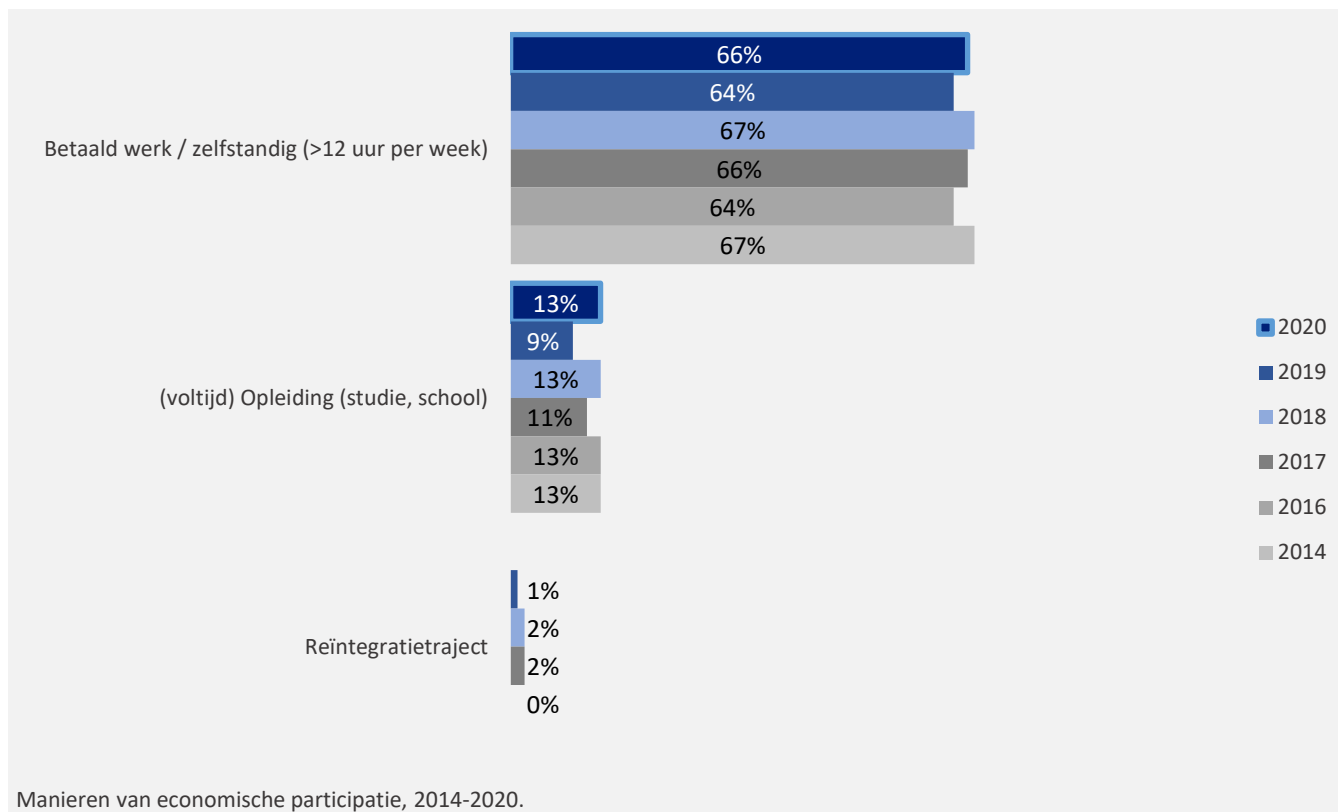
De mate van participatie wordt in deze monitor gedefinieerd als de mate waarin iemand deelneemt aan het maatschappelijk leven. De score voor participatie komt voort uit de vragen die te maken hebben met het al dan niet hebben van betaald werk, het volgen van een re-integratietraject of een opleiding, het anderszins 'sociaal actief' zijn in de buurt (d.w.z. mantelzorg aan vrienden of burens, aandacht voor of hulp aan burens) en/of actieve deelname aan het verenigingsleven of vrijwilligerswerk. Daarbij krijgt betaald werk de hoogste waarde, gevolgd door het volgen van een opleiding en zo verder. Omgerekend is de score voor participatie in Houten 8,2. De score ligt daarmee iets hoger dan in 2019 en is gelijk aan die van 2018. De iets hogere score komt door een hoger aandeel werkenden en studerende vergeleken met vorig jaar.

De participatiescore is bovengemiddeld voor gezinnen met kinderen (9,3) en eenoudergezinnen (8,6), inwoners jonger dan 65 jaar (9,1 tot 30 jaar, 9,6 30 tot 45 jaar en 8,9 45 tot 65 jaar) en hoger opgeleiden (8,9). Deze is juist veel lager onder 65-plussers (4,5) en lager opgeleiden (6,0). Dit was bij vorige metingen ook het geval.

Bijna drie kwart van de inwoners is economisch actief (hebben van werk, re-integratie, volgen van opleiding/studie) en een kwart sociaal*. Dit beeld komt sterk overeen met dat in 2018. Mannen zijn economisch wat actiever dan vrouwen (resp. 76% en 69%), vrouwen zijn juist sociaal actiever (resp. 28% en 22%). Naar leeftijd neemt het aandeel economisch actieven af van 95% van de inwoners tot 30 jaar naar 78% van de 45 tot 65-jarigen. Van de 65-plussers is nog bijna één op de tien economisch actief. Het zijn vooral lager opgeleiden die economisch minder actief zijn (40%). Deels zullen dit 65-plussers zijn. Het percentage inwoners dat niet participeert (dat betekent niet economisch, noch sociaal actief), is klein (2%).

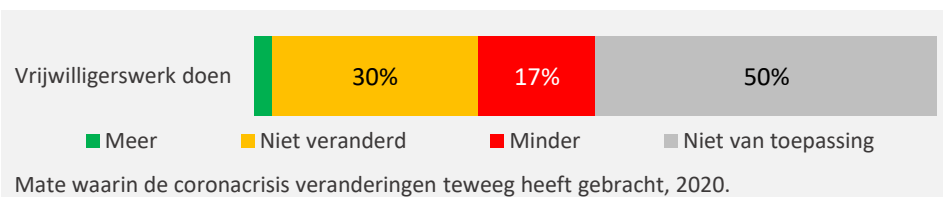
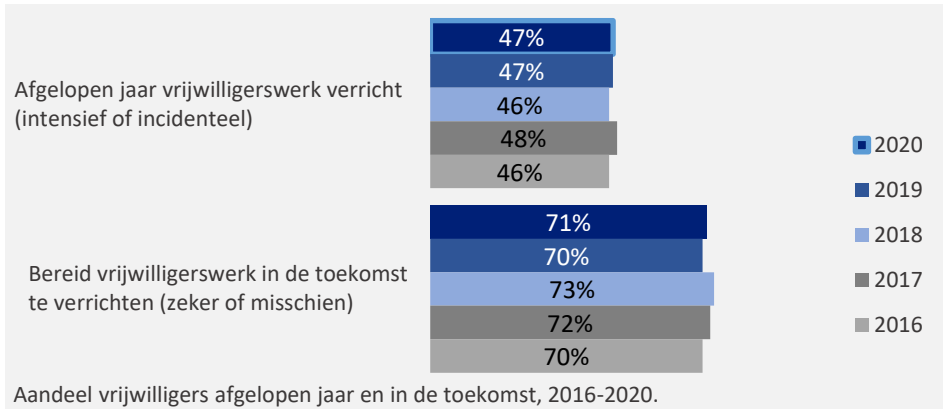
De definitie van economische en sociale activiteit is t.o.v. de meting in 2019 en 2018 iets aangepast. De cijfers voor 2019 en 2018 zijn aangepast conform de vernieuwde definitie.

* (Bij de sociale activiteiten is hierbij niet alleen gekeken naar de criteria die de score voor participatie bepalen (zoals vrijwilligerswerk, mantelzorg in de buurt en aan vrienden, hulp aan of aandacht voor burens, actief in een vereniging) maar ook naar mantelzorg aan familie en de inzet voor de (leefbaarheid in de) buurt).

Twee op de drie respondenten (66%) hebben betaald werk (in loondienst of zelfstandig) voor tenminste 12 uur in de week. Ruim één op de tien respondenten (13%) volgt een (voltijds) opleiding. Van de respondenten zit (vrijwel) niemand in een re-integratietraject (voor 2014 is dit niet bekend). Vergeleken met vorig jaar hebben meer inwoners betaald werk of volgen een opleiding. Daardoor is ook de score voor participatie iets hoger dan voorheen.

Vrijwilligerswerk

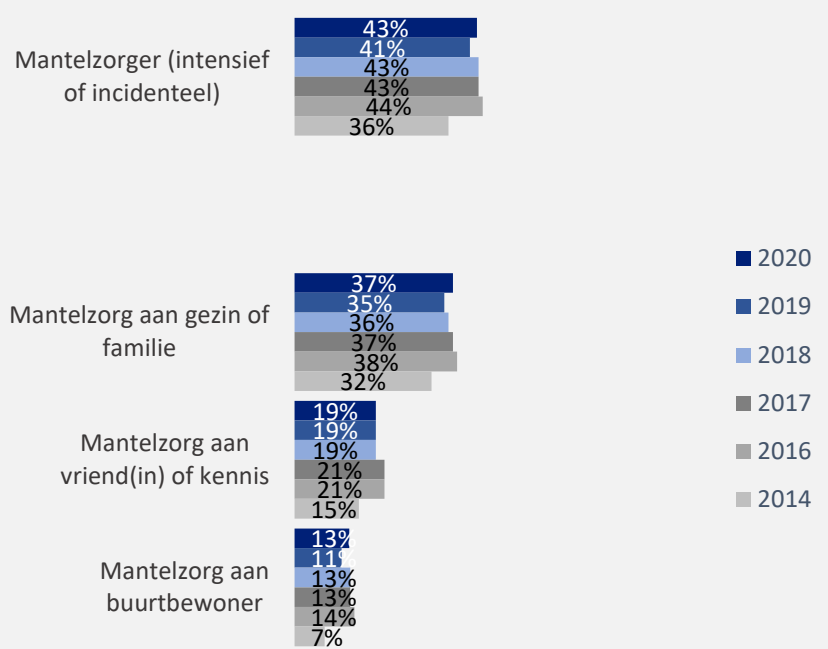
Bijna de helft (47%) van de inwoners van Houten doet vrijwilligerswerk, waarvan iets minder dan de helft intensief (20%) en iets meer dan de helft incidenteel (27%). Hoger opgeleiden (54%) verrichten veel vaker vrijwilligerswerk dan lager opgeleiden (31%). Daarnaast zijn het meer dan gemiddeld mannen die dit doen (53% tegenover 41% van de vrouwen).

De cijfers laten onder invloed van corona en de beperkende maatregelen die dit met zich meebracht, een lichte verschuiving zien van intensieve naar incidentele inzet (2019 respectievelijk 23% intensief en 24% incidenteel). Inwoners geven dan ook zelf aan dat zij afgelopen jaar minder vrijwilligerswerk hebben verricht door corona (17% minder).

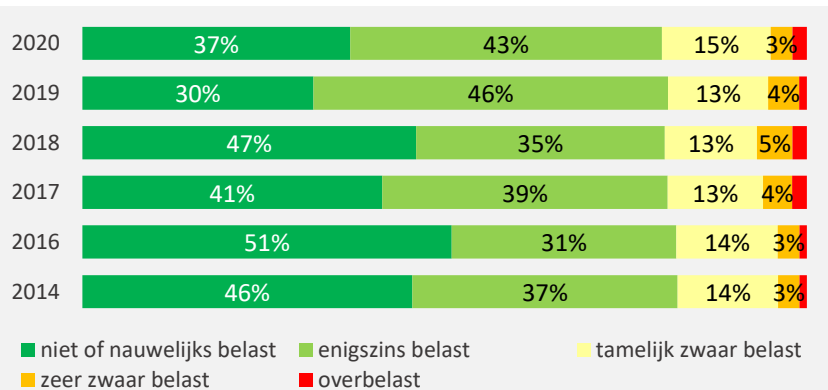
Op de vraag of men in de toekomst vrijwilligerswerk wil doen, geeft circa een vijfde (21%) aan dit (nog) niet te weten of geeft geen antwoord. Wanneer deze respondenten buiten beschouwing worden gelaten, zijn zeven op de tien hier zeker (38%) of misschien (33%) toe bereid. Drie op de tien respondenten willen dit niet doen (29%). De bereidheid hiertoe is onder 65-plussers lager, maar nog steeds wil iets meer dan de helft (57%, tegenover 71% gemiddeld) van hen (misschien) vrijwilligerswerk doen in de toekomst. Onder lager opgeleiden is de bereidheid hiertoe veel lager (42%) dan onder hoger opgeleiden (81%).

Als wordt gekeken naar het vrijwilligers-potentieel dan zijn vier op de tien inwoners in het afgelopen jaar actief geweest als vrijwilliger en ze willen dat in de toekomst ook blijven doen. Dat is de vaste kern. Het aantal dat afhaakt als het gaat om vrijwilligerswerk is heel beperkt (2%). Eén op de zeven inwoners is nu geen vrijwilliger maar is hier eventueel wel toe bereid (15%). Dat betekent dat in potentie meer dan de helft (56%) van de Houtenaren in de toekomst bereid is om vrijwilligerswerk te doen. Eén op de vijf inwoners (21%) doet geen vrijwilligerswerk en gaat dit ook niet doen in de toekomst. Daarnaast is er dus nog een aanzienlijke groep die het (nog) niet weet (22%).

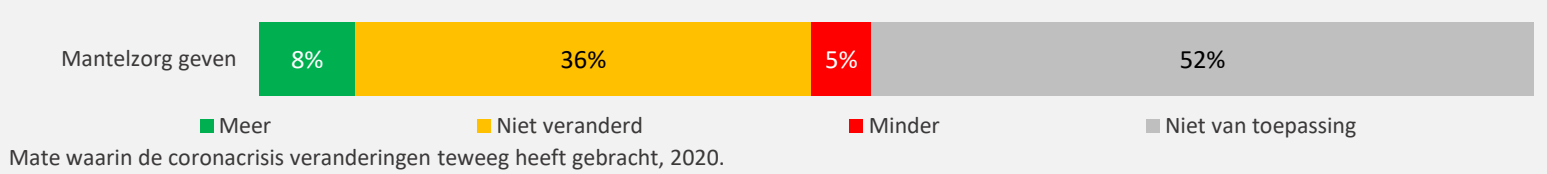
We weten uit nader onderzoek - ook in Houten - dat het vrijwilligerswerk in 2020 geleden heeft onder de beperkende maatregelen die genomen zijn in het kader van corona en die dit werk in veel gevallen (tijdelijk) niet mogelijk maakte. Ook in dit onderzoek geven inwoners dit aan. Zo geeft 17% aan minder vrijwilligerswerk te zijn gaan doen door corona tegenover 3% die juist meer vrijwilligerswerk is gaan doen. De (niet geïnstitutionaliseerde) inzet en aandacht voor anderen nam tijdens de pandemie echter juist toe, zeker gedurende de eerste golf.

Aandeel mantelzorgers (intensief of incidenteel), 2014-2020.

Mate van belasting van mantelzorgers, n= 355, 2014-2020.

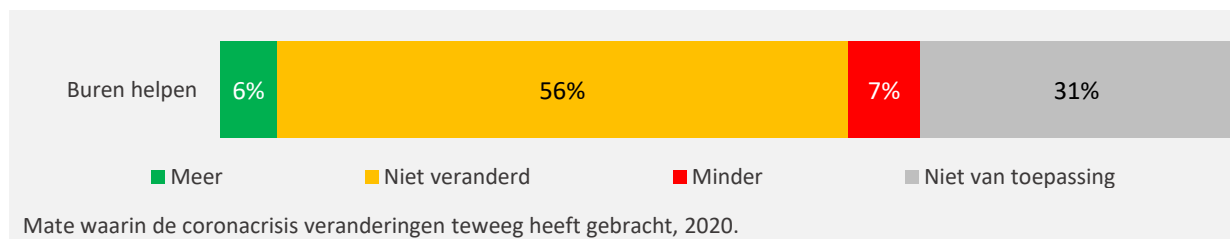
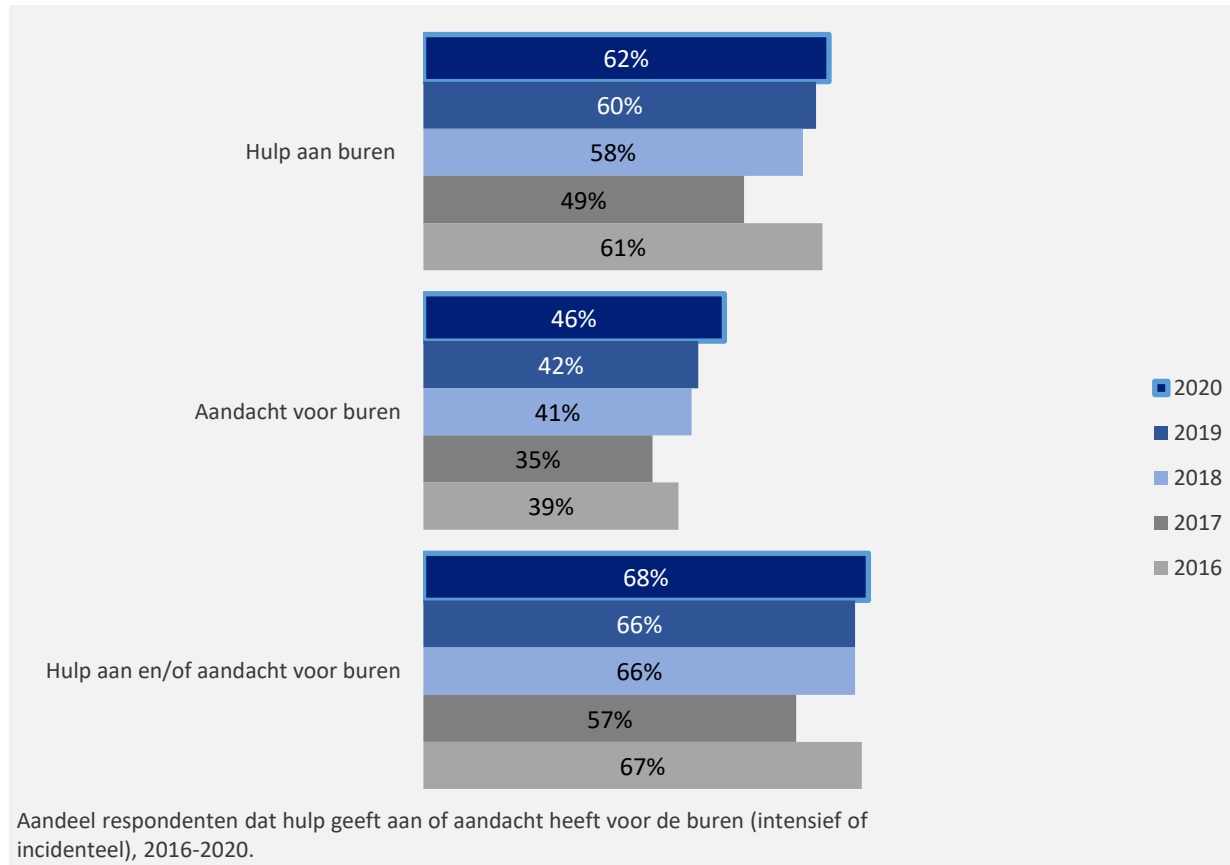
Vier op de tien Houtenaren (43%) verlenen mantelzorg: intensief (21%) of incidenteel (22%). Deze cijfers zijn vrijwel gelijk gebleven ten opzicht van de vorige meting. De meeste mantelzorg komt terecht bij familie: ruim één op de drie inwoners (37%) geeft mantelzorg aan iemand uit het gezin of familie. Daarnaast geeft één op de vijf mantelzorg aan een vriend, vriendin of kennis (19%) en ook aan buurtbewoners wordt mantelzorg gegeven (12%). Mantelzorg aan het gezin of aan familie is veel vaker intensief (21%) dan aan vrienden (2%) of burens (1%). Het aandeel mantelzorgers varieert enigszins in de tijd. Mantelzorg wordt iets vaker gedaan door vrouwen (48%) dan door mannen (36%). Ook inwoners van 50 tot 65 jaar (53%) en stellen zonder kinderen (51%) verlenen meer mantelzorg dan gemiddeld.

Veel mensen waaraan men mantelzorg verleent wonen in de buurt (42%) of elders in de gemeente Houten (30%), maar bij bijna vier op de tien (38%) woont diegene waarvoor men zorgt buiten Houten. Dit laatste aandeel ligt lager dan in 2019 (45%) en 2018 (47%). De mantelzorg in de eigen buurt is daarentegen wat toegenomen (was in 2019 36%). Mogelijk dat corona hierbij een rol speelt. In totaal is de mate waarin mensen mantelzorg verrichten gelijk gebleven in vergelijking met voorgaande jaren. Corona heeft er deels voor gezorgd dat inwoners minder mantelzorg zijn gaan verrichten (5%), maar deels ook dat juist iets meer mensen dit zijn gaan doen (8%).

Bijna de helft (49%) van de mantelzorgers doet dit al minimaal een half jaar, 11% is 3 tot 6 maanden mantelzorger en 41% korter dan 3 maanden. Het merendeel (58%) is per week maximaal 4 uur bezig met mantelzorg, één op de vijf (20%) 4 tot 8 uur per week en 22% meer dan 8 uur, waarvan 11% meer dan 16 uur. Er is een verband tussen de duur en de intensiteit van de mantelzorg: de meeste mantelzorgers die zeer intensief (meer dan 16 uur) mantelzorg geven, doen dit al meer dan 6 maanden (68%).

Iets meer dan zes op de tien mantelzorgers ervaren enige vorm van belasting: vier op de tien voelen zich enigszins belast (43%), één op de zeven tamelijk zwaar belast (15%), 3% zeer zwaar belast en 2% zelfs overbelast. Voor 37% is de mantelzorg niet of nauwelijks belastend. Dit aandeel wisselt enigszins in de tijd. Het aandeel dat zich minimaal tamelijk zwaar belast voelt blijft redelijk constant. De belasting van mantelzorgers is groter als men meer dan 8 uren per week (15% is zeer zwaar of overbelast) en/of al langere tijd (> 6 maanden) (8% is zeer zwaar of overbelast) mantelzorg geeft.

Hulp aan en/of aandacht voor de buren

Iets meer dan zes op de tien Houtenaren (62%) hebben het afgelopen jaar wel eens hulp geboden aan buren, bijvoorbeeld door te klussen of boodschappen te doen. Bijna de helft (46%) heeft (ook) aandacht gehad voor buren in een zorgwekkende situatie, als er bijvoorbeeld sprake is van eenzaamheid, zelfverwaarlozing of een andere probleemsituatie. Het gaat hierbij voornamelijk om incidentele hulp (56%) of incidentele aandacht (41%). Het aandeel dat dit intensief doet ligt net als voorgaande jaren rond de 5%.

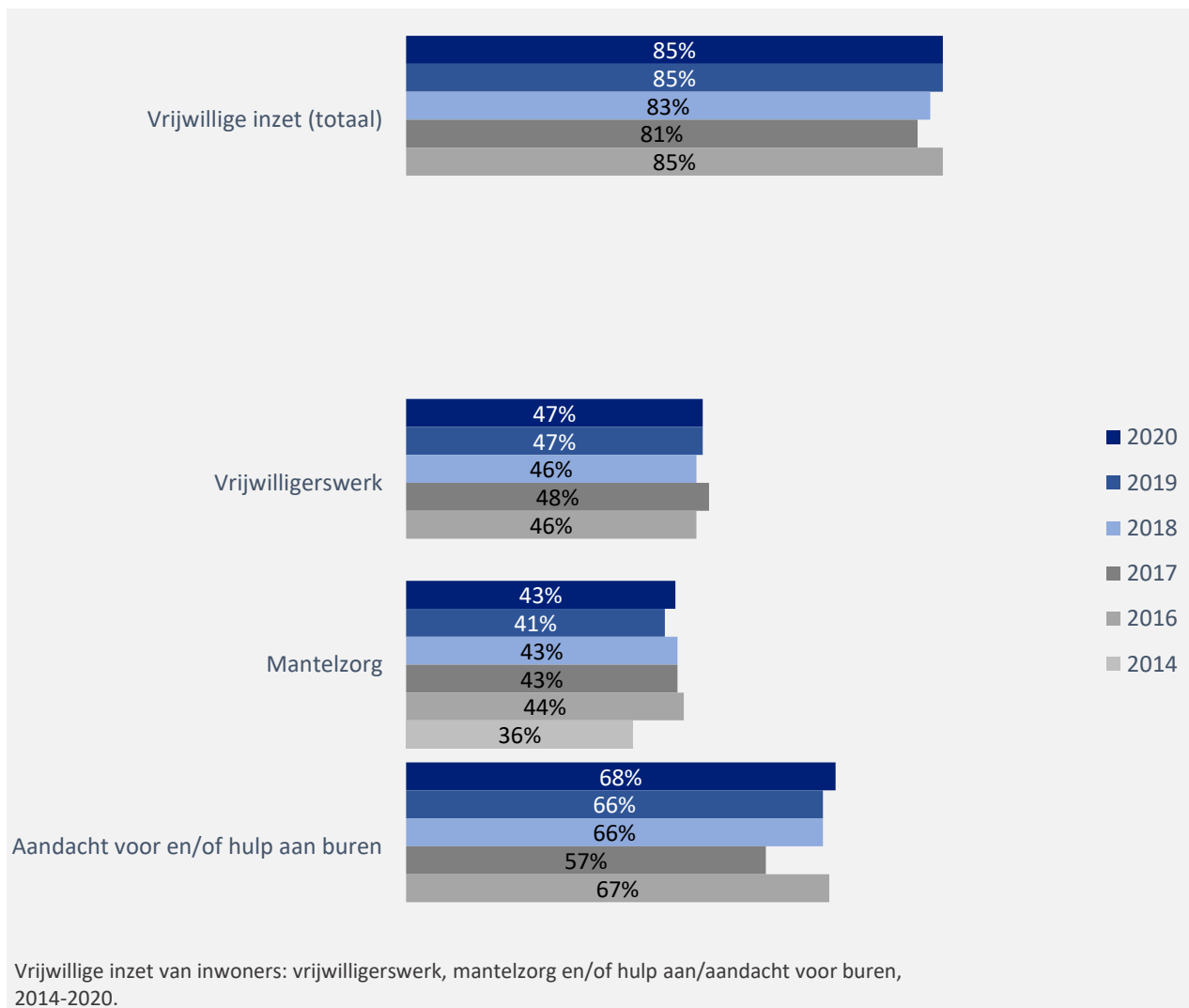
Inwoners tot 30 jaar bieden minder vaak hulp aan buren, maar toch doet bijna de helft dit (48%). Alleenstaanden doen dit ook minder vaak dan gemiddeld (53%).

Bij elkaar genomen hebben twee op de drie inwoners (68%) van Houten wel eens aandacht voor hun buren in een zorgwekkende situatie en/of hulp geboden aan de buren.

Vergeleken met voorgaande jaren lijken inwoners meer aandacht te hebben voor hun buren, al zien we dat slechts gedeeltelijk terug in de cijfers van daadwerkelijke gegeven hulp. Corona heeft deels ervoor gezorgd dat minder mensen buren zijn gaan helpen (7%), maar deels ook dat men buren juist meer is gaan helpen (6%).

In 2017 was het aandeel inwoners dat hulp of aandacht had voor buren lager. Hoe dat komt is niet precies duidelijk. De uitkomsten van de pilotmeting van 2014 zijn op een andere manier berekend en daarom niet vergelijkbaar en om die reden weggelaten.

Vrijwillige inzet van inwoners (totaal)

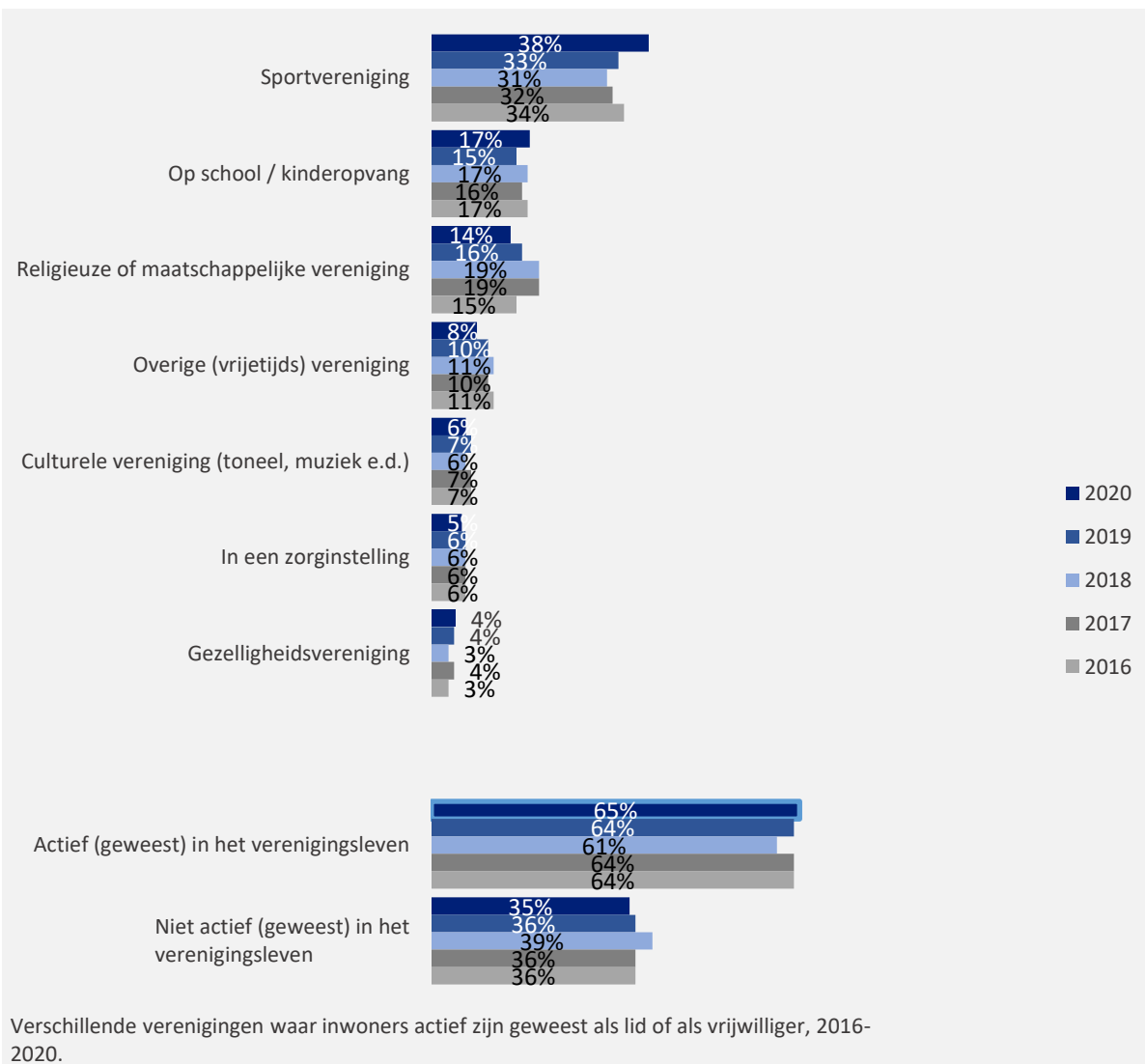

Het is relevant om na te gaan hoeveel inwoners zich op een of andere manier vrijwillig en belangeloos inzetten voor anderen. Naast vrijwilligers gaat het dan ook om mantelzorgers (aan familie, vrienden en/of burenn) en om mensen die intensief of incidenteel hulp bieden aan de burenn of aandacht hebben voor de burenn in een zorgwekkende situatie.

Bijna de helft (47%) van de Houtenaren zet zich intensief of incidenteel in als vrijwilliger en ook verlenen iets meer dan twee op de tien inwoners (43%) intensief of incidenteel mantelzorg. Iets meer dan twee op de drie inwoners (68%) hebben in meer of mindere mate aandacht voor of bieden hulp aan hun burenn.

Als het vrijwilligerswerk, mantelzorg en de hulp aan en aandacht voor burenn bij elkaar worden genomen, dan is 85% van de inwoners op één of andere manier actief (intensief of incidenteel) betrokken bij wat we noemen 'vrijwillige inzet' voor de samenleving. Daarvan is bijna de helft (40%) op één of meer terreinen *intensief* betrokken.

De inzet voor anderen lijkt op het eerste gezicht gelijk gebleven. Toch blijkt de intensiteit van het vrijwilligerswerk wat afgenomen (het was waarschijnlijk niet altijd mogelijk vanwege maatregelen rond corona) en lijkt er iets meer aandacht uit te zijn gegaan naar burenn. Bij mantelzorg zien we een lichte verschuiving van mantelzorg wat verder van huis (buiten Houten) naar mantelzorg in de eigen buurt.

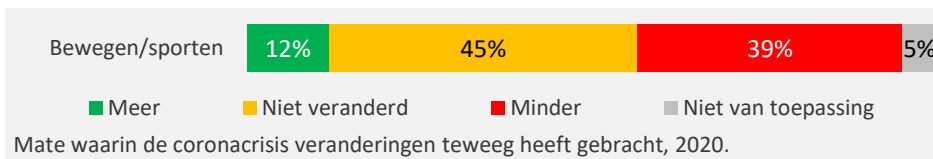
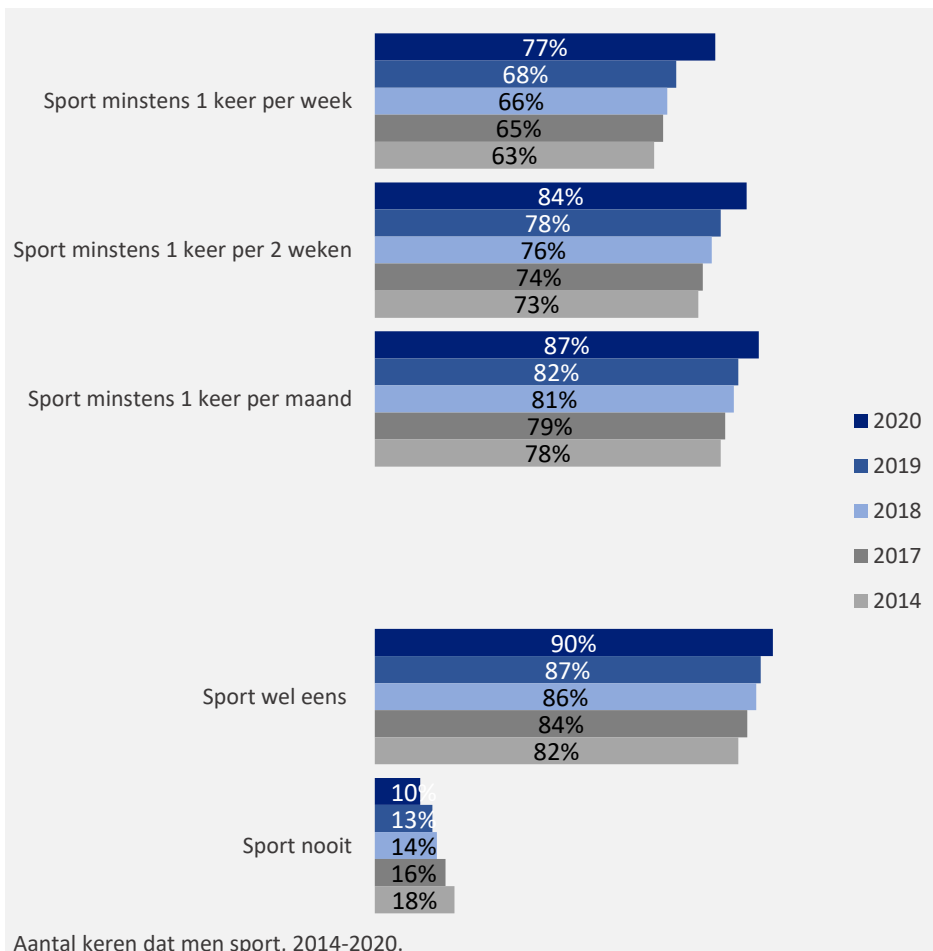

Twee op de drie Houtenaren (65%) zijn het afgelopen jaar actief geweest in één of meer verenigingen (als lid of als vrijwilliger), een derde (35%) was niet actief. Het aandeel 'actieven' is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Alleen in 2018 was dit aandeel iets lager (61%). Inwoners van 30 tot 50 jaar (76%), hoger opgeleiden (73%) en mensen uit gezinnen met kinderen (73%) zijn meer dan gemiddeld actief in een vereniging of organisatie.

Net als bij de vorige metingen worden sportverenigingen veruit het meest genoemd: bijna vier op de tien inwoners (38%) zijn actief (geweest) bij een sportvereniging. De top drie van verenigingen of organisaties waarin men het meest actief is wordt gecombineerd door het onderwijs of de kinderopvang (17%) en religieuze of maatschappelijke verenigingen (14%).

Vergeleken met voorgaande metingen zijn inwoners iets actiever geweest in een sportvereniging en iets minder in religieuze of maatschappelijke verenigingen.

Inwoners van 30 tot 50 jaar (52%), inwoners die deel uitmaken van een gezin met kinderen (50%), hoger opgeleiden (44%) en mannen (43%) zijn meer dan gemiddeld actief in een sportvereniging. In het onderwijs zijn, zoals mocht worden verwacht, inwoners van 30 tot 50 jaar actiever (34%) evenals inwoners die deel uitmaken van een gezin met kinderen (30%). Hoger opgeleiden zijn daarnaast meer dan gemiddeld actief in een religieuze of maatschappelijke vereniging (18%). 65-Plussers zijn vaker actief in een culturele vereniging (11%) en/of een gezelligheidsvereniging (9%). Voor 75-Plussers geldt dat in nog hogere mate: gezelligheidsvereniging (17%) en een culturele vereniging (15%). Daarnaast zijn gezinnen zonder kinderen vaker actief in een culturele vereniging (10%). Alleenstaanden (12%) en lager opgeleiden (11%) zijn meer dan gemiddeld actief in een zorginstelling.

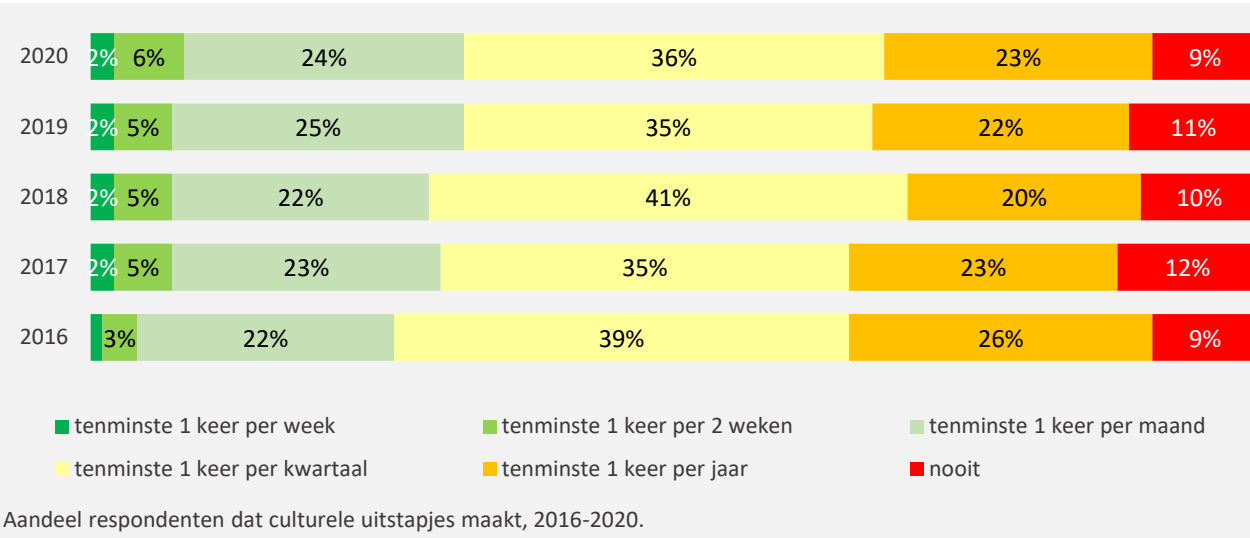

Iets meer dan drie kwart van de Houtenaren zijn actieve sporters, dat wil zeggen dat zij minimaal één keer per week sporten (77%). De meeste actieve (=wekelijkse) sporters doen dit ongeorganiseerd (50%), daarnaast sport een kwart wekelijks als lid van een sportvereniging (31%) en ruim een kwart (27%) bezoekt minimaal wekelijks (ook) een sportschool of fitnesscentrum. Als ook de minder actieve sporters worden meegeteld, doet 90% van alle inwoners wel eens aan sport: 87% sport tenminste maandelijks en 84% tenminste één keer per twee weken. Eén op de tien inwoners (10%) sport nooit.

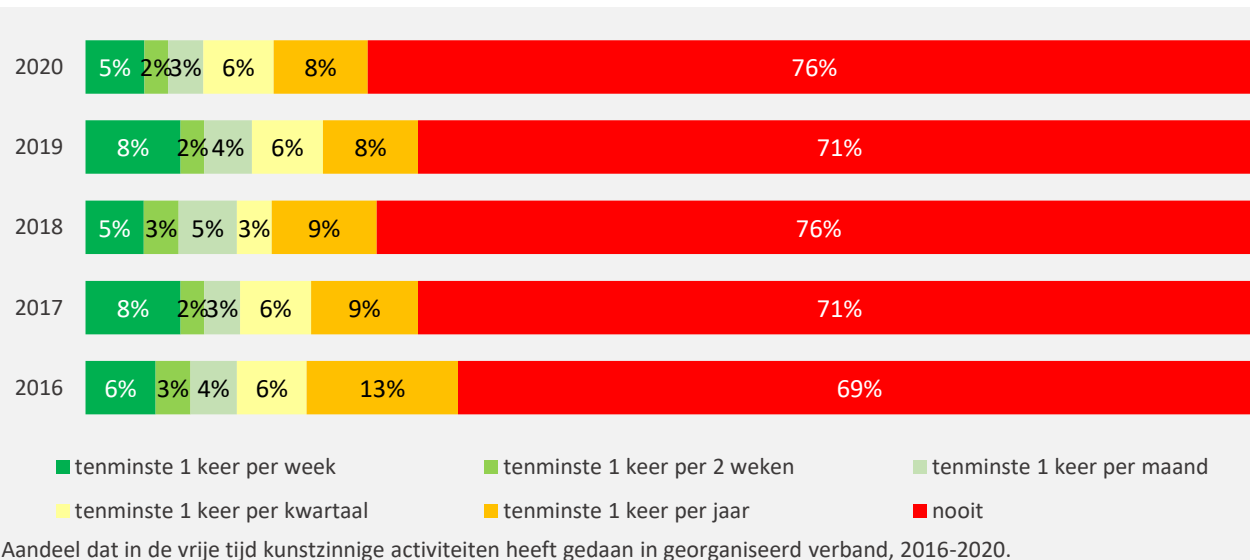
Onder lager opgeleiden (26%) en 75-plussers (20%) is het aandeel niet-sporters veel hoger dan gemiddeld. Onder inwoners tot 30 jaar is het aandeel niet-sporters met 4% het laagst. Hoger opgeleiden sporten vaker tenminste wekelijks (82%) dan lager opgeleiden (59%). Veel ouderen sporten echter nog wel en de ouderen die dat doen, sporten ook regelmatig (veelal wekelijks): van de 65-plussers sport 71% wekelijks, van de 75-plussers is dat nog steeds 70%. Ouderen sporten vaker dan gemiddeld ongeorganiseerd (69% in totaal, 57% wekelijks) en minder vaak als lid van een vereniging (22% in totaal, 20% wekelijks).

Vergeleken met voorgaande jaren is de frequentie van sporten dit jaar sterk toegenomen vergeleken met vorig jaar: van 68% minstens wekelijks naar 77%. De coronacrisis zal hierbij zeker een rol hebben gespeeld gezien het toenemend aandeel inwoners dat ongeorganiseerd sport (van 63% naar 71%, waarvan 50% tenminste wekelijks (was 39% in 2019)). Het aandeel inwoners dat nooit sport is verder teruggelopen (van 18% in 2014 naar 10% in 2020).

Op de vraag of inwoners vanwege corona meer of minder zijn gaan bewegen of sporten geeft 39% aan minder te zijn gaan sporten en 12% dat men juist meer is gaan bewegen en sporten. Dit lijkt in tegenspraak met het toenemend aandeel inwoners dat de afgelopen 12 maanden heeft gesport. De veronderstelling is echter dat weliswaar meer mensen zijn gaan bewegen, maar dat de meest frequente sporters minder vaak zijn gaan sporten omdat bijvoorbeeld voorzieningen zoals sportscholen dicht waren. Het overgrote deel is wel blijven sporten, alleen minder vaak (bijvoorbeeld van 3 keer per week naar één keer per week) of minder lang per keer (bijvoorbeeld een uur sporten per keer in plaats van een avond). Daarbij zal een deel van de mensen andere sporten zijn gaan beoefenen, vooral in de buitenruimte, zoals bijvoorbeeld hardlopen, mountainbiken, wielrennen, skeeleren en dergelijke. Het aandeel dat ongeorganiseerd is gaan sporten, is dan ook gestegen. Het zijn vooral inwoners tot 30 jaar die zowel meer dan gemiddeld (16%) als minder dan gemiddeld (46%) zijn gaan sporten of bewegen. Ook 30 tot 50-jarigen laten een dergelijk beeld zien (resp. 16% meer en 42% minder).

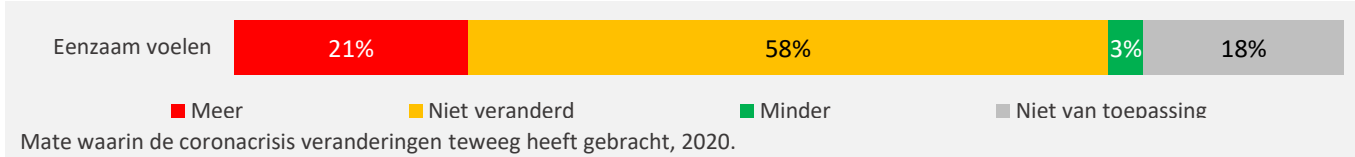
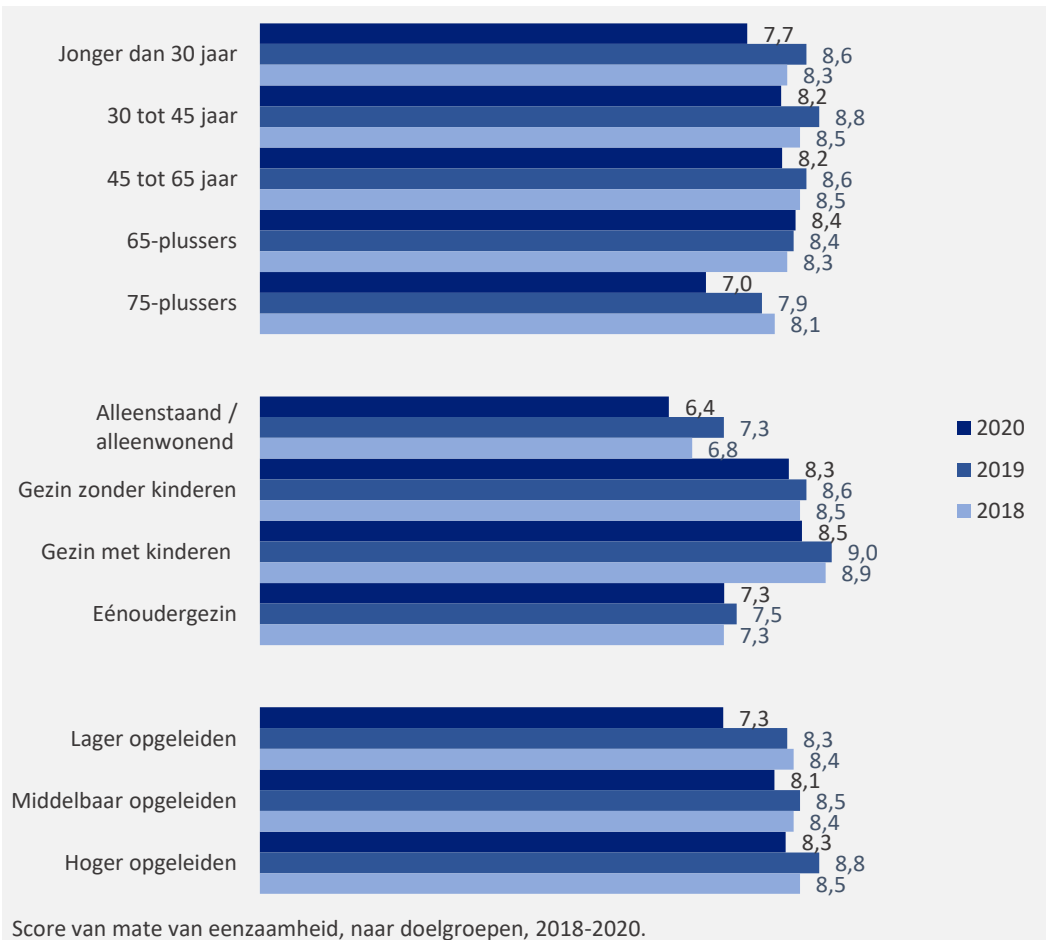
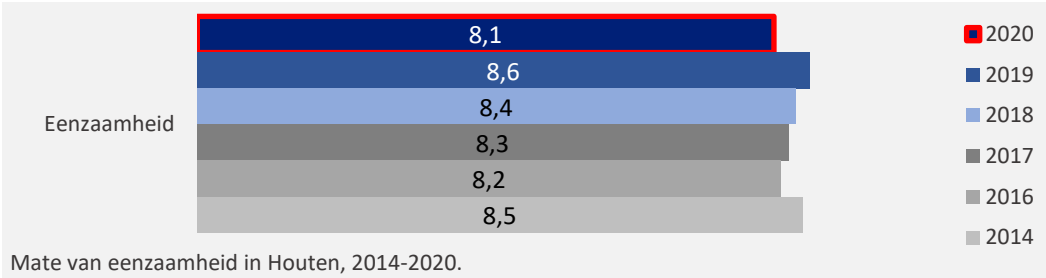

Circa één op de drie inwoners van de gemeente Houten (32%) maakt ten minste één keer per maand culturele uitstapjes. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het bezoeken van een toneel- of dansvoorstelling, film, concert, museum, etc. Eén op de tien inwoners (9%) doet dit echter nooit. Onder lager opgeleiden ligt dit laatste percentage veel hoger (34%), bij hoger opgeleiden juist veel lager (4%). Ook 65-plussers maken minder vaak culturele uitstapjes: 22% geeft aan dit nooit te doen. Onder 75-plussers is dit aandeel nog groter (37%). Op hoofdlijnen is het maken van culturele uitstapjes, ondanks corona, niet veranderd.

Circa één op de tien inwoners doet ten minste één keer per maand mee aan kunstzinnige activiteiten in georganiseerd verband, bijvoorbeeld als lid van een vereniging of door het volgen van een cursus. Daarbij kan gedacht worden aan activiteiten op het gebied van toneel, dans, film/fotografie, muziek, beeldende kunst, etc. Drie kwart (76%) doet dit nooit. De deelname aan kunstzinnige activiteiten is na een toename in 2019 nu weer iets afgenomen. Dit is waarschijnlijk te wijten aan corona.

Mate van eenzaamheid

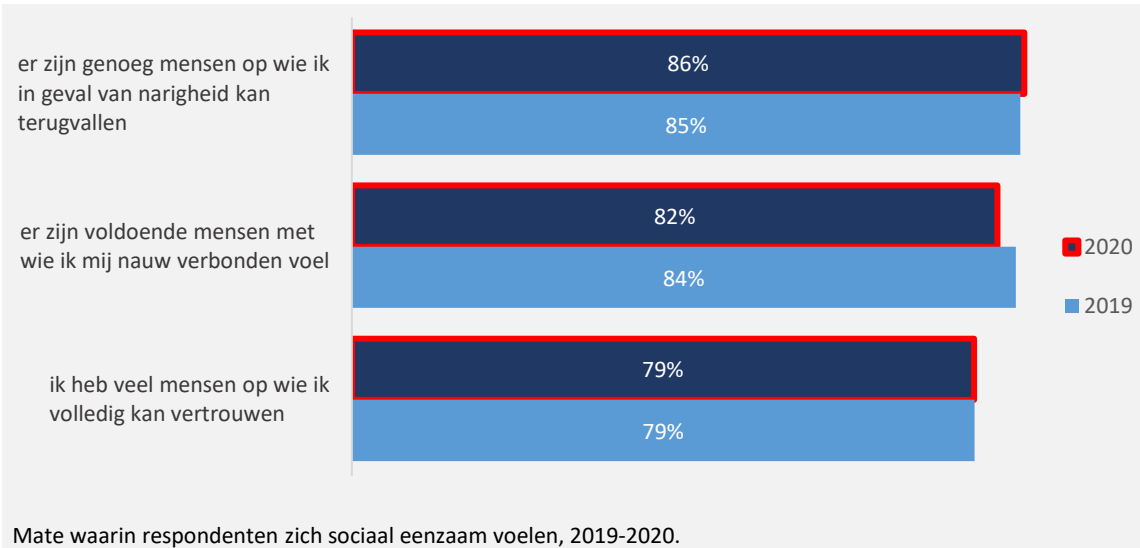
De component 'mate van eenzaamheid' heeft betrekking op de mate waarin mensen terug kunnen vallen op anderen, zich met anderen verbonden voelen en de mate waarin zij zich alleen voelen. Op basis van het model van Giersveld-De Jong is een aantal (6) beproefde stellingen voorgelegd, die inzicht geven in de mate waarin mensen zich verbonden voelen met anderen en is een score berekend. De score voor de mate van eenzaamheid loopt van 'slecht' naar 'goed', dus: hoe hoger de waarde, des te minder er sprake is van eenzaamheid.

De gemiddelde score voor de mate van eenzaamheid in de gemeente Houten is 8,1. De afgelopen jaren zagen we ieder jaar een verbetering waar het gaat om eenzaamheid. Dit jaar is de score echter sterk gedaald. Hier zien we de effecten van de beperkende maatregelen in het kader van corona: van de inwoners zegt 21% zich door corona eenzamer te voelen dan voorheen. Vooral jongeren tot 30 jaar en alleenstaanden of alleenwonenden geven dit aan (beide 47%). Bij ouderen speelt dit veel minder (14% onder 65-plussers en 17% onder 75-plussers).

Uit de antwoorden op de stellingen kan worden afgeleid dat circa 7% van de Houtenaren zich zeer eenzaam voelt (dit zijn bewoners die bij minimaal 5 van de 6 stellingen hebben aangegeven dat ze zich min of meer tot (zeer) eenzaam voelen). Het aandeel dat zich zeer eenzaam voelt is hoger onder alleenstaanden (18%), éénoudergezinnen (11%) en jongeren tot 30 jaar (11%). Dit aandeel is toegenomen ten opzichte van 2019 (4%), 2018 (4%) en 2014 (5%). Het aandeel is echter vergelijkbaar met de jaren 2017: 6% en 2016: 7%.

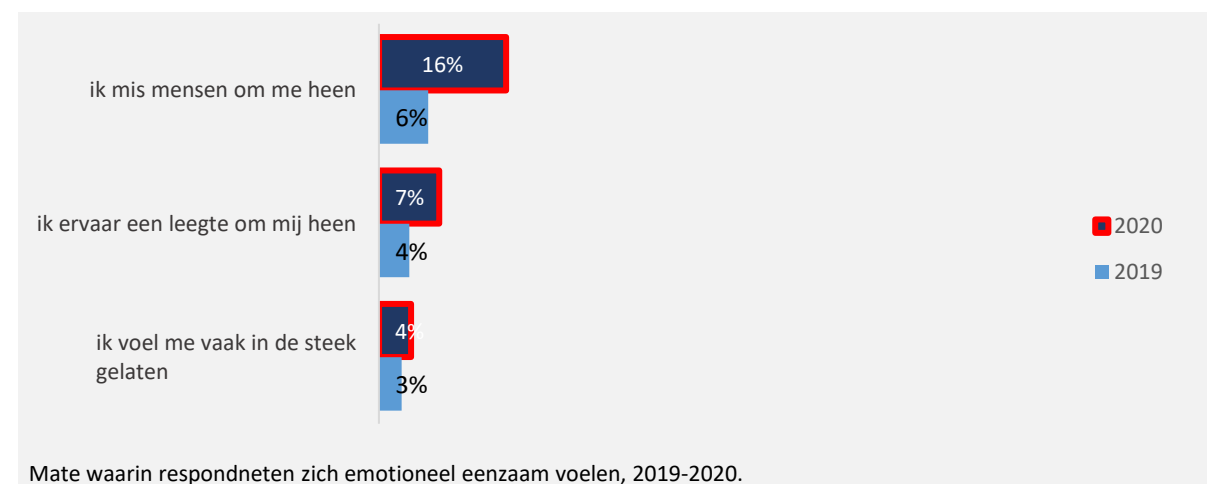
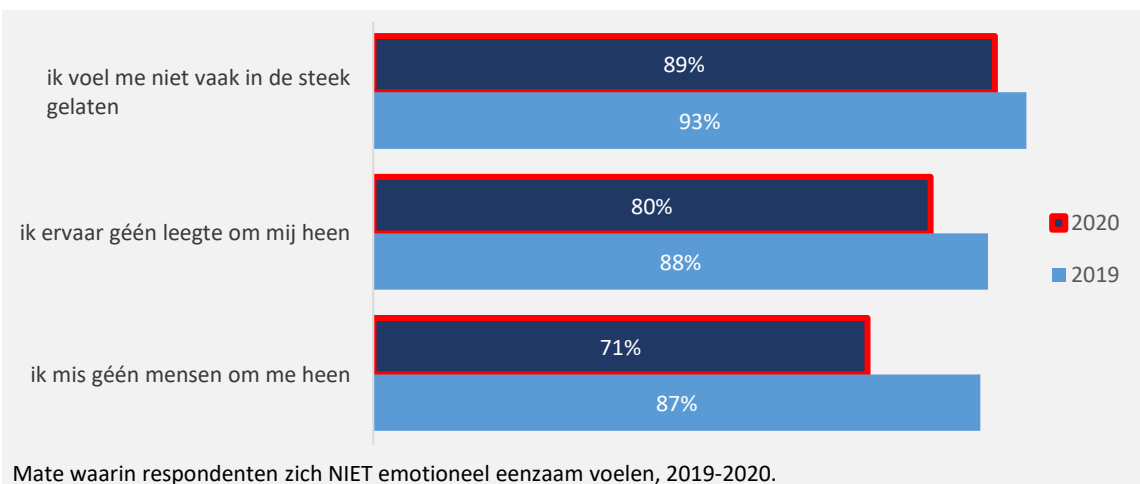
Alleenstaanden of alleenwonenden (score 6,4) voelen zich veel vaker eenzaam dan mensen met een partner (8,3) of een gezin (8,5). Ook alleenstaande ouders voelen zich vaker eenzaam (7,3). 65-Plussers scoren vrijwel gemiddeld waar het eenzaamheid betreft (8,0). Onder de 75-plussers speelt eenzaamheid wel veel meer gezien hun score van 7,0. Eenzaamheid is ook een fenomeen dat onder lager opgeleiden (7,3) vaker voorkomt dan onder middelbaar (8,1) en hoger opgeleiden (8,3).

Een vergelijking met vorig jaar laat zien dat de eenzaamheid sterk is toegenomen (van 8,6 naar 8,1), vooral bij de 75-plussers (van 7,9 naar 7,0), jongeren tot 30 jaar (van 8,6 naar 7,7) en alleenstaanden (van 7,3 naar 6,4). Bij de lager opgeleiden daalde het cijfer ook fors (van 8,3 naar 7,3). Bij de samenwonenden zonder kinderen en de gezinnen is ook sprake van een daling, maar deze is beperkt (resp. van 8,6 naar 8,3 en van 9,0 naar 8,5). Kortom, als het om eenzaamheid gaat is de tweedeling in de samenleving groter geworden. De toch al kwetsbare groepen hebben het meest te leiden onder corona. Grote uitzondering betreffen de jongeren. Voorheen hadden zij relatief weinig met eenzaamheid van doen, maar zij ervaren anno 2020 een relatief grote toename van de eenzaamheid onder invloed van de corona-pandemie.

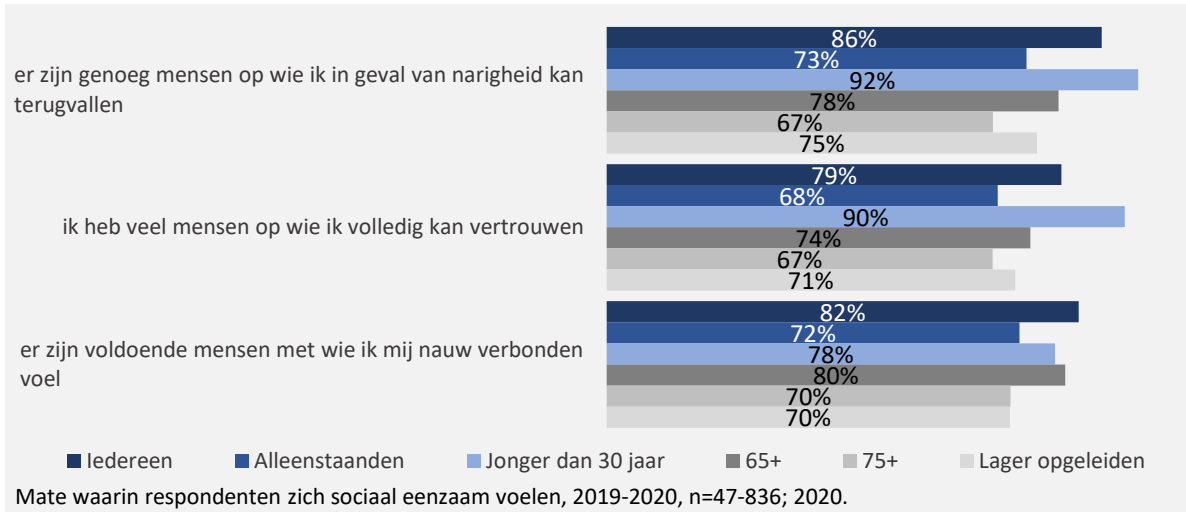

Vergeleken met vorig jaar is er niet veel veranderd in de mate waarin men zich sociaal eenzaam voelt (hebben van breed sociaal netwerk: terug kunnen vallen op anderen, zich nauw verbonden voelen en op anderen kunnen vertrouwen). De mate waarin men zich echter emotioneel eenzaam voelt (missen van intieme relatie: in de steek gelaten, leegte voelen, mensen missen) is ten opzichte van 2019 toegenomen.

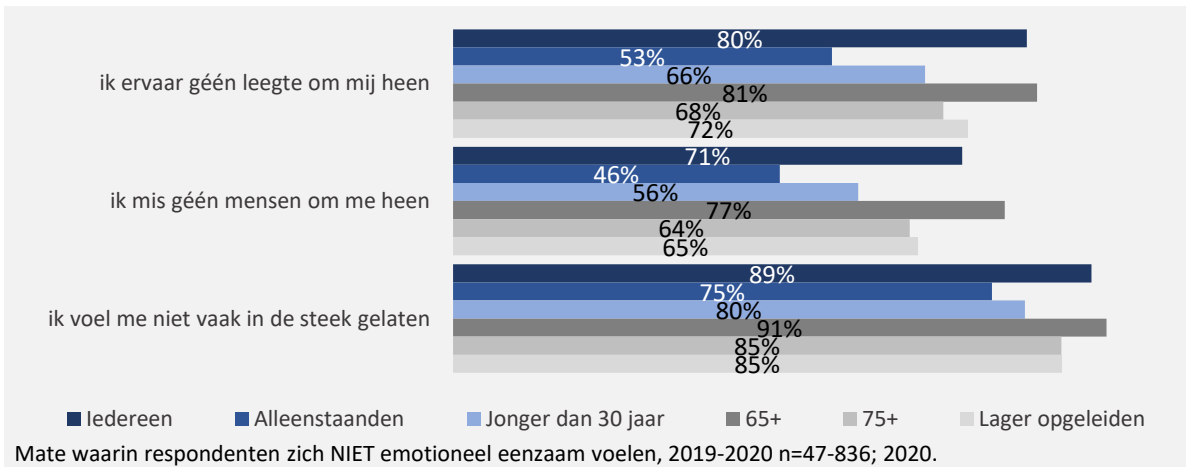
Dit is vooral te zien bij de mate waarin men mensen om zich heen mist (van 6% naar 16%). Ook ervaart men iets vaker een leegte om zich heen dan in 2019 (van 4% naar 7%).

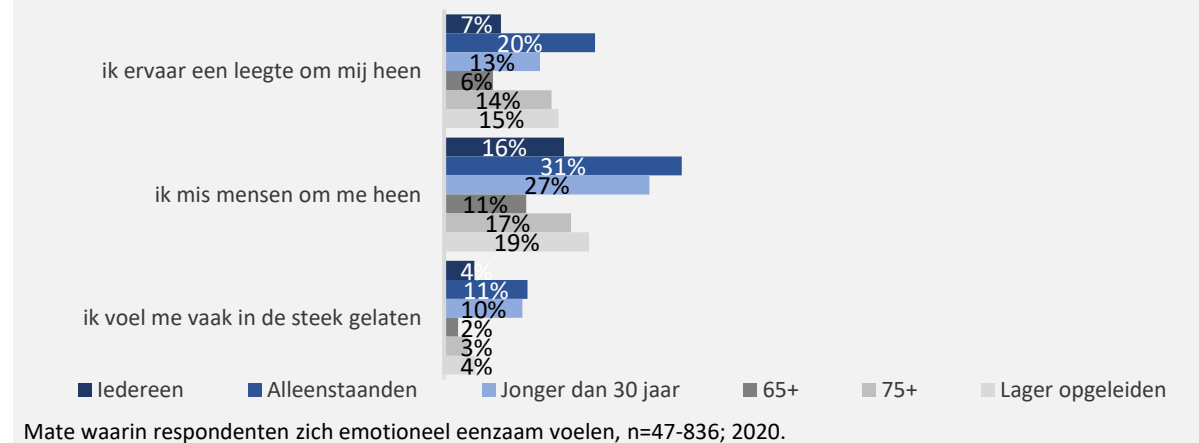
Indicatoren voor eenzaamheid naar doelgroep

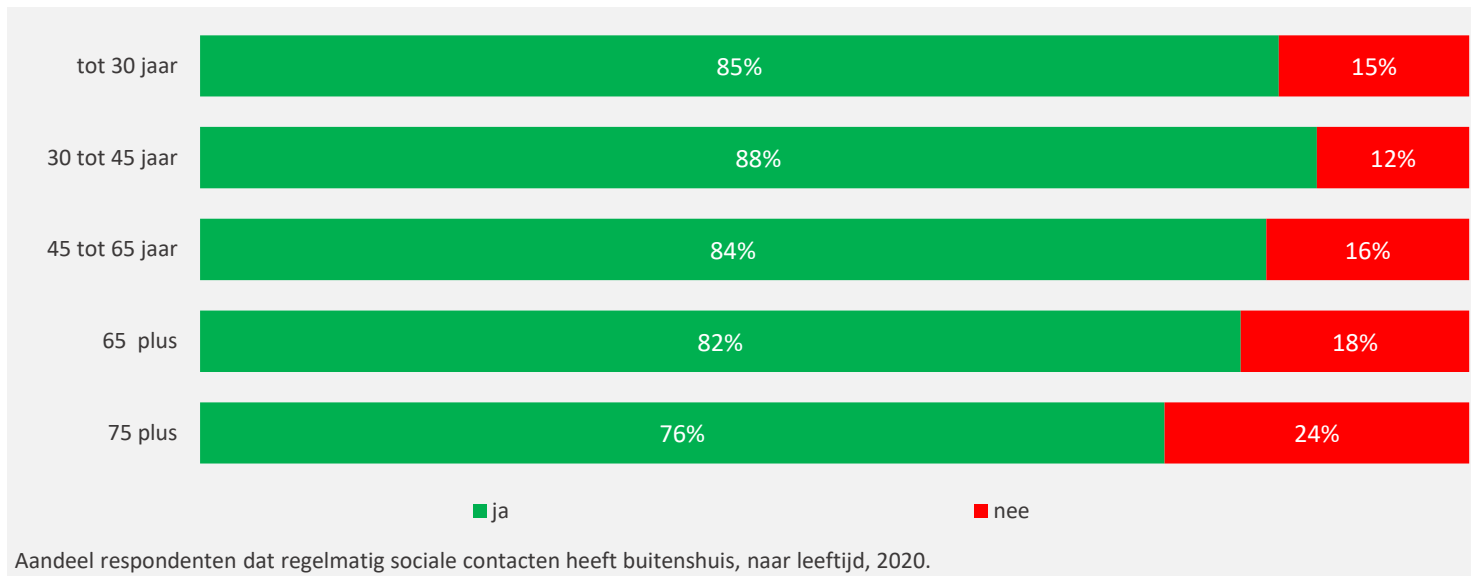
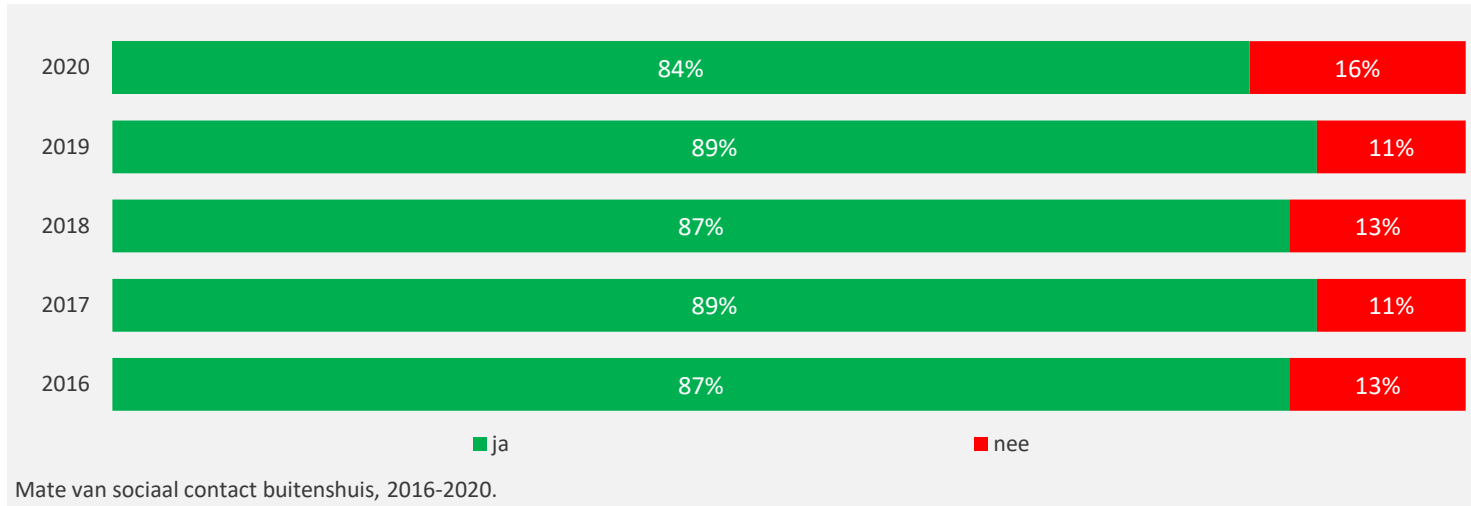
Bijna negen op de tien Houtenaren hebben genoeg mensen om zich heen op wie men kan terugvallen in geval van narigheid (86%, 4% niet) en met wie men zich nauw verbonden voelt (82%, 5% niet). Circa acht op de tien inwoners vinden (ook) dat ze veel mensen om zich heen hebben die ze volledig kunnen vertrouwen (79%, 7% niet). Verder geeft 4% aan dat ze zich vaak in de steek gelaten voelen (89% niet) en 7% dat ze een leegte ervaren (80% niet). Eén op de zes inwoners (16%) mist mensen om zich heen (71% niet). Daarnaast geeft één op de tien inwoners (11%) aan vanwege de coronacrisis steun te missen van mensen uit de directe omgeving (66% niet). 75-Plusers, alleenstaanden en lager opgeleiden blijken meer dan anderen te kampen met sociale eenzaamheid. Jongere inwoners hebben hier minder last van.

Wanneer wordt ingezoomd op de groep alleenstaanden/alleenwonenden, de doelgroep met de grootste kans op eenzaamheid, blijkt dat deze op alle punten minder goed scoort, zowel waar het gaat om het kunnen terugvallen op mensen om zich heen (73%) als de emotionele eenzaamheid. Zo mist één op de drie alleenstaanden mensen om zich heen, ervaart één op de vijf een leegte om zich heen en voelt één op de tien zich vaak in de steek gelaten. Ook onder de jongere inwoners is de emotionele eenzaamheid opvallend hoog.

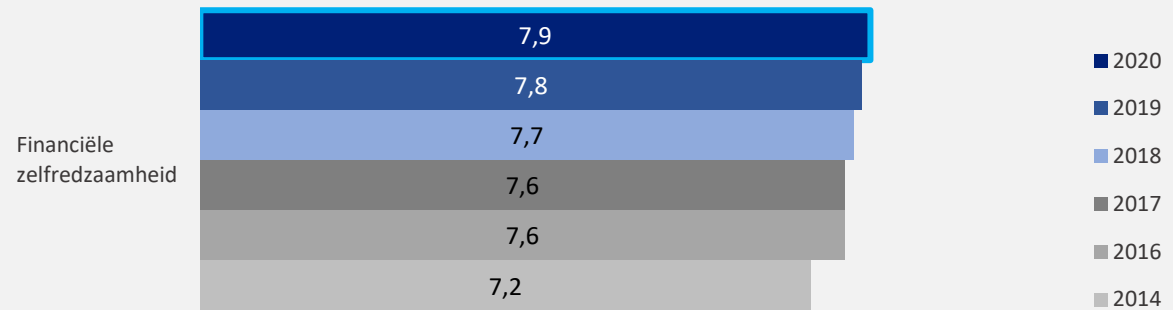

Contacten buitenshuis

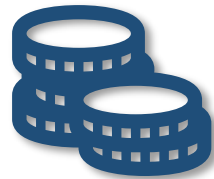

Acht tot negen op de tien Houtenaren geven aan dat ze regelmatig sociale contacten buitenshuis hebben (84%). Dit percentage ligt lager dan vorig jaar toen dit nog gold voor 89% van Houtenaren. Ook hierbij zal corona een rol spelen.

Onder 75-plussers is het aandeel dat regelmatig contacten buitenshuis heeft lager (76%).

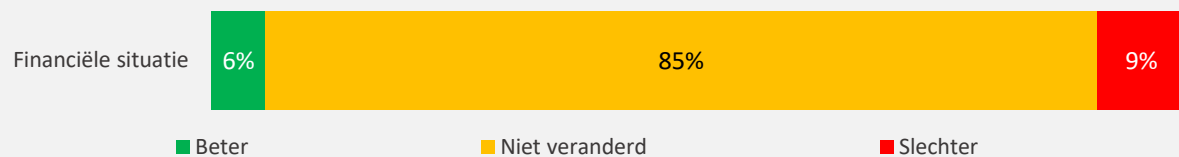
Mate van eenzaamheid in Houten, 2014-2020.

De score voor financiële zelfredzaamheid zegt iets over de financiële draagkracht van mensen in een buurt of wijk. Gemiddeld is de score voor de gemeente Houten 7,9. De score neemt geleidelijk aan toe, wat een signaal is van verbetering van de financiële zelfredzaamheid van de inwoners, zeker ten opzichte van 2014, toen we nog in de naweeën van de kredietcrisis zaten.

Maar of dit zo blijft is de vraag. Momenteel bevinden veel ondernemers en ZZP'ers zich in zwaar weer vanwege de COVID-19 pandemie, de beperkende maatregelen en lockdowns. Veel bedrijven en instellingen worden overeind gehouden met diverse steunmaatregelen vanuit de Rijksoverheid en het lokaal bestuur. Het aantal faillissementen en de werkloosheid liggen daardoor nog steeds relatief laag. Ook zijn er sectoren die baat hebben bij de coronacrisis, zoals supermarkten en de online detailhandel. Hoe veerkrachtig de economie zich de komende periode zal tonen, is de vraag.

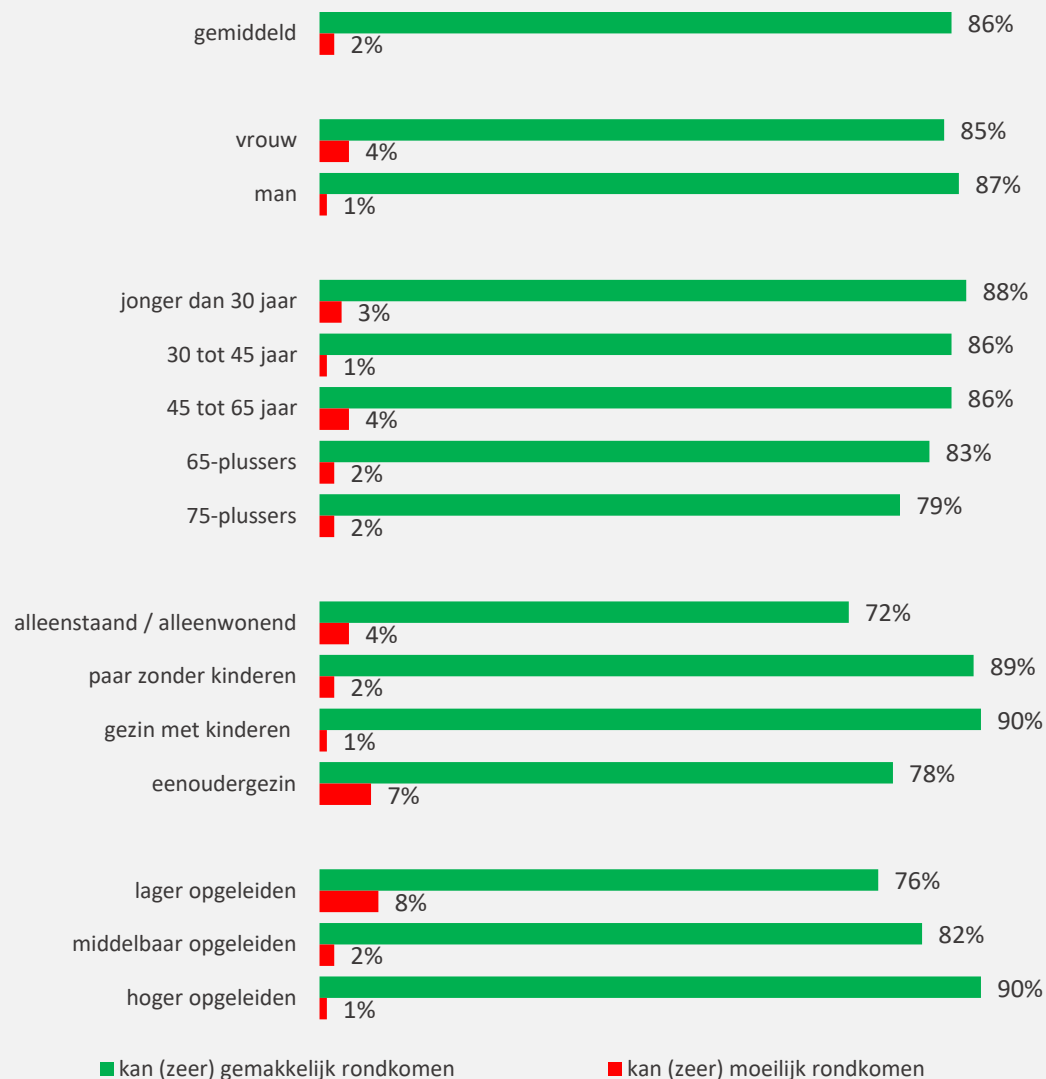
De hoogste scores van financiële zelfredzaamheid zijn te zien bij hoger opgeleiden (8,2), gezinnen met kinderen (8,1) en samenwonenden zonder kinderen (8,1). Doelgroepen die onder gemiddeld scoren zijn lager opgeleiden (7,0), alleenstaanden/alleenwonenden (7,4) en 75-plussers (7,4). Bij de overige doelgroepen liggen de scores op of direct rondom het gemiddelde.

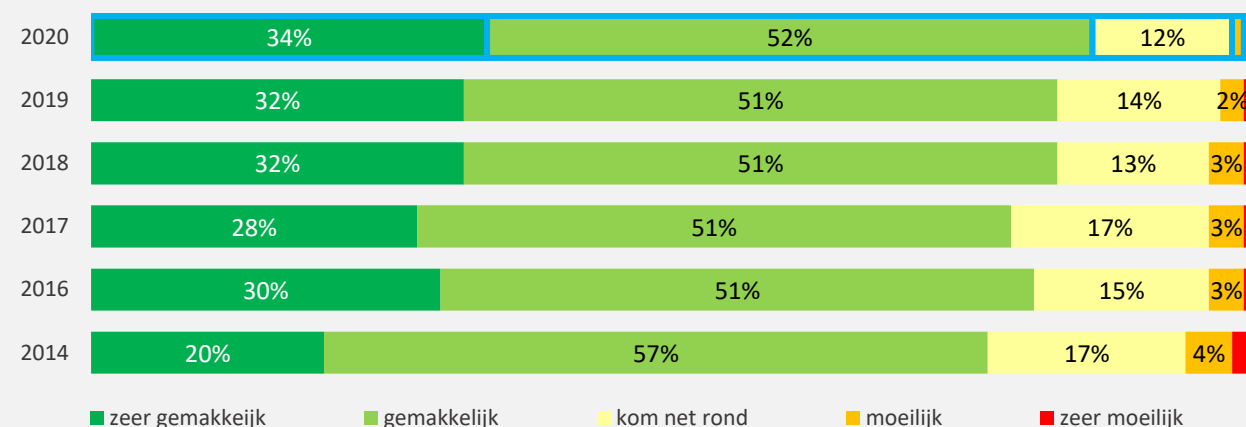
Mate waarin de coronacrisis veranderingen teweeg heeft gebracht, 2020.

Rondkomen van het huishoudinkomen

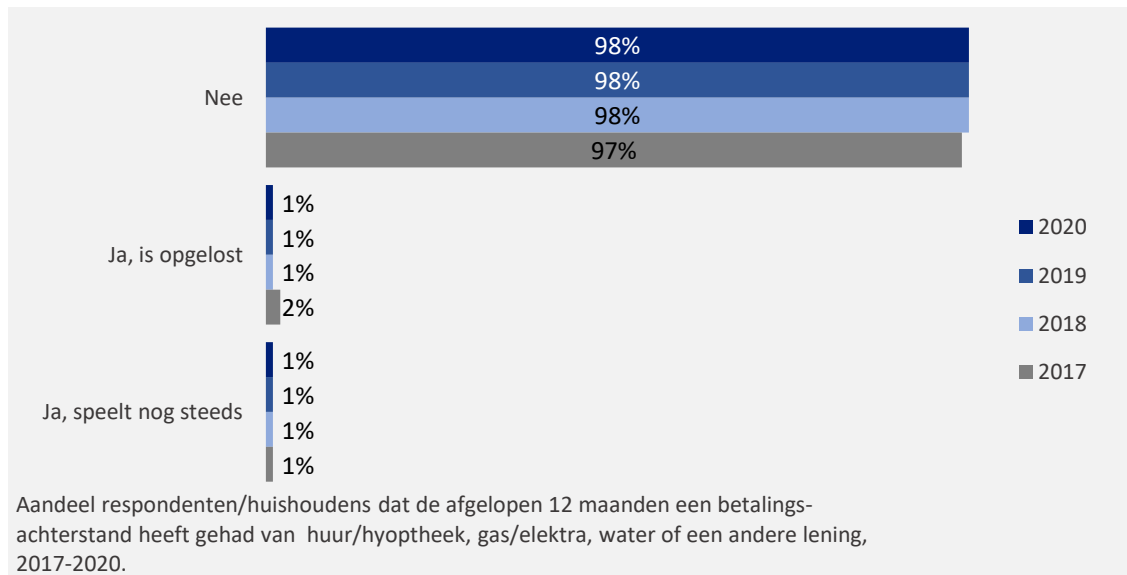
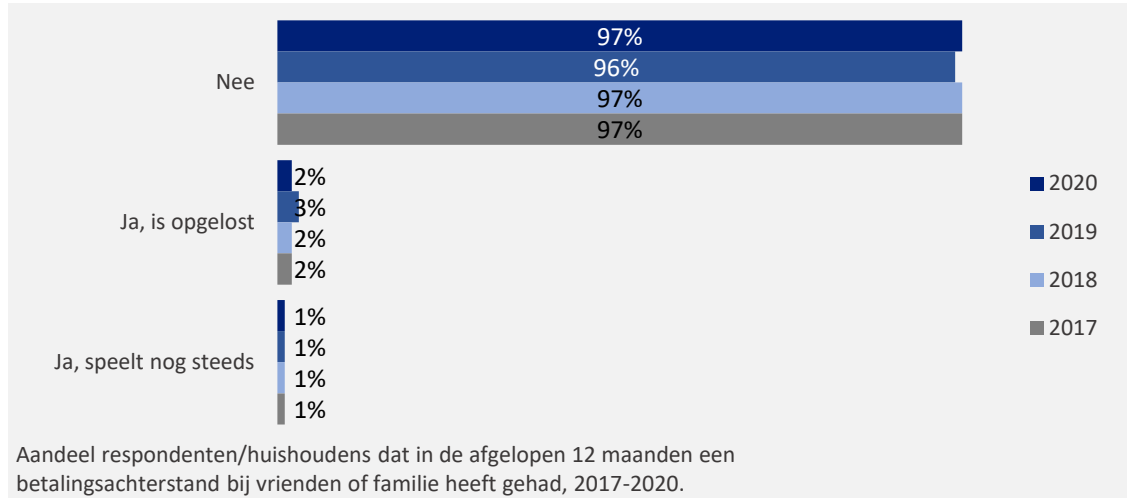
Aandeel respondenten dat (zeer) makkelijk en (zeer) moeilijk kan rondkomen, 2020.

Mate waarin respondenten kunnen rondkomen met hun netto huishoud-inkomen, 2020.

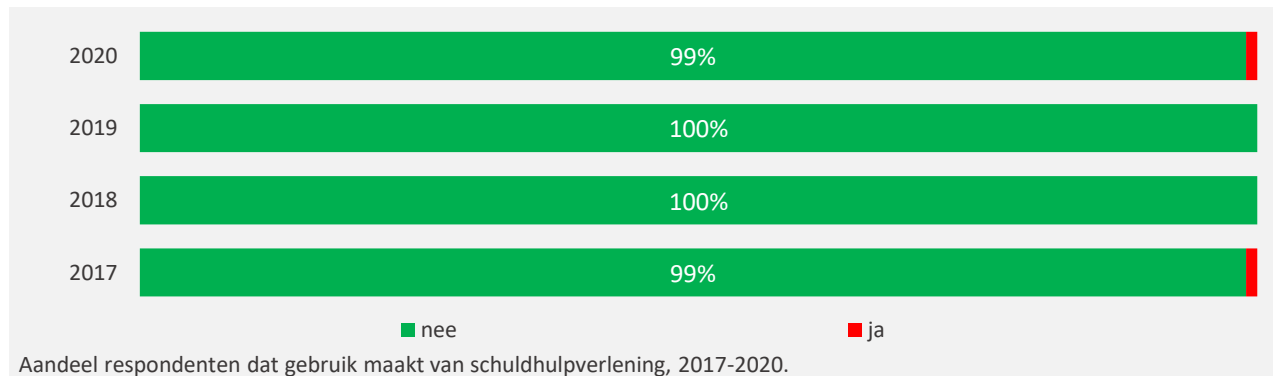
De indicator voor financiële zelfredzaamheid is gebaseerd op de mate waarin inwoners kunnen rondkomen van het netto-inkomen van hun huishouden. Acht tot negen op de tien huishoudens in Houten kunnen gemakkelijk (52%) tot zeer gemakkelijk (34%) rondkomen. Iets meer dan één op de tien geeft aan net rond te komen (12%) en voor 2% is dit (zeer) moeilijk. Vergeleken met vorig jaar kunnen meer Houtenaren (zeer) gemakkelijk rondkomen van hun inkomen. Daarbij moet in ogenschouw worden genomen dat de werkloosheid nog relatief laag is door diverse ondersteuningsmaatregelen van de Rijksoverheid en het lokaal bestuur aan bedrijfsleven en instellingen (zoals bijvoorbeeld in de culturele sector) en er minder geld kan worden uitgegeven aan allerlei zaken die door beperkingen (tijdelijk) dicht zijn, zoals de horeca.

Niet alle groepen inwoners kunnen even goed rondkomen van het totale netto-inkomen. Zo hebben lager opgeleiden en eenoudergezinnen vaker meer moeite om rond te komen (resp. 8% en 7% tegenover 2% gemiddeld). Alleenstaanden kunnen in verhouding minder vaak (zeer) gemakkelijk rondkomen van hun inkomen (72% vergeleken met 86% gemiddeld). Ook 75-plussers hebben hier iets meer moeite mee (79%).

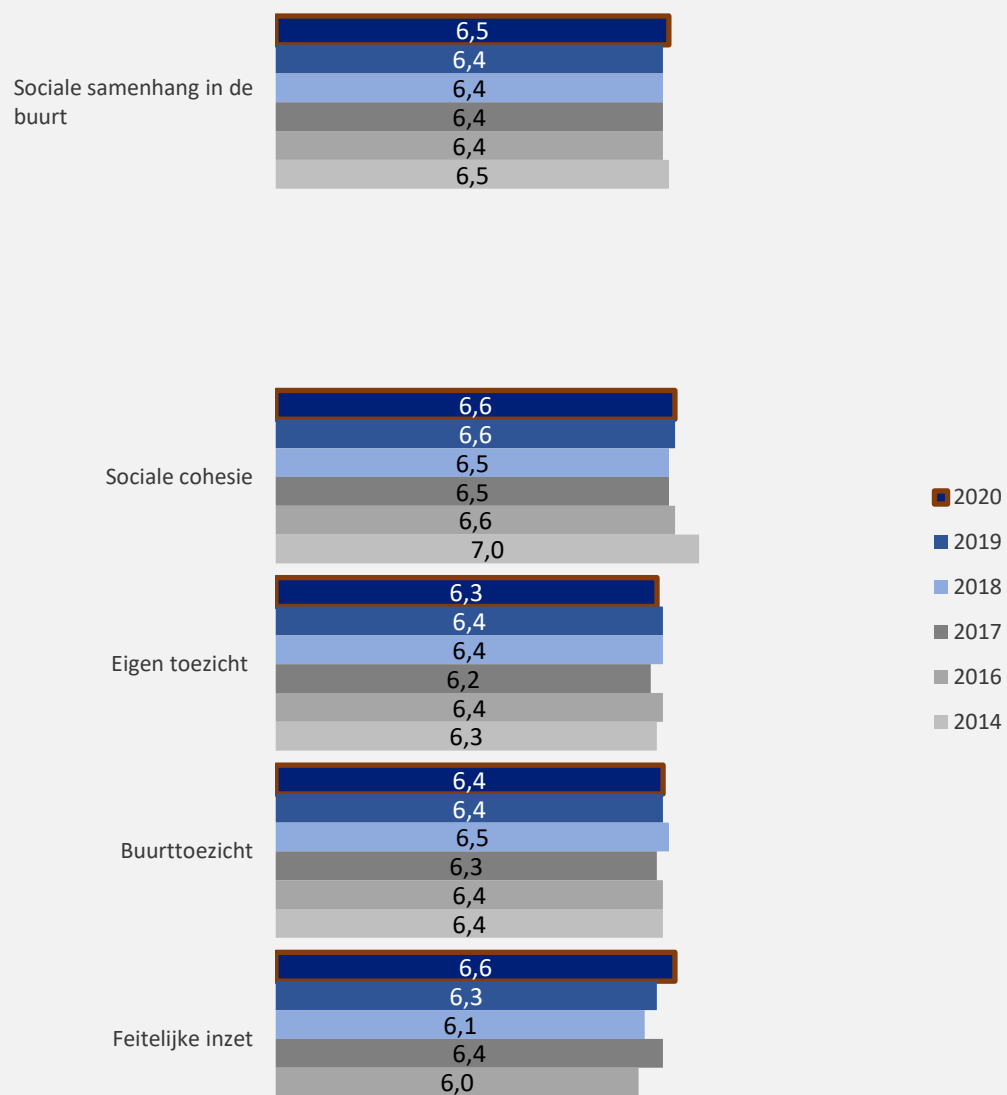

Van alle respondenten heeft 3% aangegeven de afgelopen 12 maanden een schuld of betalingsachterstand te hebben gehad in het eigen sociale netwerk van familie en vrienden. Het aandeel respondenten dat heeft aangegeven een betalingsachterstand te hebben bij een financieringsinstelling, verhuurder, de leverancier van gas, elektriciteit of water of bij een andere instantie of bedrijf is iets lager (2%). Als men wel een schuld of betalingsachterstand had in het eigen netwerk of daarbuiten is dat in de meeste gevallen inmiddels opgelost, bij 1% speelt het nog steeds. De cijfers zijn nagenoeg gelijk aan die van 2018 en 2017.

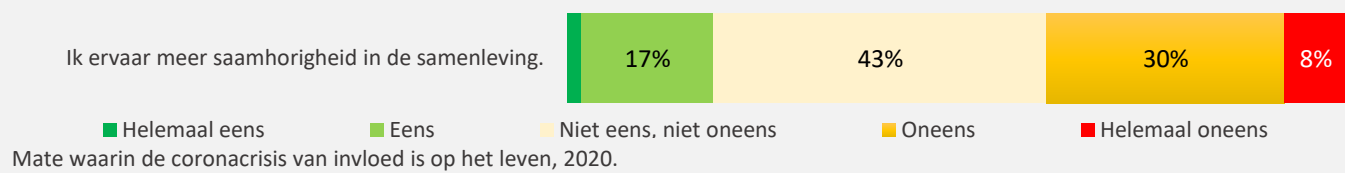
Het aandeel van de respondenten dat heeft aangegeven gebruik te maken of te hebben gemaakt van schuldhulpverlening is vrijwel nihil. Ook hierin is vergeleken met voorgaande jaren niet veel veranderd.

Sociale samenhang in de buurt

Indicatoren sociale samenhang in de buurt, 2014-2020.

De sociale samenhang in de buurt omschrijven we als de combinatie van samenhang in de buurt en bereidheid om zich voor de buurt in te zetten. Deze aspecten vormen een aanknopingspunt voor de ontwikkeling van buurten en zijn van belang voor het aanpakken en tegengaan van buurtverval. De score voor sociale samenhang in de buurt is samengesteld uit onderliggende scores:

- Sociale cohesie: betrokkenheid bij de buurt en buurtcontacten
- Sociale controle (eigen toezicht en buurttoezicht): hoe reageren inwoners zelf op voorvallen in de buurt en wat verwachten zij van buurtgenoten
- Feitelijke inzet: inzet voor de buurt het afgelopen jaar en in de toekomst

De gemiddelde score voor sociale samenhang in de buurt ligt met een 6,5 net iets hoger dan de scores van de afgelopen jaren.

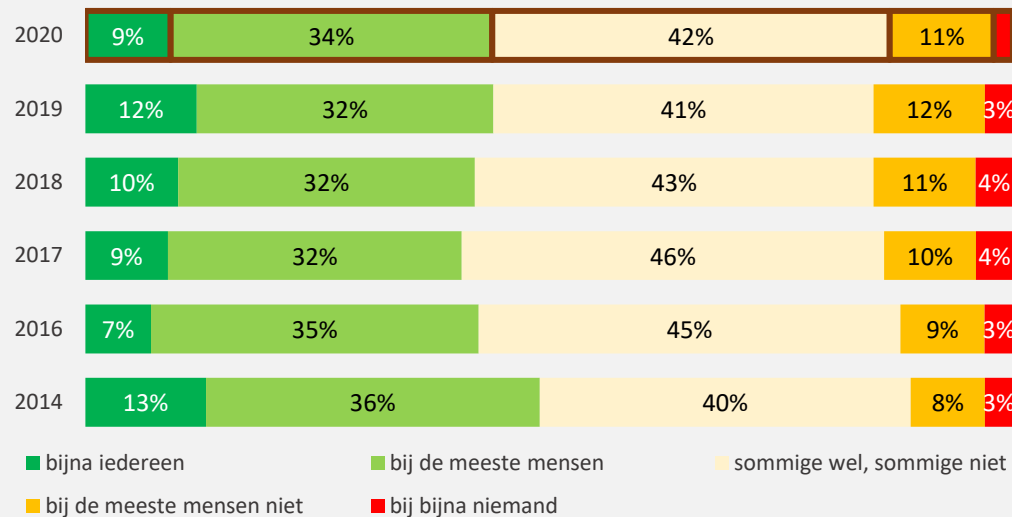
Vooral de score voor de feitelijke inzet ligt dit jaar hoger dan voorgaande jaren (van 6,1 in 2018 naar 6,3 in 2019 naar 6,6 in 2020).

De score voor sociale samenhang in de buurt varieert enigszins naar doelgroep. Bij alleenstaanden en jongere inwoners tot 30 jaar (beiden 6,0) en lager opgeleiden en 75-plussers (beiden 6,1) liggen de scores onder het gemiddelde. Er zijn maar weinig doelgroepen die echt boven gemiddeld scoren. De hoogste scores zijn te zien bij gezinnen met kinderen en inwoners tussen de 30 en 50 jaar (beiden 6,7).

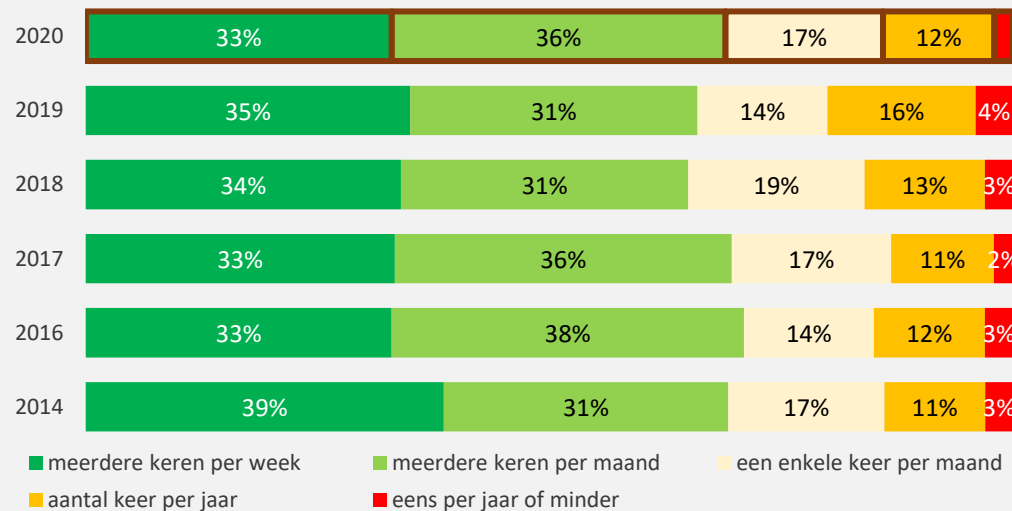
Bijna één op de vijf Houtenaren ervaart dat de saamhorigheid in de samenleving in het algemeen is toegenomen onder invloed van de COVID-19 (19%). Maar een twee keer zo groot aandeel vindt juist van niet (38%). De sociale cohesie in de eigen buurt lijkt hier echter niet onder te lijden. De feitelijke inzet voor de leefbaarheid van de eigen buurt is zelfs toegenomen.

Sociale cohesie

Mate van betrokkenheid bij buurtbewoners, 2020.

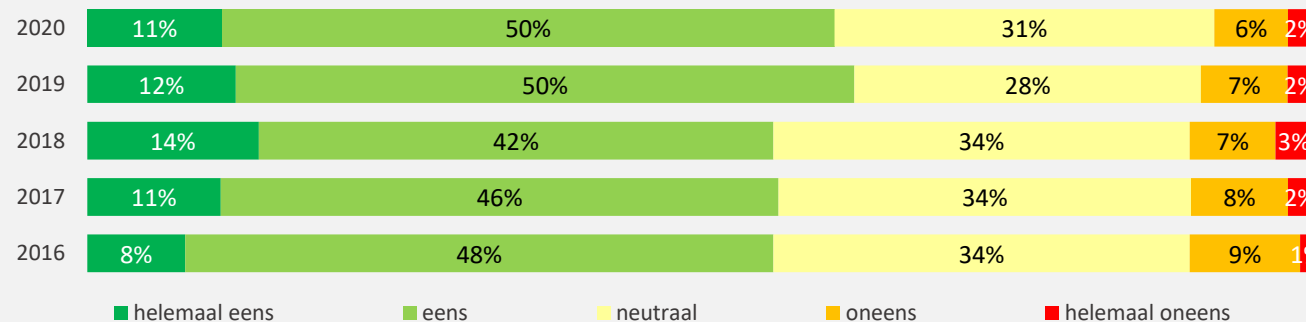
Frequentie waarmee men een praatje maakt met buurtgenoten, 2014-2020.

De score voor sociale cohesie is onder meer gebaseerd op vragen over de betrokkenheid bij de buurt en contacten met buurtbewoners. Iets meer dan vier op de tien Houtenaren voelen zich betrokken bij de meeste / (bijna) alle buurtbewoners (43%). Voor 14% is de betrokkenheid bij buurtbewoners er niet of nauwelijks. Op hoofdlijnen is hierin niet veel veranderd vergeleken met vorig jaar.

De frequentie waarmee buurtbewoners zomaar een praatje maken met elkaar zegt ook iets over de onderlinge verbondenheid. De cijfers laten zien dat één op de drie inwoners zeker wekelijks een praatje maakt met iemand uit de buurt en nog eens ruim één op de drie een paar keer per maand. Eén op de zeven inwoners spreekt de buren hooguit enkele keren per jaar. Vergeleken met vorig jaar hebben inwoners vaker een praatje met buurtgenoten. Het aandeel inwoners dat dit hooguit enkele keren per jaar heeft, is gedaald vergeleken met vorig jaar. Corona kan ervoor hebben gezorgd dat buurtgenoten vaker een praatje maken met elkaar.

Inwoners die zich meer betrokken voelen bij buurtbewoners maken ook veel vaker een praatje bij elkaar: 67% meerdere keren per week door inwoners die zich bij bijna iedereen betrokken voelen tot 5% bij inwoners die zich bij bijna niemand in de buurt betrokken voelen.

Circa 60% van de inwoners vindt dat de buurtbewoners in het algemeen voor elkaar klaar staan. Dit aandeel is niet toegenomen vergeleken met vorig jaar, maar stabiel gebleven nadat dit vorig jaar was toegenomen vergeleken met de jaren daarvoor.

Buurtbewoners staan altijd voor elkaar klaar, 2016-2020.

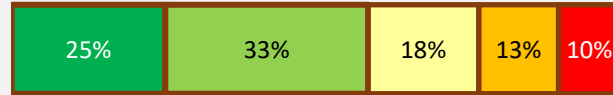

Sociale cohesie

Als u wat langer weg bent van huis, is er dan iemand bij u in de buurt die een oogje in het zeil houdt?

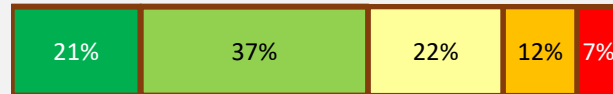
Als er iets vervelends gebeurt in uw leven, is er dan iemand uit de buurt waar u hiermee terecht kunt?

Als er iets wordt georganiseerd in de buurt, bv. buurtfeesten, buurtbarbecues of andere activiteiten, gaat u daar dan naartoe?

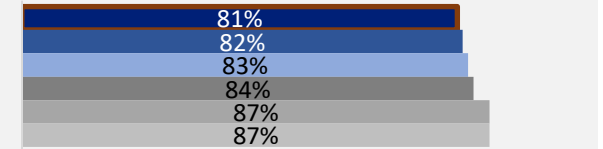
Als er iets belangrijks gebeurt in de buurt of met een buurtgenoot, is er dan iemand bij u in de buurt die u dit komt vertellen?

(bijna) altijd meestal wel soms wel, soms niet meestal niet (bijna) nooit

Stellingen over sociale cohesie in de buurt, 2020.

Als u wat langer weg bent van huis, is er dan iemand bij u in de buurt die een oogje in het zeil houdt?

Als er iets vervelends gebeurt in uw leven, is er dan iemand uit de buurt waar u hiermee terecht kunt?

Als er iets belangrijks gebeurt in de buurt of met een buurtgenoot, is er dan iemand bij u in de buurt die u dit komt vertellen?

Als er iets wordt georganiseerd in de buurt, bv. buurtfeesten, buurtbarbecues of andere activiteiten, gaat u daar dan naartoe?

Aandeel respondenten dat '(bijna) altijd' of 'meestal' antwoordt op de stellingen, 2020.

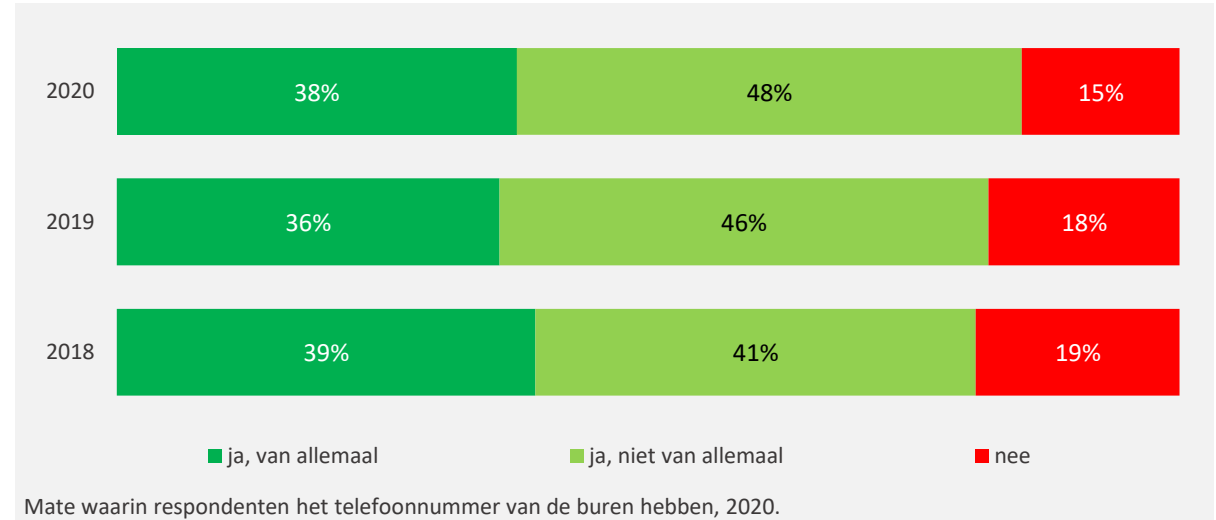
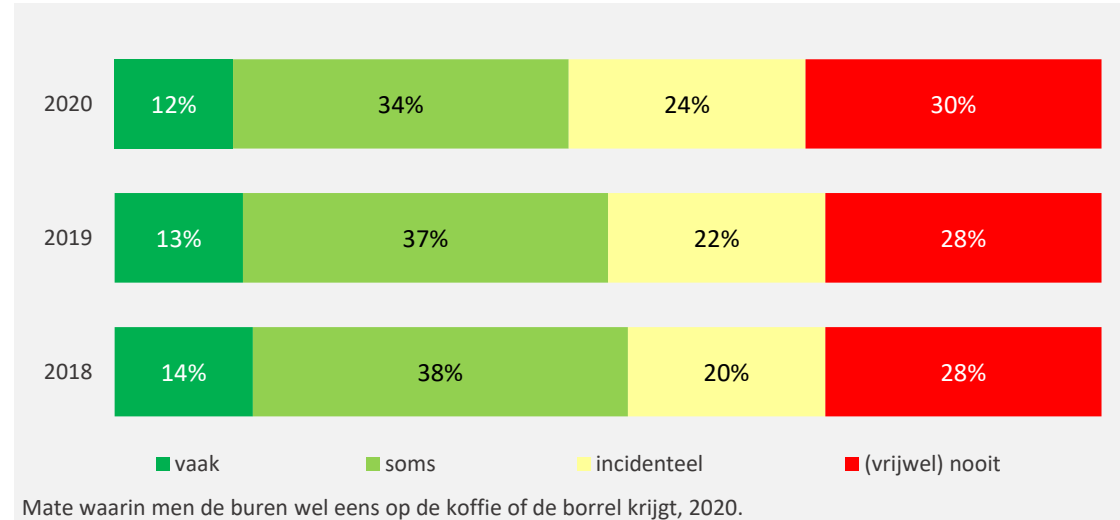
Voor de meeste inwoners (81%) is er (meestal) wel een buurtbewoner die een oogje in het zeil houdt als ze op vakantie zijn. Dit aandeel neemt geleidelijk aan wel iets af.

Bijna zes op de tien Houtenaren kunnen bij iemand uit de buurt terecht kunnen als hen iets vervelends overkomt (58%) of worden op de hoogte gebracht als er iets belangrijks gebeurt in de buurt (58%). Hierin is vergeleken met vorig jaar nauwelijks iets veranderd.

Als er een activiteit in de buurt georganiseerd wordt, gaat ongeveer de helft van de bewoners hier meestal wel of bijna altijd naar toe. Dit aandeel ligt iets lager dan vorig jaar nadat het vergeleken met de jaren daarvoor iets was toegenomen. Mogelijk dat inwoners in de anderhalve meter samenleving vanwege corona wat meer terughoudend zijn geworden ten aanzien van activiteiten met meerdere mensen. Daarnaast zal het afgelopen jaar veel minder zijn georganiseerd omdat dit niet altijd was toegestaan of tenminste aan corona regels gebonden.

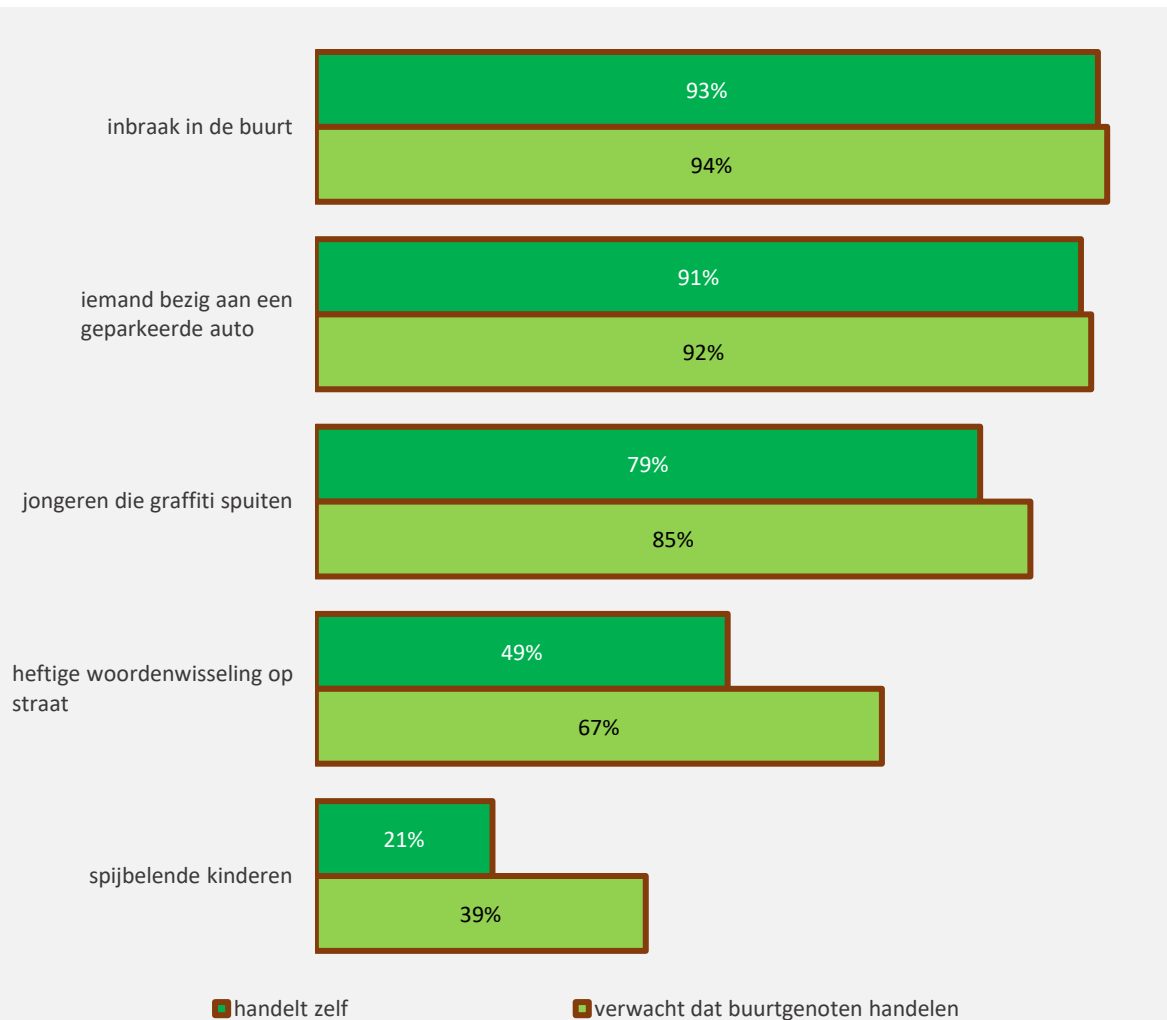
Sociale cohesie

Om meer zicht te krijgen op de relatie met de directe burens is de vraag gesteld of men wel eens burens op de koffie of op de borrel krijgt, bijvoorbeeld op een verjaardag. Bijna de helft van de Houtenaren geeft aan dat dit vaak (12%) of soms (34%) het geval is. Dit aandeel is de laatste jaren iets afgenomen (van 52% in 2018 naar 50% in 2019 en 46% in 2020). De afname in 2020 zou deels kunnen samenhangen met corona, waardoor mensen minder bij elkaar op bezoek gaan. Drie op de tien Houtenaren gaan (vrijwel) nooit bij elkaar op de koffie en bij een kwart gebeurt dit incidenteel.

Bijna vier op de tien Houtenaren hebben van alle burens een telefoonnummer, de helft heeft wel telefoonnummers van burens, maar niet van allemaal. Eén op de zeven Houtenaren heeft geen telefoonnummers van burens (15%). Het aandeel Houtenaren met telefoonnummers van burens neemt de laatste jaren iets toe (van 80% in 2018 naar 82% in 2019 en 86% in 2020).

Jongeren tot 30 jaar, alleenstaanden/alleenwonenden en lager opgeleiden hebben minder contact met de burens. Zoals mocht worden verwacht komen inwoners die zich bij de meeste of alle buurtbewoners betrokken voelen veel vaker op visite bij de burens en beschikken ook vaker over telefoonnummers van burens.

Grijpen inwoners zelf in en denken ze dat buurtbewoners iets doen bij verschillende voorvallen in de buurt, 2020.

Aan de respondenten zijn enkele voorvallen voorgelegd met de vraag hoe men hierop zou reageren als deze zouden voorkomen in de buurt en ook hoe men denkt dat (andere) buurtbewoners reageren.

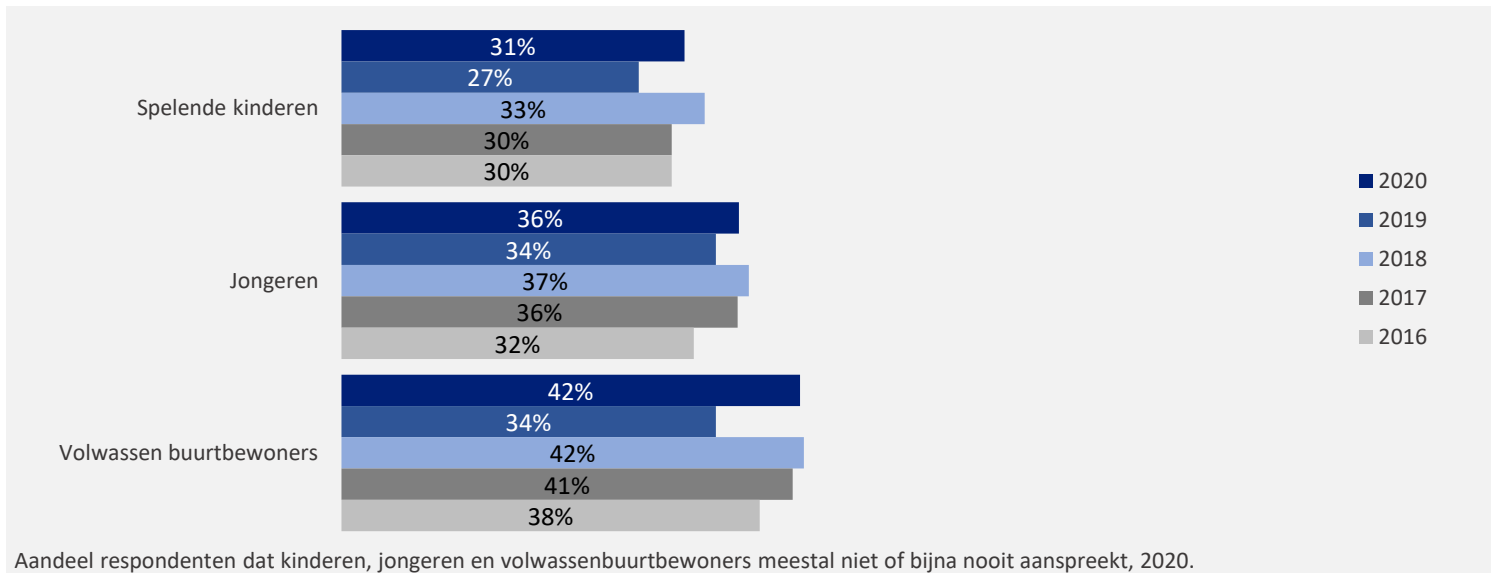
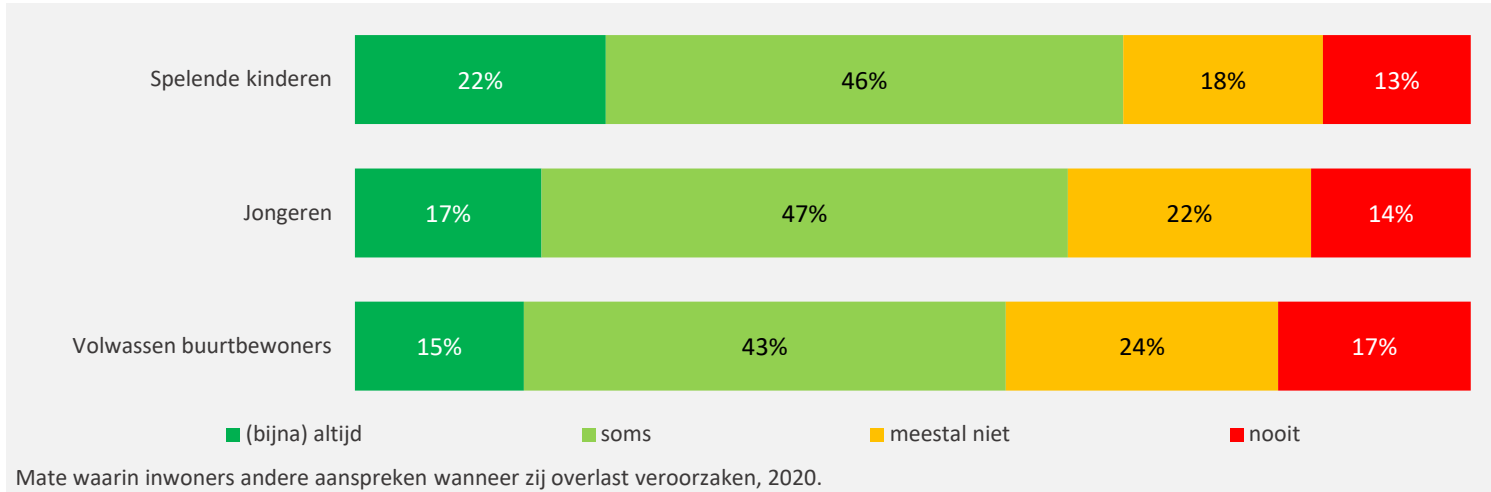
De reacties van bewoners op voorvallen in de buurt zijn het sterkst als het om materiële zaken gaat en dan met name om eigendommen van bewoners. Zo geven circa negen op de tien inwoners aan dat men (waarschijnlijk) zelf reageert als men merkt dat er in de buurt wordt ingebroken (93%) of als iemand bezig is aan een geparkeerde auto (91%). Men verwacht op z'n minst een vergelijkbaar gedrag van andere buurtbewoners (resp. 94% en 92%). Op hoofdlijnen is hierin niet veel veranderd vergeleken met voorgaande jaren. Als men ziet dat jongeren graffiti aan het spuiten zijn, reageren vier op de vijf inwoners hierop (79% doet zelf iets, 85% verwacht dat de buurtbewoners iets doen). Ook op dit punt zijn de verschillen met voorgaande jaren vrijwel nihil.

Als men een heftige woordenwisseling ziet op straat of als men spijbelende kinderen buiten ziet, dan reageert men zelf minder vaak (resp. 49% en 21% doet (waarschijnlijk of zeker) zelf iets). Bij deze voorvallen verwacht men vaker dat andere buurtbewoners reageren (resp. 67% en 39%). De reacties op een woordenwisseling zijn niet veel anders dan voorgaande jaren. Alleen het ingrijpen bij het zien van spijbelende kinderen is fors gedaald. Vorig jaar gaf nog 30% aan zelf iets te ondernemen en bijna de helft (48%) dat buurtbewoners dan zouden ingrijpen (48%). Mogelijk dat kinderen vanwege corona veel minder naar school gaan waardoor inwoners minder de neiging hebben om in te grijpen.

De groep respondenten die aangeeft dat ze niet weten of zij zelf iets zouden doen (uiteenlopend van 3% bij inbraak tot 13% bij spijbelende kinderen) of dat anderen iets doen (uiteenlopend van 6% bij inbraak tot 25% bij spijbelende kinderen) is buiten beschouwing gelaten.

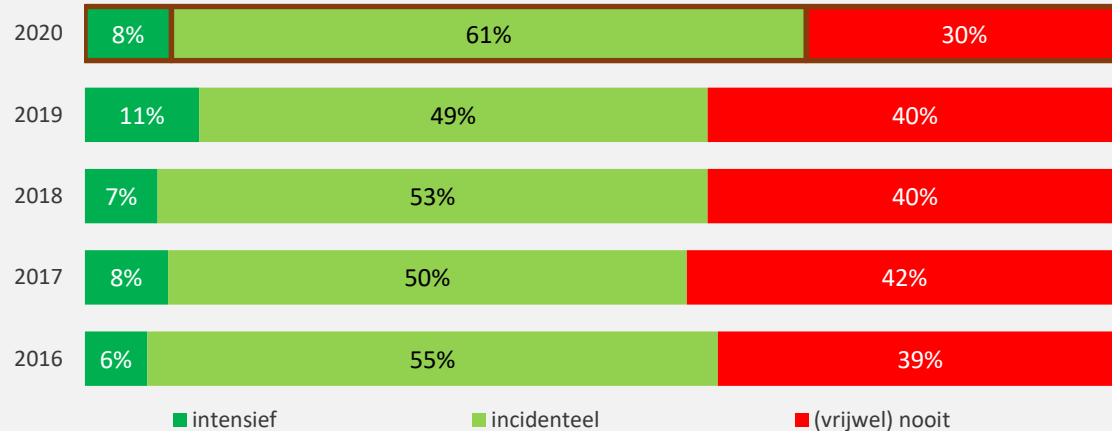
Aanspreken van buurtgenoten

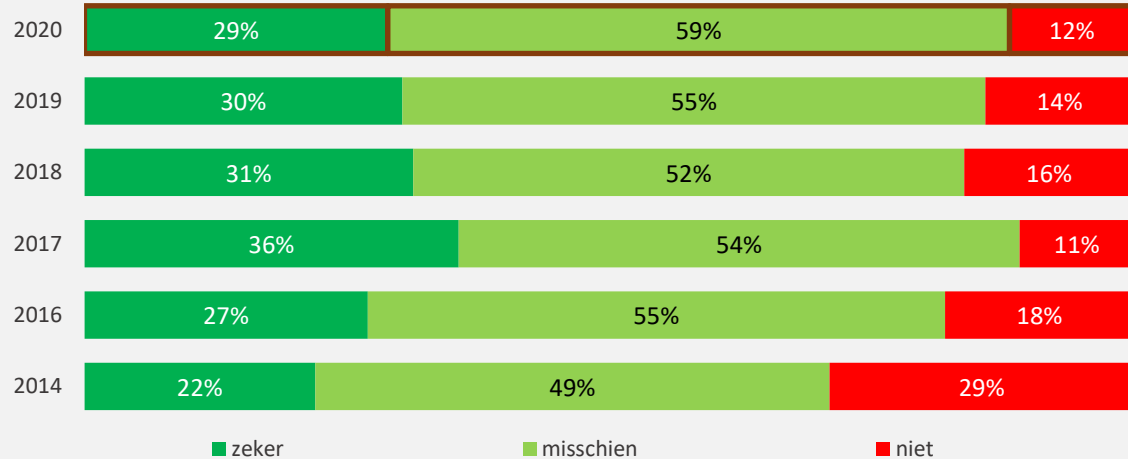
Het merendeel van de Houtenaren spreekt kinderen, jongeren of buurtbewoners wel aan als ze overlast veroorzaken. Kinderen spreekt men iets gemakkelijker aan (68% (bijna) altijd of soms) dan jongeren (64%) of volwassenen (58%). Aan de andere kant doet een derde dit meestal niet of nooit als het gaat om kinderen, iets meer dan een derde als het gaat om jongeren en vier op de tien als het volwassenen betreft.

Vergeleken met vorig jaar spreken inwoners anderen minder vaak aan als ze overlast veroorzaken. Dit geldt zowel voor kinderen, jongeren maar zeer zeker voor volwassenen. Het verschil met de jaren daarvoor is echter beperkt.

Evenals vorig jaar geeft overigens circa een derde (30% tot 34%) aan niet te weten of zij anderen aan zouden spreken als zij overlast veroorzaken of ze hebben het niet willen aangeven; zij zijn buiten beschouwing gelaten.

Mate waarin respondenten zich het afgelopen jaar hebben ingezet voor de leefbaarheid van de buurt, 2016-2020.

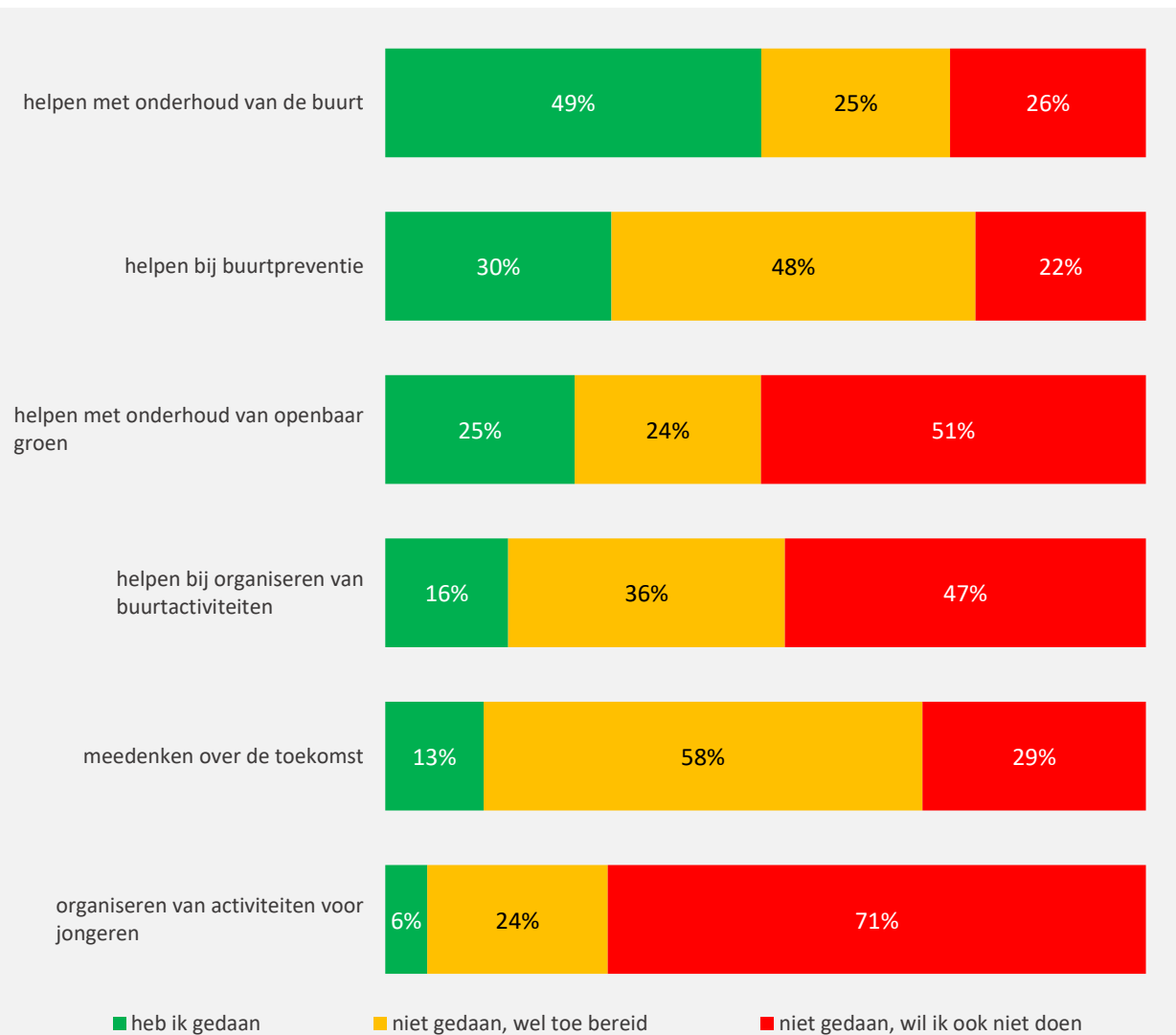

Mate waarin inwoners zich in de toekomst willen (blijven) inzetten voor de leefbaarheid van de buurt, 2016-2020.

Zeven op de tien Houtenaren hebben zich het afgelopen jaar ingezet voor de leefbaarheid van de buurt, waarvan het merendeel (61%) incidenteel en bijna één op de tien (8%) intensief. Het aandeel Houtenaren dat zich heeft ingezet voor de buurt ligt dit jaar hoger dan voorgaande jaren, met name het aandeel dat dit incidenteel heeft gedaan (van 49% naar 61%). Mogelijk dat corona hier een verklaring voor vormt.

Als vervolgens wordt gevraagd of men in de nabije toekomst bereid is om een actieve bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in de buurt, dan geeft bijna één op de drie inwoners (29%) aan hier zeker voor in te zijn. Nog eens zes op de tien (59%) willen zich misschien inzetten. Iets meer dan één op de tien wil dit niet (12%). Dit betekent dat bijna negen op de tien inwoners dit wel willen doen (88%). Dit aandeel stijgt de laatste jaren ieder jaar iets.

Houtenaren die zich betrokken voelen bij de buurtbewoners zetten zich significant meer in voor de (leefbaarheid in de) buurt en zijn ook meer bereid om dat in de toekomst te doen. De bereidheid om dit in de toekomst te doen, is onder lager opgeleiden lager (78% tegenover 88% gemiddeld) dan gemiddeld. Ook 75-plussers tonen zich minder vaak bereid hiertoe (72%).

Manieren waarop men zich inzet of wil inzetten voor de buurt, 2020.

Als vervolgens wordt ingezoomd op concrete acties waar men aan heeft bijgedragen, dan geeft de helft aan geholpen te hebben met het onderhoud van de buurt (49%). Drie op de tien hebben geholpen met buurtpreventie (30%) en een kwart met het onderhoud van het openbaar groen (25%). Daarnaast heeft één op de zes geholpen bij het organiseren van buurtactiviteiten en één op de acht heeft meegedacht over de toekomst.

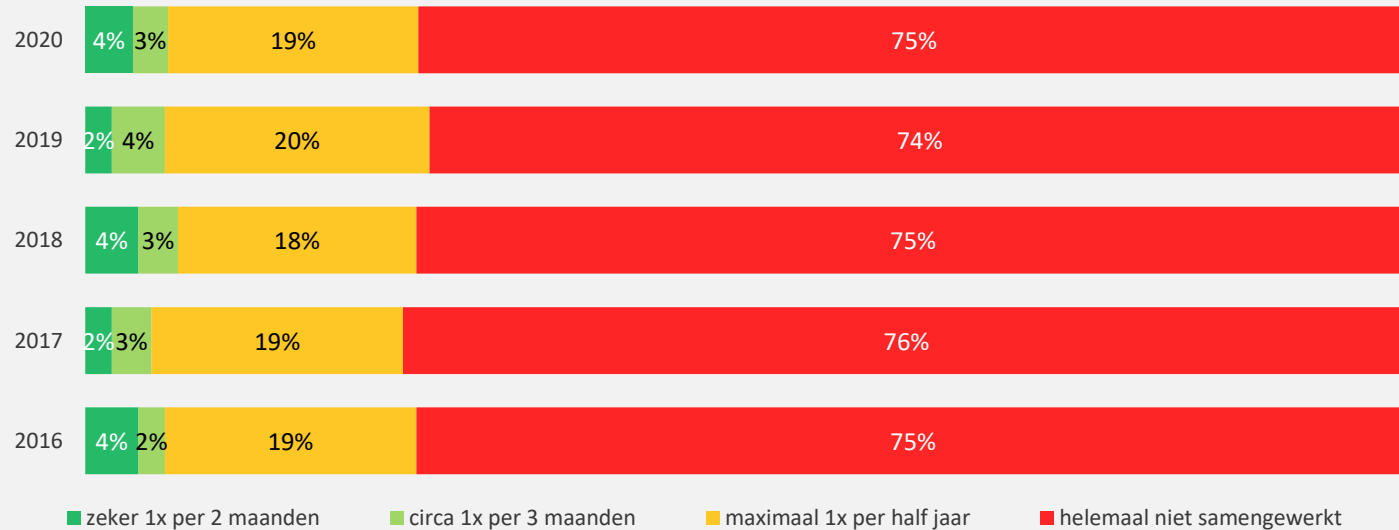
Naast het leveren van een concrete bijdrage is ook gevraagd of respondenten die dit (nog) niet doen wel een bijdrage willen leveren. De potentiële bereidheid om mee te helpen - waar dat nu nog niet gebeurd - is vooral heel groot als het gaat om het meedenken over de toekomst (58% van alle respondenten), gevolgd door buurtpreventie (48%).

De minste animo is er voor het organiseren van activiteiten voor jongeren. Zo geven zeven op de tien Houtenaren aan dit niet te hebben gedaan en dit ook niet te willen doen. Dit geldt ook voor de helft van de respondenten waar het gaat om het helpen met het onderhoud van het openbaar groen en het helpen organiseren van buurtactiviteiten.

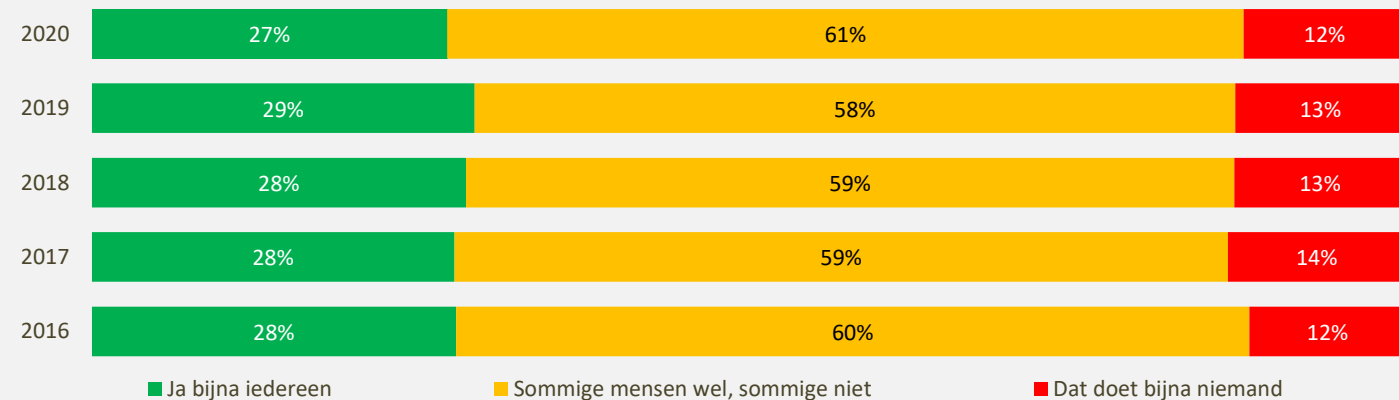
De respondenten die (nog) niet weten of zij iets willen doen (10% tot 16%), zijn bij bovenstaande cijfers buiten beschouwing gelaten.

Samenwerking met buurtbewoners

Mate waarin inwoners hebben samengewerkt om iets te organiseren, 2016-2020.

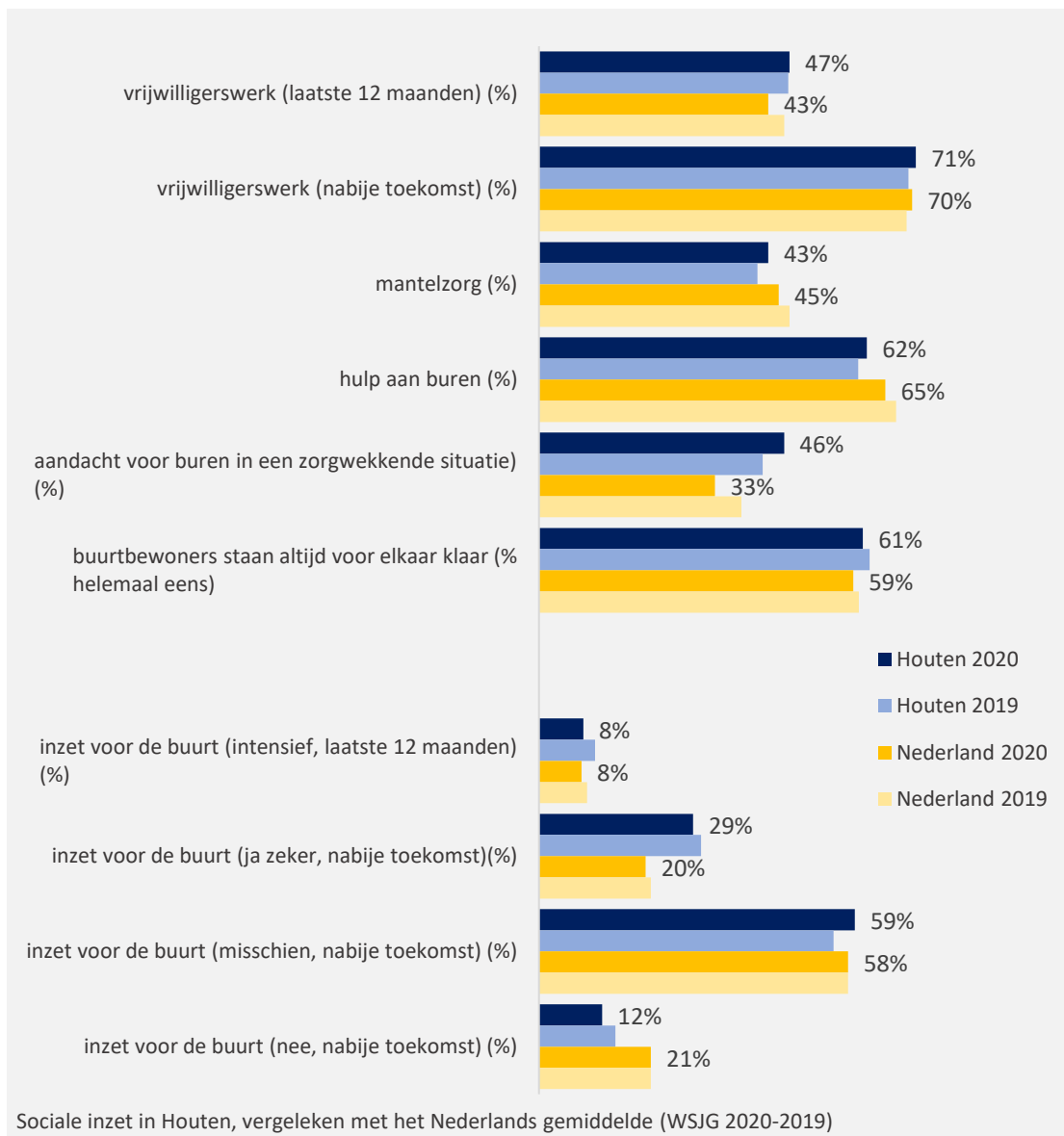
Dragen buurtbewoners bij aan een nette en schone buurt, 2020.

Aansluitend op de vragen over de inzet voor de buurt is ook gevraagd of inwoners het afgelopen jaar samen met buurtbewoners iets hebben ondernomen zoals bijvoorbeeld een feest organiseren of een buurtkrantje maken. Een kwart van de Houtenaren heeft op deze vraag bevestigend geantwoord, waarvoor men in de meeste gevallen (19%) sporadisch contact had (ofwel maximaal 1 keer per half jaar bij elkaar is geweest). In 7% van de gevallen was er frequenter contact. De cijfers zijn sinds 2016 nagenoeg niet veranderd.

Daarnaast is specifiek gevraagd of de buurtbewoners in de ogen van de respondenten een bijdrage leveren aan een schone en nette buurt. Iets meer dan een kwart is van mening dat bijna alle buurtbewoners hieraan een bijdrage leveren (27%). De meeste respondenten vinden dat sommige buurtbewoners hier wel aan bijdragen en anderen niet (61%). Volgens iets meer dan één op de tien respondenten doen de buurtbewoners dit niet (12%). Ook hierin is de afgelopen jaren niet echt iets veranderd.

Houten vergeleken: sociale inzet

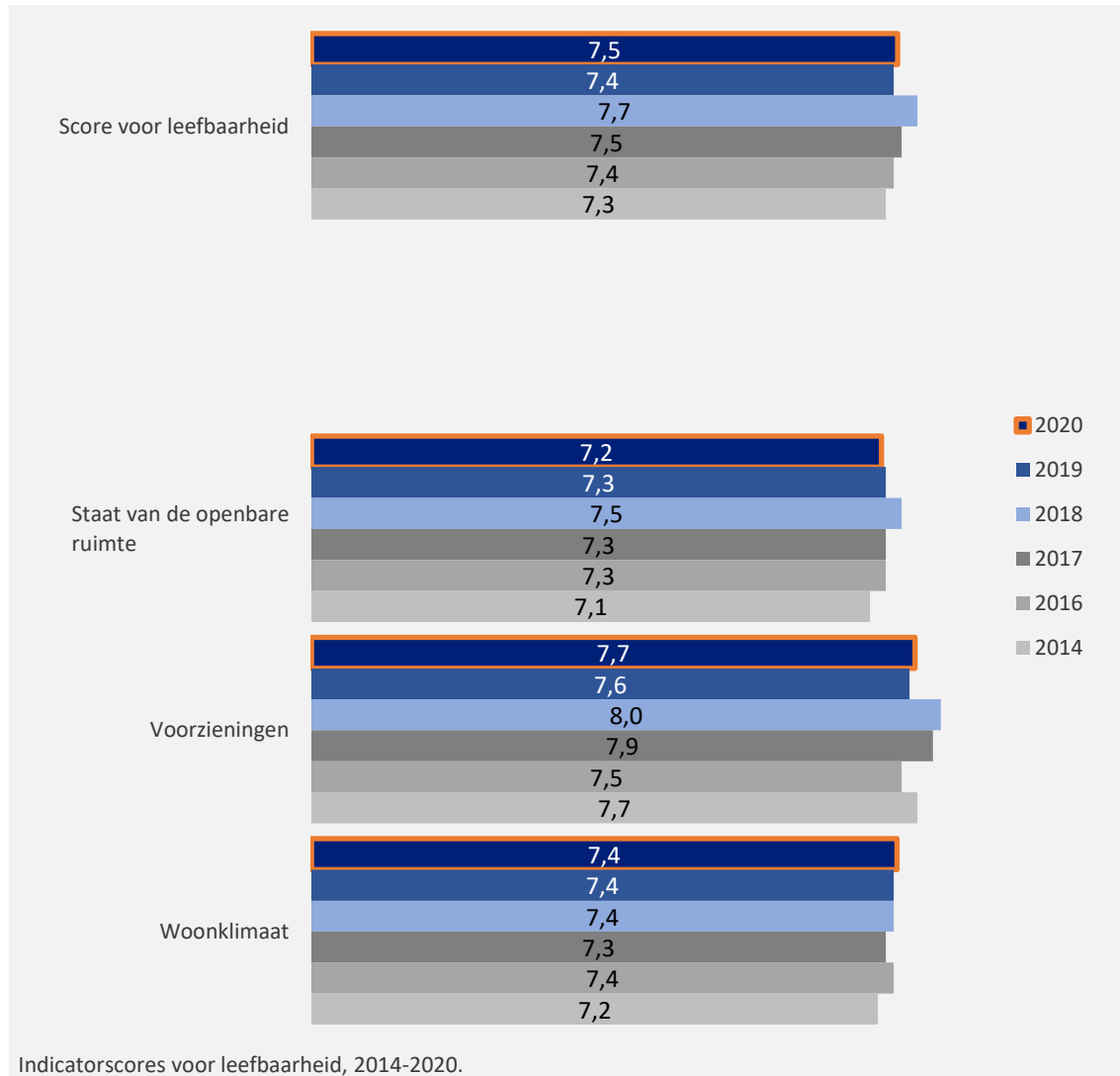

Positie van Houten ten opzichte van andere gemeenten

De benchmarkcijfers van VNG Realisatie (Waar staat je gemeente?) laten zien hoe Houten het op een aantal ijkpunten doet ten opzichte van andere gemeenten. De cijfers van Houten worden in deze rapportage vergeleken met het gemiddelde van Nederland. De benchmarkcijfers hebben betrekking op 2020 en zijn in maart 2021 gepubliceerd. De landelijke cijfers veranderen wanneer nieuwe gegevens worden toegevoegd.

Als we kijken naar de positie van Houten ten opzichte van Nederland op het gebied van sociale inzet is het beeld wat wisselend. Het percentage vrijwilligers (47%) is iets hoger dan het landelijke gemiddelde (43%), het aandeel potentiële vrijwilligers is vergelijkbaar (resp. 71% en 70%). Net als bij de voorgaande meting is het percentage mantelzorgers iets lager dan gemiddeld (resp. 43% en 45%), maar het verschil is wel kleiner geworden. Dat geldt ook voor de hulp aan burens (resp. 62% en 65%). Daar staat tegenover dat er in Houten wel veel meer aandacht is voor burens in een zorgwekkende situatie (46%) dan gemiddeld (33%) en hier is het verschil met Nederland juist groter geworden. Klaar staan voor buurtgenoten verschilt nauwelijks met gemiddeld in Nederland (resp. 61% en 59%).

De inzet voor de buurt is vergelijkbaar met gemiddeld in Nederland. Maar het potentieel ligt duidelijk hoger: in Houten zijn meer mensen bereid zich zeker in de toekomst in te zetten voor de buurt (29%) dan in Nederland (20%). Dit was vorig jaar ook het geval. Het aandeel inwoners dat zich niet wil inzetten is dan ook lager (12%) dan gemiddeld (21%).

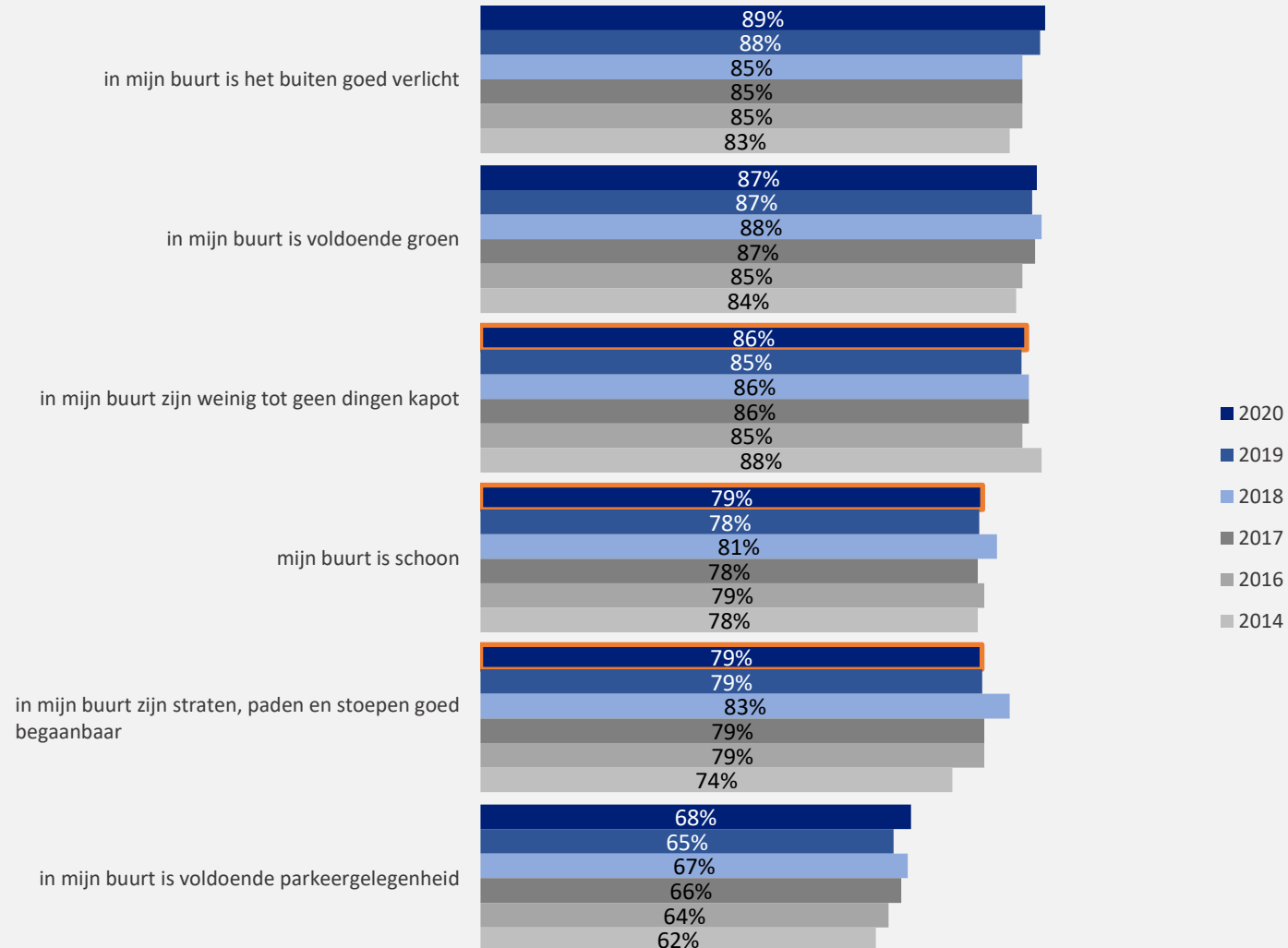
Leefbaarheid heeft betrekking op het oordeel over het wonen in de buurt, in termen van fijn leven en prettig wonen. Het gaat dan vooral om de *beleving* van de leef- en woonomgeving, inclusief de nabijheid van relevante voorzieningen:

- de staat van de openbare ruimte: onderhoud van de openbare ruimte (weinig kapot, schone buurt, etc.)
- voorzieningen: de aanwezigheid of nabijheid van basisvoorzieningen (winkels, zorgvoorzieningen, etc.)
- woonklimaat: beleving van de woonomgeving (leefbaarheid, woonplezier, etc.). Hiervoor zijn rapportcijfers gevraagd.

De score voor de beleving van de leefbaarheid in de buurt nam tot 2018 geleidelijk toe van een 7,3 in 2014 tot een 7,7 in 2018. In 2019 is de score vervolgens gezakt naar 7,4 om in 2020 weer iets te stijgen naar 7,5.

Inwoners waarderen daarbij de voorzieningen met een 7,7 als hoogste. Het woonklimaat scoort een 7,4 en de staat van de openbare ruimte een 7,2.

Het woonklimaat laat in de tijd de meest constante score zien. De score van 7,4 is de laatste drie jaar niet veranderd. Het oordeel over de voorzieningen varieert tussen een 7,5 en een 8,0 en ligt met een 7,7 in 2020 op een gemiddelde score. Als het gaat om de staat van de openbare ruimte dan scoorde deze in 2014 met een 7,1 de laagste score en met een 7,5 in 2018 de hoogste. Daarna is deze weer gedaald naar 7,3 in 2019 en een min of meer vergelijkbare score van 7,2 in 2020.

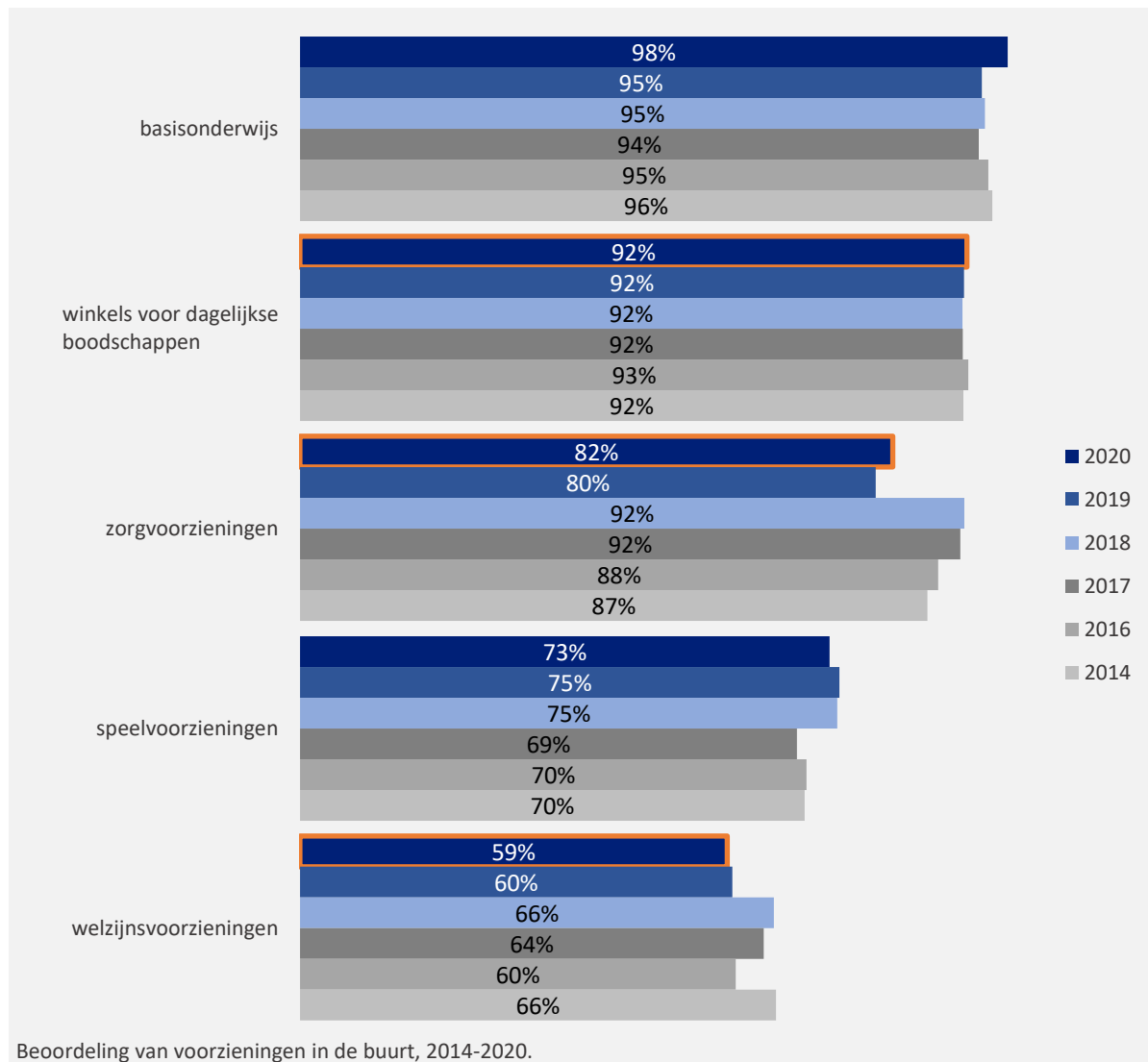

Beoordeling van de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte, 2014-2020.

Wanneer inwoners wordt gevraagd aan de hand van een aantal uitspraken de staat van het onderhoud te beoordelen, dan zijn bijna negen op de tien Houtenaren positief over de verlichting in de eigen buurt (89%), zijn ze van mening dat er voldoende groen is (87%) en dat er weinig tot geen dingen kapot zijn (86%). Acht op de tien inwoners vinden de buurt schoon en geven aan dat volgens hen straten, paden en stoepen goed begaanbaar zijn (79%). Over de parkeergelegenheid in de buurt is men iets kritischer, maar ook hierover laten zeven op de tien inwoners zich positief uit (68%).

Vergeleken met vorig jaar liggen de cijfers op hetzelfde niveau of net iets hoger. Sinds 2014 neemt de tevredenheid over parkeren grosso modo toe. Dit geldt ook voor de buitenverlichting en de begaanbaarheid van straten, paden en stoepen.

De toename van de tevredenheid over parkeergelegenheid in het afgelopen jaar zou kunnen samenhangen met corona. Verkeersstromen zijn afgenomen. Mensen werken meer thuis en gaan minder (de deur) uit waardoor de auto vaker blijft staan. Het kan zijn dat de ervaren parkeerdruk daardoor is afgenomen.

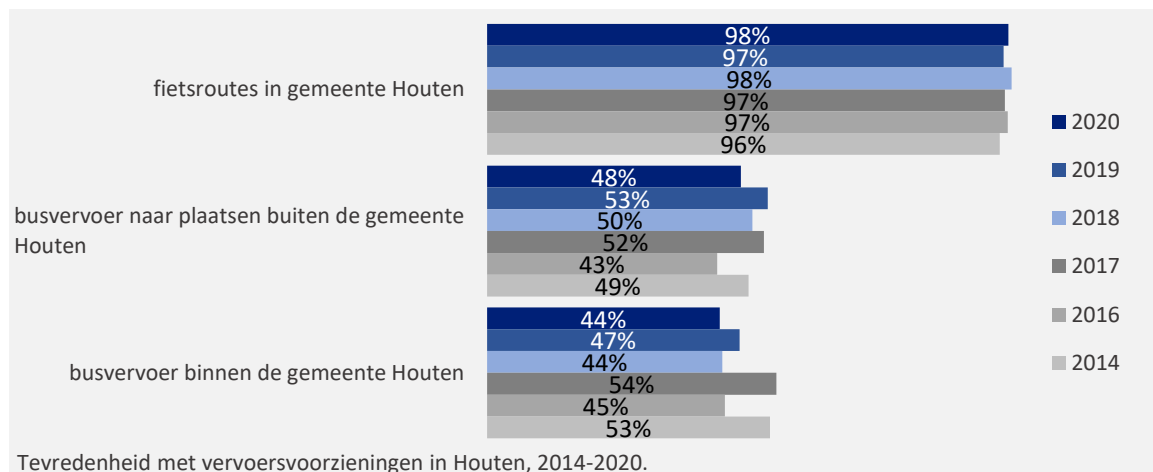
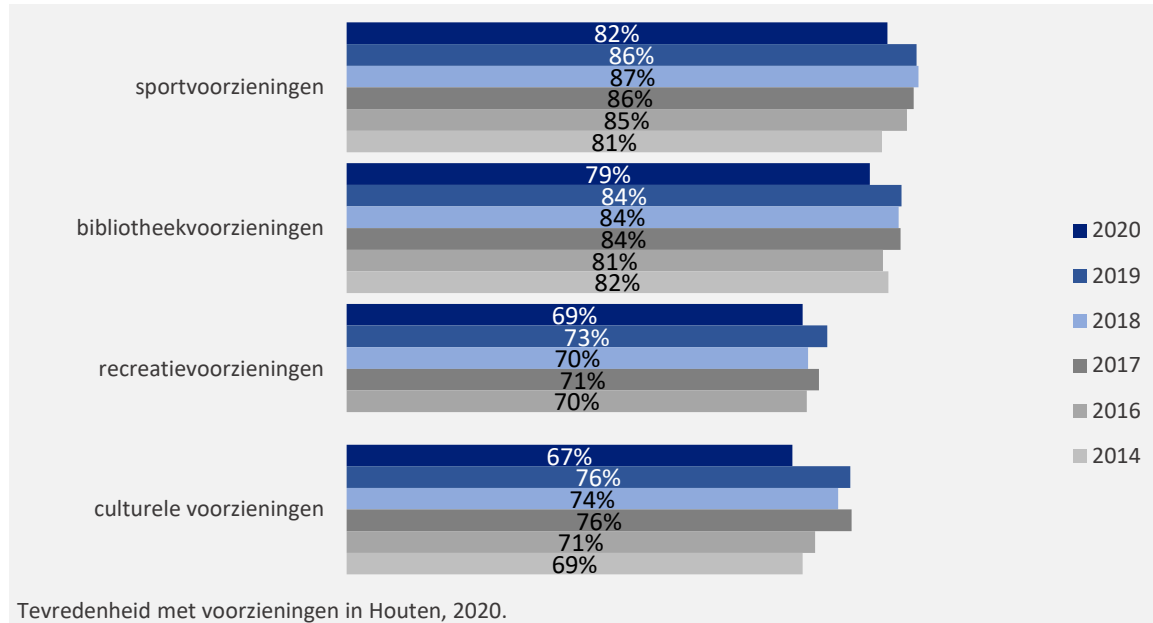

Wanneer inwoners wordt gevraagd een oordeel te geven over de voorzieningen in het sociale domein dan zijn vrijwel alle inwoners positief gestemd over het basisonderwijs (98%, voor zover voor inwoners van toepassing). Over de winkels voor dagelijkse boodschappen zijn iets meer dan negen op de tien Houtenaren (zeer) te spreken (92%). Wat betreft de zorgvoorzieningen geldt dit voor iets meer dan acht op de tien (82%) en voor speelvoorzieningen bijna drie kwart van de inwoners (73%). De welzijnsvoorzieningen worden in verhouding het minst gewaardeerd. Hierover zijn zes op de tien Houtenaren positief gestemd (59%).

Het oordeel over het basisonderwijs is dit jaar met 98% (zeer) tevreden inwoners nog hoger dan voorgaande jaren (94%-96%). Met het thuis les geven tijdens de eerste lockdown is mogelijk de waardering voor het onderwijs toegenomen, hetgeen zich heeft vertaald in een positievere houding ten aanzien van de nabijheid van scholen. Over de zorgvoorzieningen laten inwoners zich dit jaar iets positiever uit dan vorig jaar (van 80% naar 82%), maar nog steeds is het aandeel inwoners dat hier (zeer) tevreden over is lager dan de jaren daarvoor (87%-92%). Het sluiten van de huisartsenpost per 1 juli 2019 is hier waarschijnlijk voor een groot deel debet aan.

Over de speelvoorzieningen zijn inwoners iets negatiever, maar het verschil is minimaal. Het oordeel over de winkels voor dagelijkse boodschappen is opvallend constant over de jaren.

Inwoners die geen oordeel konden geven zijn buiten beschouwing gelaten. Dat geldt vooral voor welzijnsvoorzieningen (39%), het basisonderwijs (31%) en speelvoorzieningen (24%).

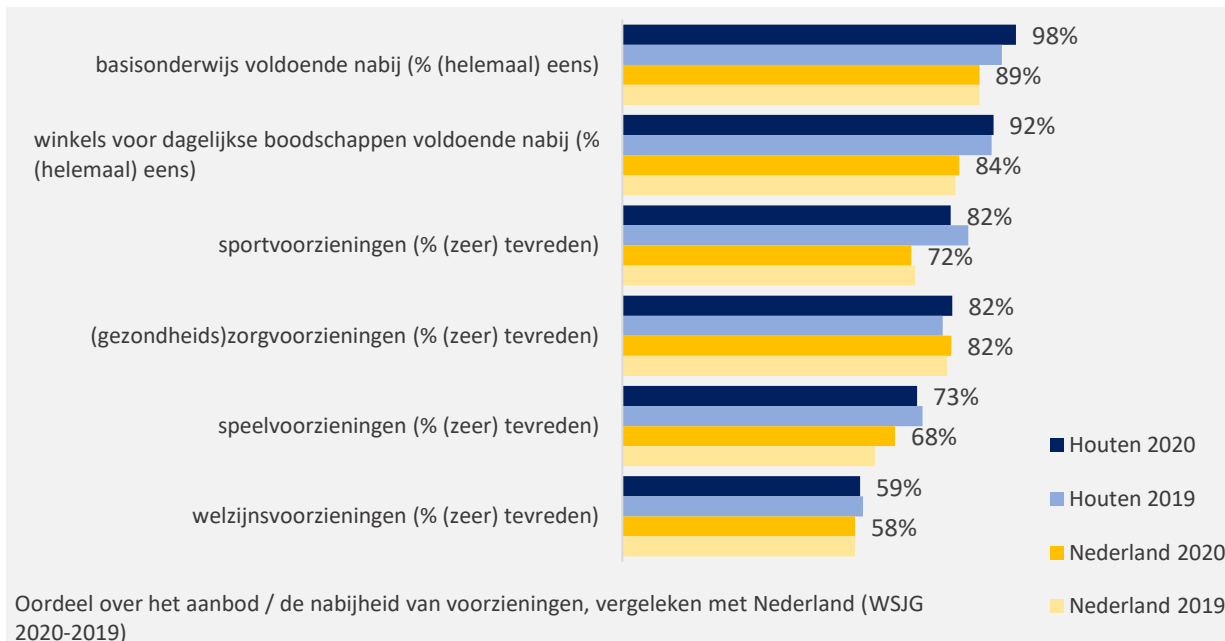
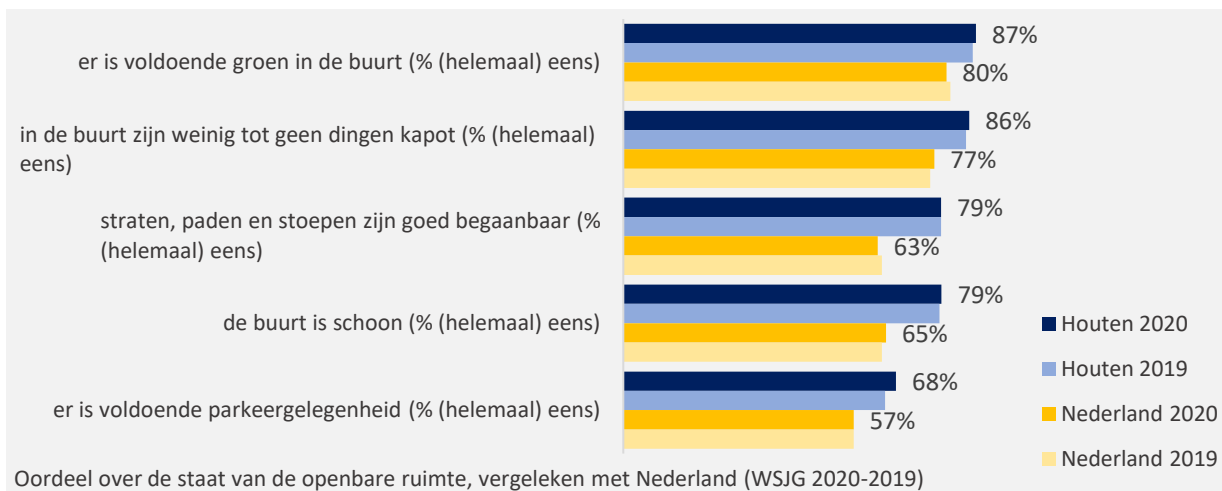

Over het aanbod van de meeste vrijetijdsvoorzieningen zijn de respondenten over het algemeen ook (zeer) tevreden, al is de tevredenheid onder invloed van corona wel wat afgenomen dit jaar. Het meest tevreden is men over de sportvoorzieningen (82%) en bibliotheekvoorzieningen (79%). Het oordeel over de recreatievoorzieningen (69%) en culturele voorzieningen (67%) ligt met twee derde positief gestemde inwoners daar onder.

Nadat in de jaren daarvoor bij de meeste voorzieningen juist een lichte toename was te zien, heeft corona ons parten gespeeld omdat niet alle voorzieningen het hele jaar door toegankelijk waren. De grootste daling doet zich voor bij de culturele voorzieningen die dan ook relatief sterk zijn getroffen door de coronacrisis.

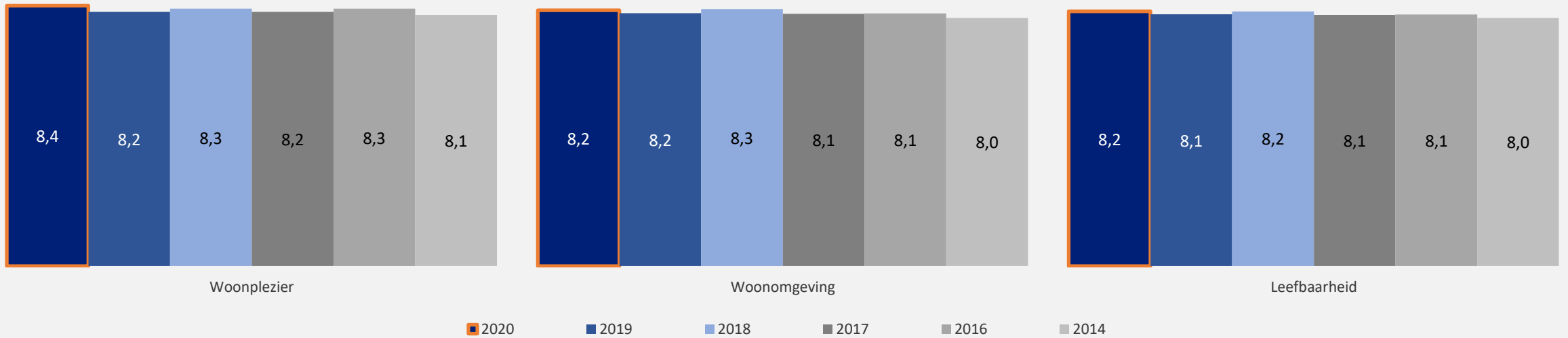
Vrijwel alle inwoners zijn tevreden tot zeer tevreden over de fietsroutes in Houten (98%). Minder tevreden zijn de Houtenaren over het busvervoer. Ongeveer de helft van de inwoners laat zich hierover (zeer) positief uit, zowel over het busvervoer naar buiten Houten (48%) als binnen Houten (44%). Over het busvervoer binnen de gemeente zijn drie op de tien inwoners echter (zeer) ontevreden. Als het gaat om het busvervoer naar buiten Houten gaat het om twee op de tien respondenten. Vergeleken met vorig jaar is de tevredenheid gedaald vooral als het gaat om het busvervoer naar buiten de gemeente (van 53% naar 48%), maar ook binnen de gemeente is een lichte daling te zien (van 47% naar 44%).

Respondenten die niet weten hoe zij deze voorzieningen moeten beoordelen, bijvoorbeeld omdat ze er nooit gebruik van maken, zijn ook hier buiten beschouwing gelaten (uiteenlopend van 2% bij de zorgvoorzieningen tot resp. 41% en 46% bij het busvervoer buiten en in Houten).

Positie van Houten ten opzichte van andere gemeenten

De tevredenheid van inwoners als het gaat om de staat van onderhoud van de openbare ruimte en het aanbod of de nabijheid van voorzieningen in de buurt is in Houten net als vorig jaar groter dan gemiddeld in Nederland. Soms is het verschil heel beperkt (bijv. als het gaat om welzijnsvoorzieningen en (gezondheids)zorgvoorzieningen). Bij de meeste aspecten scoort Houten echter veel hoger. Dit geldt het meest voor de begaanbaarheid van straten, paden en stoepen (resp. 79% en 63%) en het schoon zijn van de buurt (resp. 79% en 65%). Maar ook over de nabijheid van sportvoorzieningen (resp. 82% en 72%) en het basisonderwijs (resp. 98% en 89%), het niet kapot zijn van dingen in de buurt (resp. 86% en 77%), de hoeveelheid parkeergelegenheid (resp. 69% en 57%), de nabijheid van winkels voor dagelijkse boodschappen (resp. 92% en 84%) en de hoeveelheid groen (resp. 87% en 80%) zijn inwoners van Houten duidelijk meer te spreken dan gemiddeld in Nederland.

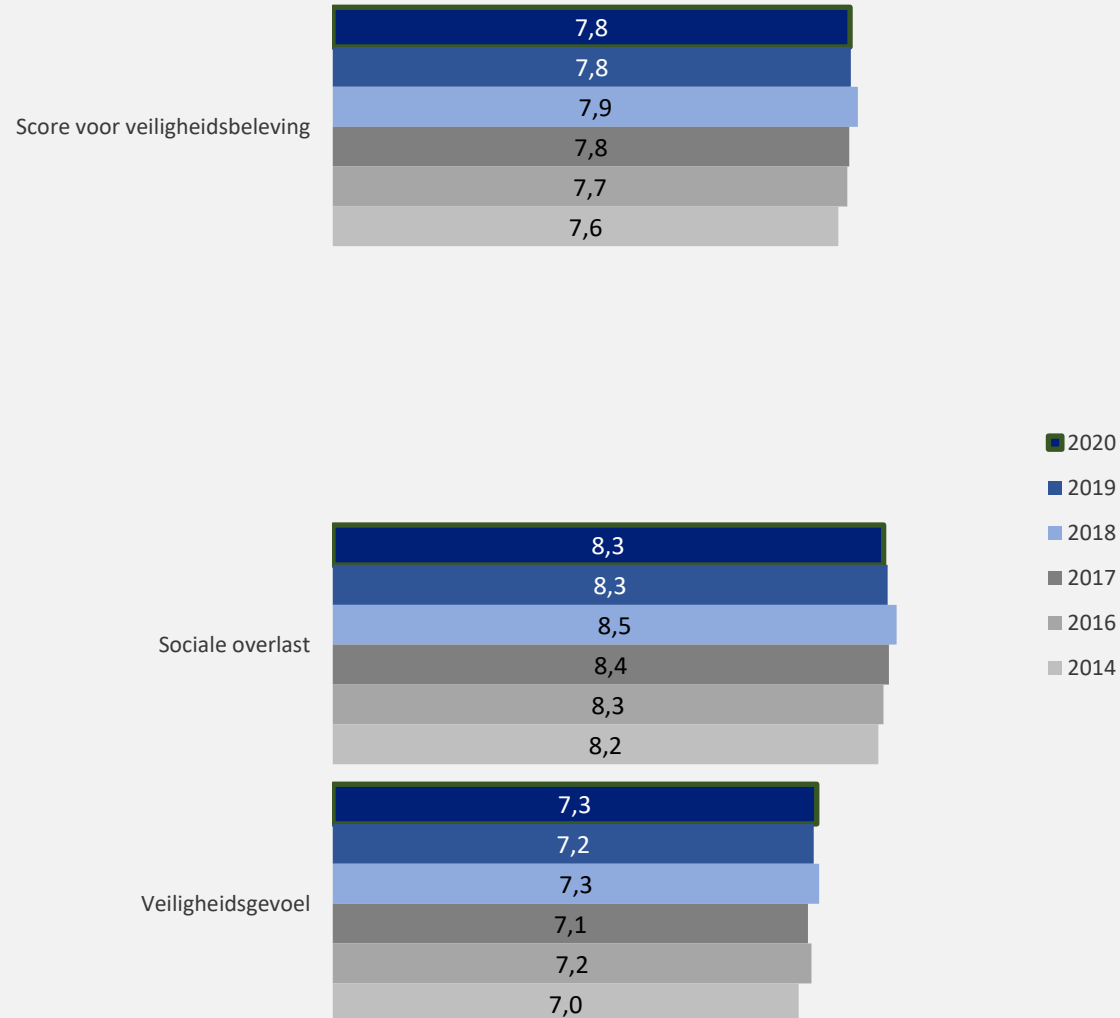

Beoordeling met een rapportcijfer van het woonplezier, de woonomgeving en de leefbaarheid, 2014-2020.

Het woonklimaat in de gemeente Houten wordt heel positief beoordeeld. Het woonplezier krijgt met een 8,4 het hoogste cijfer, op de voet gevolgd door een 8,2 voor de woonomgeving en de leefbaarheid. De coronacrisis lijkt geen negatieve invloed te hebben gehad op deze cijfers, eerder het tegendeel.

De cijfers variëren nauwelijks naar leeftijdsgroep of huishoudenstype. Naar opleidingsniveau valt op dat middelbaar en hoger opgeleiden over het algemeen **wat** positiever zijn over het woonklimaat dan lager opgeleiden, maar ook de laatsten geven hiervoor hoge scores: 8,1 voor het woonplezier, 8,0 voor de woonomgeving en een 7,9 voor de leefbaarheid.

De mate van betrokkenheid bij buurtbewoners zorgt voor meer variatie: zo is het gemiddelde rapportcijfer voor het woonplezier bij mensen die zich bij (vrijwel) iedereen in de buurt betrokken voelen met een 8,6 aanzienlijk hoger dan de 7,3 voor mensen die zich bij (bijna) niemand betrokken voelen. De cijfers voor de woonomgeving en de leefbaarheid vertonen een vergelijkbaar patroon (resp. van 8,6 naar 7,2 en van 8,5 naar 7,5).

Scores voor veiligheidsbeleving, 2014-2020.

Ook de beleving van veiligheid zegt iets over de sociale kwaliteit van woonbuurten. We maken daarbij onderscheid in:

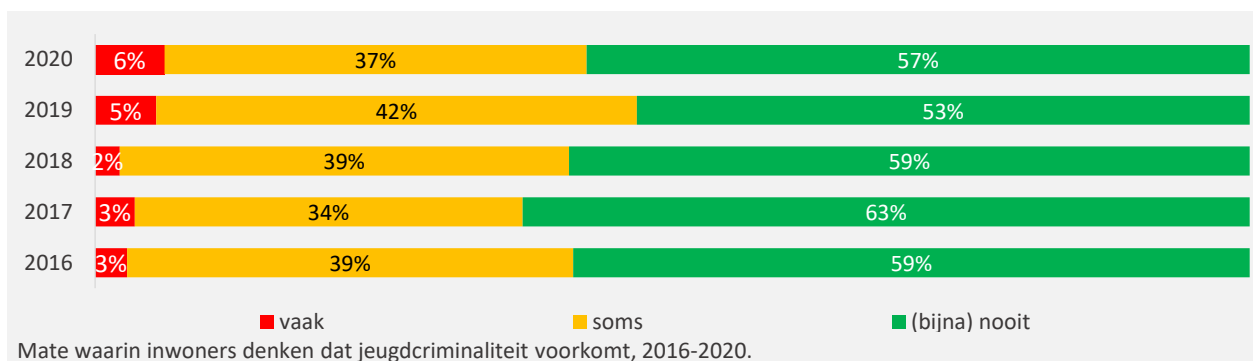
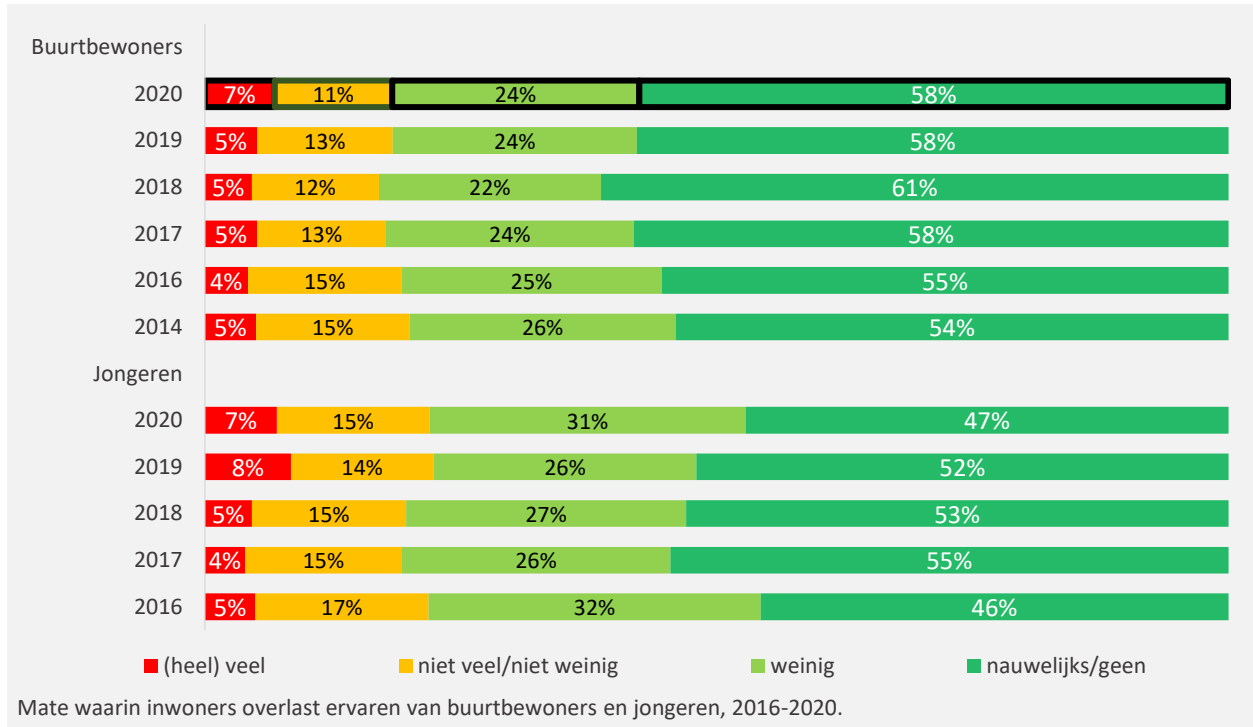
- Sociale overlast: de ervaren overlast van buurtgenoten
- Veiligheidsgevoel: beleving van veiligheid in de buurt (rapportcijfer).

Op basis van deze variabelen is een score berekend voor de veiligheidsbeleving in de gemeente Houten. Deze score is net als vorig jaar een 7,8. De scores van de jaren ervoor variëren van een 7,6 in 2014 tot een 7,9 in 2018.

Het veiligheidsgevoel is in de periode vanaf 2014 toegenomen: van 7,0 in 2014 naar 7,3 in 2020. De score voor de sociale overlast ligt de laatste twee jaar iets lager dan de twee jaar daarvoor.

Sociale overlast

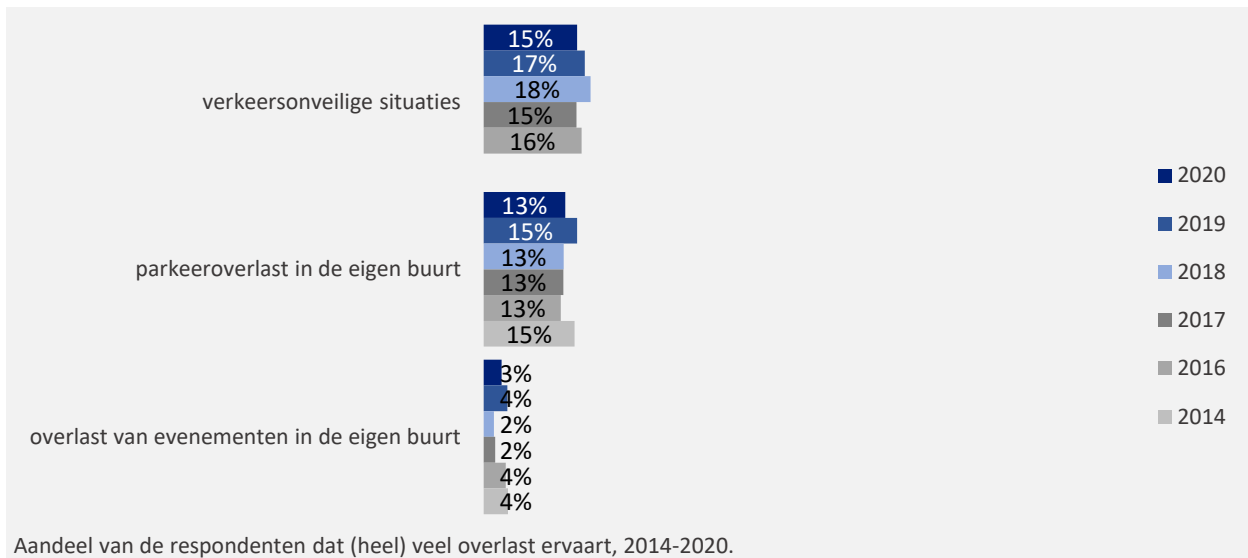

Iets meer dan acht op de tien inwoners geven aan weinig tot nauwelijks of geen overlast te ervaren van buurtbewoners (82%). Bijna één op de vijf ervaart wel overlast, waarvan 11% niet veel, maar ook niet weinig en 7% geeft aan (heel) veel overlast te ondervinden.

Van jongeren ervaren inwoners iets meer overlast. Zo geeft iets meer dan één op de vijf aan hier (heel) veel (7%) of niet veel, maar ook niet weinig (15%) overlast door te ervaren. Iets meer dan drie kwart ervaart echter weinig tot nauwelijks of geen overlast (78%). Vanaf 2019 ligt het aandeel mensen dat (heel) veel overlast van jongeren ondervindt wat hoger dan in de jaren daarvoor. Uit het aantal meldingen jeugdoverlast bij de politie blijkt dat de overlast in de eerste helft van 2020 fors is toegenomen. De politie schrijft dit toe aan corona gerelateerd thuiswerken, minder school, meer op straat zijn, etc. In de tweede helft van het jaar is het aantal meldingen weer flink gedaald.

Op de vraag of inwoners denken dat jongeren in de buurt zich schuldig maken aan criminaliteit antwoordt 6% dat dit volgens hen vaak en volgens 37% soms het geval is. Ook hier ligt het aandeel mensen dat vindt dat dit vaak voorkomt wat hoger sinds 2018.

De inwoners die geen antwoord hebben gegeven op deze vragen zijn niet meegenomen in de berekening. Bij de overlastvragen gaat het om minder dan 1%, bij de vraag over jeugdcriminaliteit om 20%.

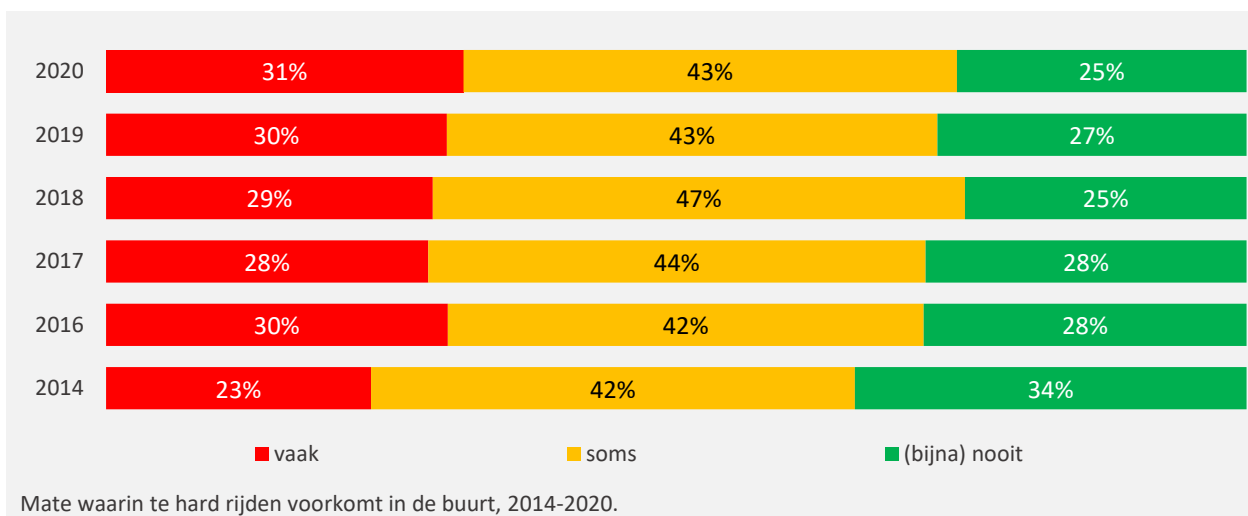

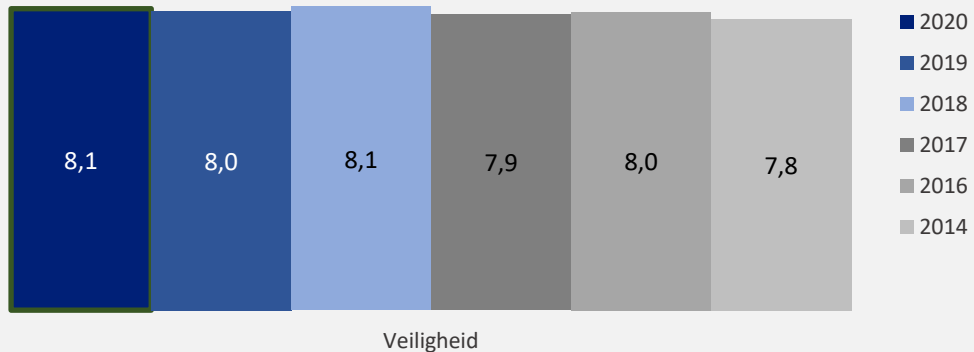
Ook het verkeer kan zorgen voor overlast en een gevoel van onveiligheid. Eén op de zeven inwoners (15%) ervaart veel overlast door verkeersonveilige situaties. Dat aandeel neemt de afgelopen drie jaren iets af (van 18% in 2018 naar 17% in 2019 en 15% in 2020).

De parkeeroverlast is vergeleken met vorig jaar weer gedaald naar het niveau van de jaren ervoor (van 15% in 2019 naar 13% in 2020). Aan de andere kant ervaren (ruim) twee op de drie Houtenaren weinig of geen verkeersonveilige situaties (65%) of parkeeroverlast (71%).

Evenementen in de buurt leiden nauwelijks tot overlast: 92% ervaart hiervan weinig of geen overlast en 3% heeft hier (heel) veel last van. De overlast van evenementen is iets lager dan vorig jaar, wat wellicht deels te verklaren is door het afgelasten van veel evenementen vanwege corona. Het aandeel dat geen overlast heeft ervaren van evenementen is dan ook toegenomen (van 65% in 2019 naar 71% in 2020).

Bijna één op de drie inwoners (31%) vindt dat er in hun buurt vaak te hard wordt gereden en nog eens 43% geeft aan dat dit soms het geval is. Volgens een kwart van de inwoners komt dit (bijna) nooit voor in hun buurt. Op hoofdlijnen verandert hier weinig in de afgelopen jaren. Alleen in 2014 lag het aandeel inwoners dat van mening was dat er te hard gereden werd lager (23%).

Beoordeling veiligheid in de buurt met een rapportcijfer, 2014-2020.

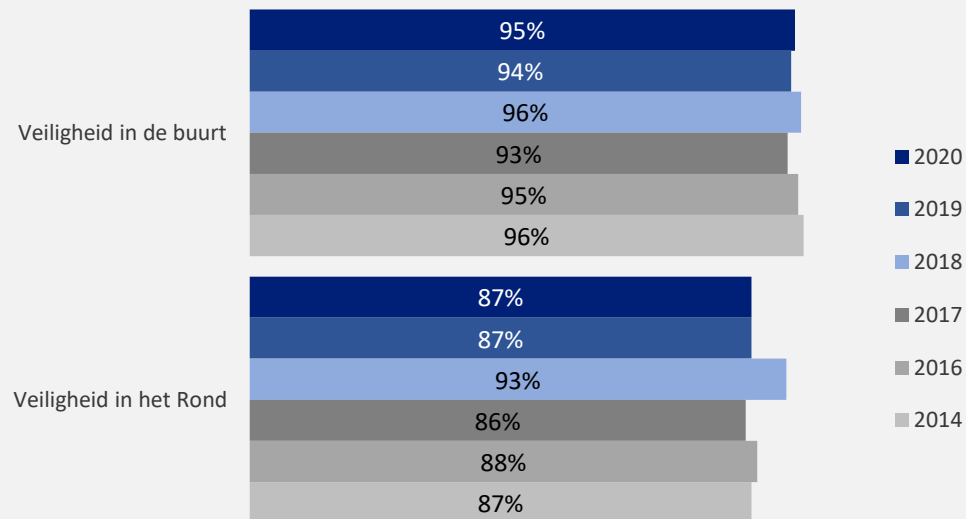
Als de inwoners wordt gevraagd de veiligheid in hun buurt in een rapportcijfer uit te drukken, levert dat gemiddeld een 8,1 op, wat een hoog cijfer is. Het cijfer ligt daarmee op een vergelijkbaar niveau als vorig jaar (8,0). In 2014 kreeg het veiligheidsgevoel met een 7,8 het laagste cijfer.

Lager opgeleiden geven met een 7,8 een iets lager cijfer voor de veiligheid in de buurt dan middelbaar (8,1) en hoger opgeleiden (8,2). Het rapportcijfer voor veiligheid verschilt niet of nauwelijks tussen mannen (8,1) en vrouwen (8,0). Inwoners die zich bij (bijna) iedereen in de buurt betrokken voelen zijn positiever over de veiligheid (8,5) dan inwoners die zich bij de meeste mensen of bij bijna niemand betrokken voelen (7,9).

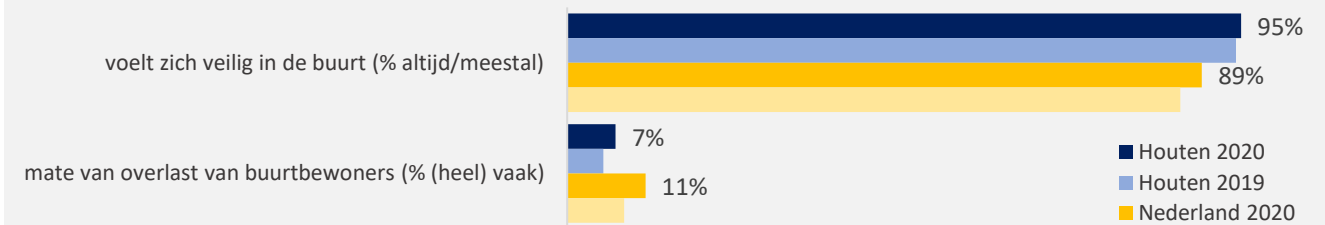
In de eigen buurt voelt vrijwel iedereen zich meestal of altijd veilig (95%). Dit percentage varieert nauwelijks de afgelopen jaren. Weinig mensen voelen zich er onveilig.

Op het Rond voelt net als vorig jaar 87% zich meestal of altijd veilig. Alleen in 2018 lag dit aandeel met 93% hoger. Ook hier is het aandeel mensen dat zich meestal of altijd onveilig voelt minimaal (1%).

Vergeleken met Nederland voelen inwoners van Houten zich veiliger (resp. 95% en 89% altijd of meestal). Daarnaast ervaren inwoners van Houten minder overlast van buurtbewoners (resp. 7% en 11% (heel) vaak).

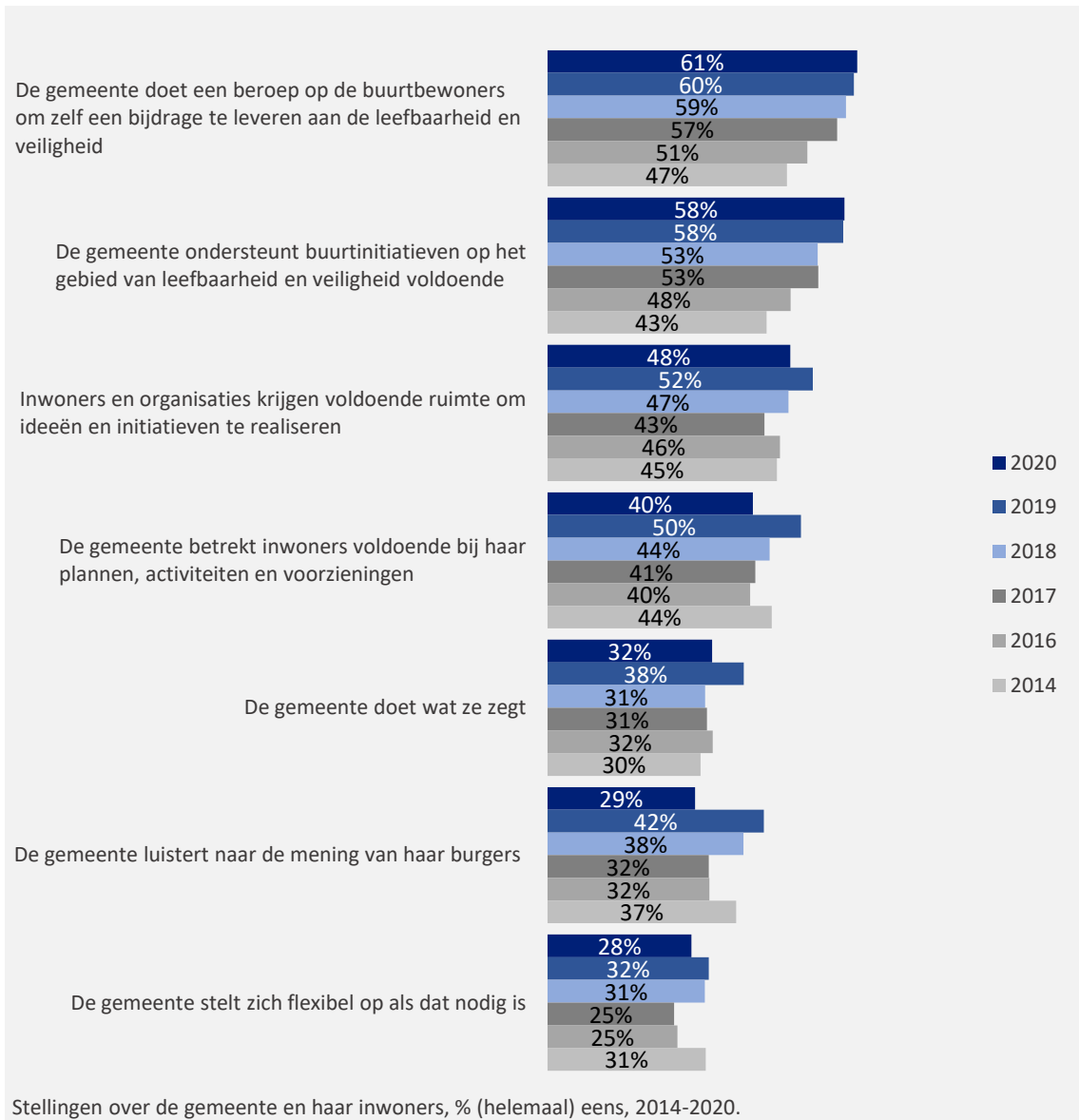

Percentage bewoners dat zich (vrijwel) altijd veilig voelt, 2014-2020.

Veiligheidsbeleving en mate van overlast van buurtbewoners, vergeleken met Nederland (WSJG 2020-2019)

Relatie gemeente en inwoners

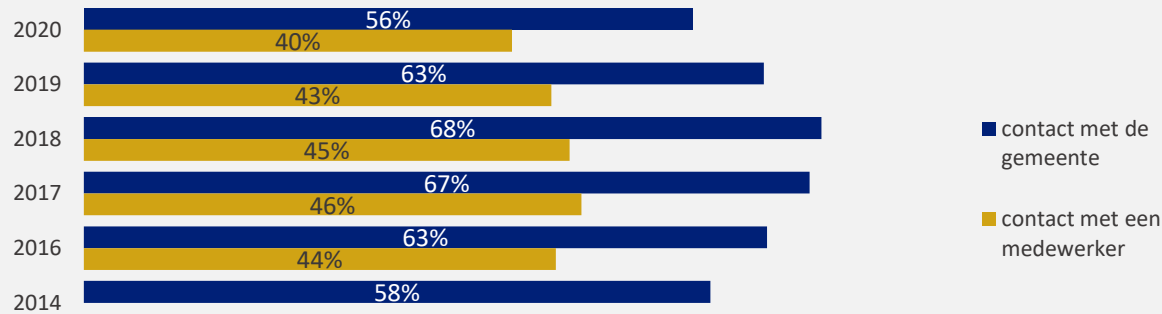
De relatie tussen de gemeente en de inwoners is gemeten aan de hand van een aantal stellingen. Om aan te sluiten bij Waar Staat Je Gemeente zijn de respondenten die deze stellingen niet konden of wilden beantwoorden buiten beschouwing gelaten. Dat aandeel is aanzienlijk en varieert van 23% tot 41%. Mogelijk zegt dit iets over de afstand tot de gemeente en/of de betrokkenheid van veel mensen bij het onderwerp.

Zes op de tien inwoners die wel een oordeel hebben gegeven, vinden dat de gemeente een beroep doet op buurtbewoners om een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid en veiligheid en dat de gemeente buurtinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid voldoende steunt. Daarnaast is de helft van mening dat inwoners en organisaties voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren. Wat betreft het betrekken van inwoners bij de plannen, activiteiten en voorzieningen van de gemeente zijn vier op de tien Houtenaren van mening dat de gemeente dit in voldoende mate doet. Inwoners zijn minder vaak van mening dat de gemeente doet wat ze zegt (32%), luistert naar de mening van haar burgers (29%) en zich flexibel opstelt als dat nodig is (28%).

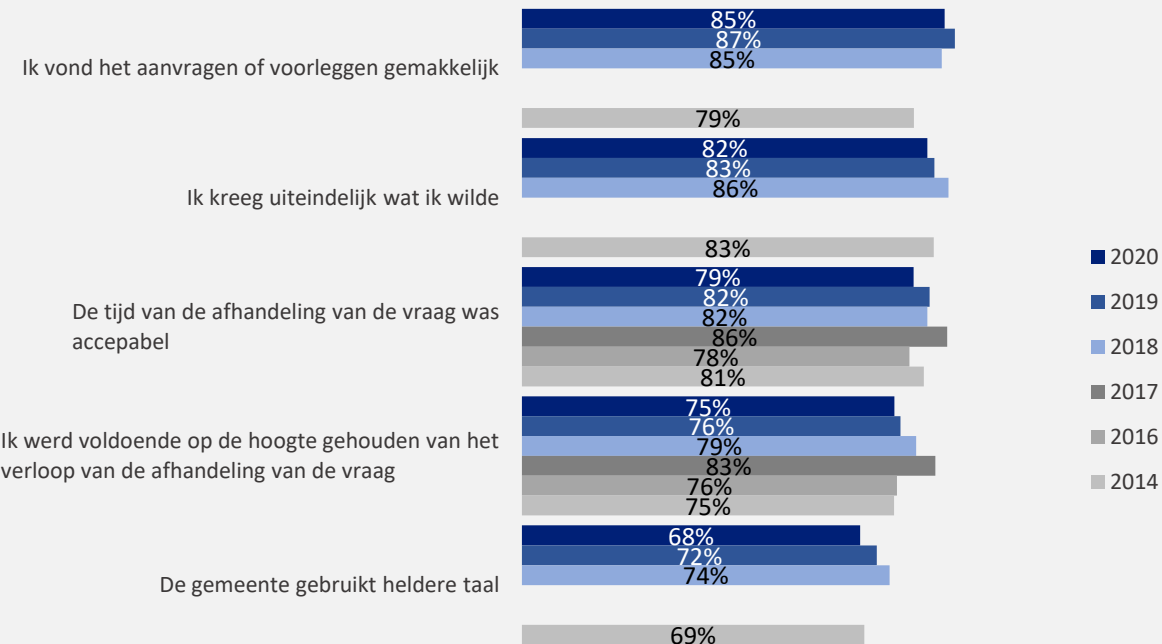
Vergeleken met vorig jaar zijn inwoners minder positief over de houding van de gemeente met name daar waar het gaat om het luisteren naar de mening van de burgers (van 42% naar 29%) en het betrekken van inwoners bij de plannen, activiteiten en voorzieningen (van 50% naar 40%). Ook zijn minder inwoners van mening dat de gemeente doet wat ze zegt (van 38% naar 32%), zich flexibel opstelt (van 32% naar 28%) en voldoende ruimte biedt aan inwoners en organisaties om ideeën en initiatieven te realiseren (van 52% naar 48%). Dit terwijl inwoners vorig jaar over deze aspecten vaak juist veel positiever waren dan de jaren daarvoor. In 2020 liepen er verschillende participatietrajecten. De politieke en maatschappelijke discussie rond met name de Ruimtelijke Koers met op onderdelen voor- en tegenstanders lijkt de gemeente hier parten te spelen. Inwoners zijn aanvankelijk enthousiast om zo vroegtijdig betrokken te zijn bij de plannen. Echter, hoe concreter plannen worden, hoe kritischer betrokkenen worden ten aanzien van de inhoud. Het raadplegend referendum met betrekking tot de Ruimtelijke Koers heeft laten zien dat het in de samenleving en gemeenteraad ontbrak aan draagvlak. De Ruimtelijke Koers is in 2021 verworpen in de gemeenteraad. Daarnaast speelt dat corona-maatregelen mogelijk remmend hebben gewerkt op de mogelijkheden om ideeën en initiatieven van inwoners te realiseren.

Als op basis van deze stellingen een samengestelde score wordt berekend, komt de gemeente Houten uit op een 5,6. Een score die lager is dan vorig jaar (5,9). Tot vorig jaar was sprake van een stijging: van 5,4 in 2016 naar 5,6 in 2017 naar 5,7 in 2018 en 5,9 in 2019.

Als de inwoners wordt gevraagd om de wijze waarop de gemeente samenwerkt met inwoners en organisaties in een rapportcijfer uit te drukken, dan levert dat gemiddeld een 6,6 op, wat ook iets lager is dan de twee voorgaande jaren toen dit cijfer op een 6,8 lag.

Contact met de gemeente en contact met een medewerker van de gemeente, 2014-2020.

Stellingen over de dienstverlening van de gemeente, % (helemaal) eens, 2014-2020.

Iets meer dan de helft van de inwoners heeft het afgelopen jaar contact gehad met de gemeente (56%), wat lager is dan in voorgaande jaren. Vier op de tien inwoners hebben daarbij contact gehad met een medewerker. Dit aandeel ligt iets lager dan vorig jaar (van 43% naar 40%). Deze cijfers zullen tenminste voor een deel samenhangen met de maatregelen rond corona.

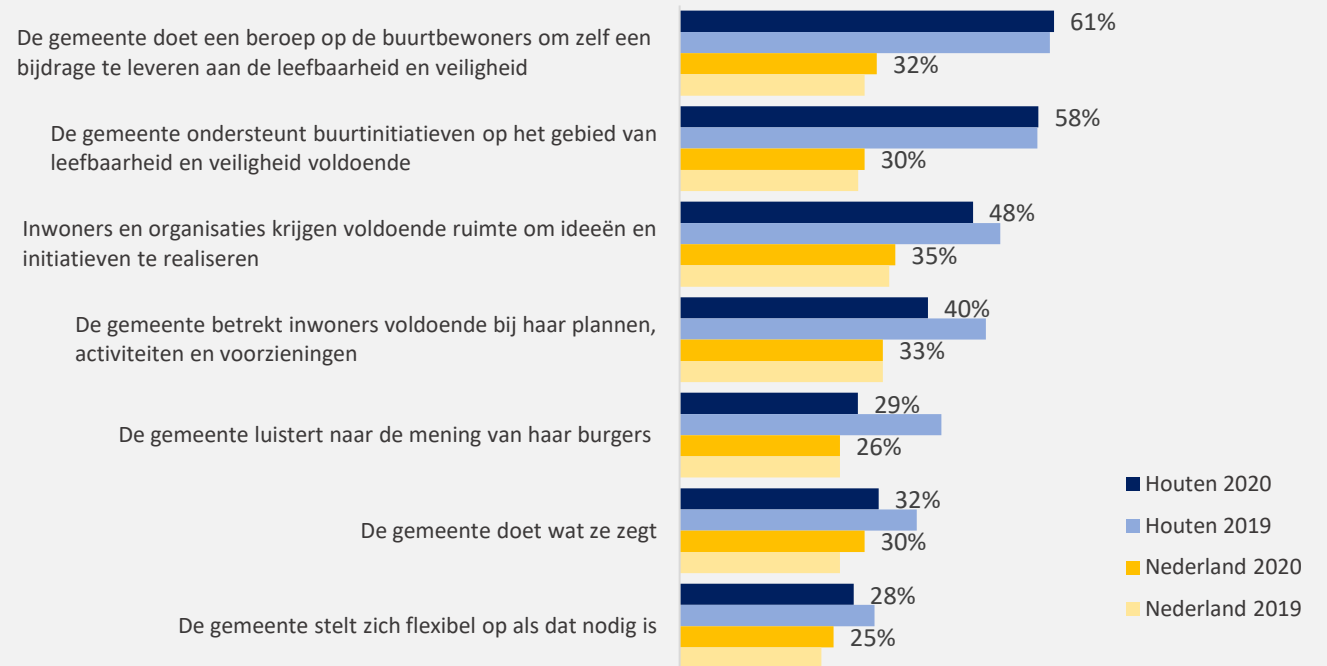
Als gevolg van COVID-19 is de dienstverlening tijdens de eerste golf aan de balie afgeschaald. Daardoor kon niet in alle gevallen meteen worden voorzien in het gevraagde. Intern is een grote inspanning verricht om de dienstverlening zoveel mogelijk op peil te houden en contact te krijgen/houden met inwoners. Voor hen die het nodig hadden, is de balie opengebleven. Vanaf juni 2020 is de dienstverlening aan de balie echter weer op volle sterkte.

Ook zullen minder inwoners bijvoorbeeld naar het buitenland zijn geweest en is daarmee het aantal aanvragen voor een paspoort of ID-kaart teruggelopen. Daarnaast zullen steeds meer inwoners zaken online regelen met de gemeente, waardoor direct contact met de gemeente minder nodig is.

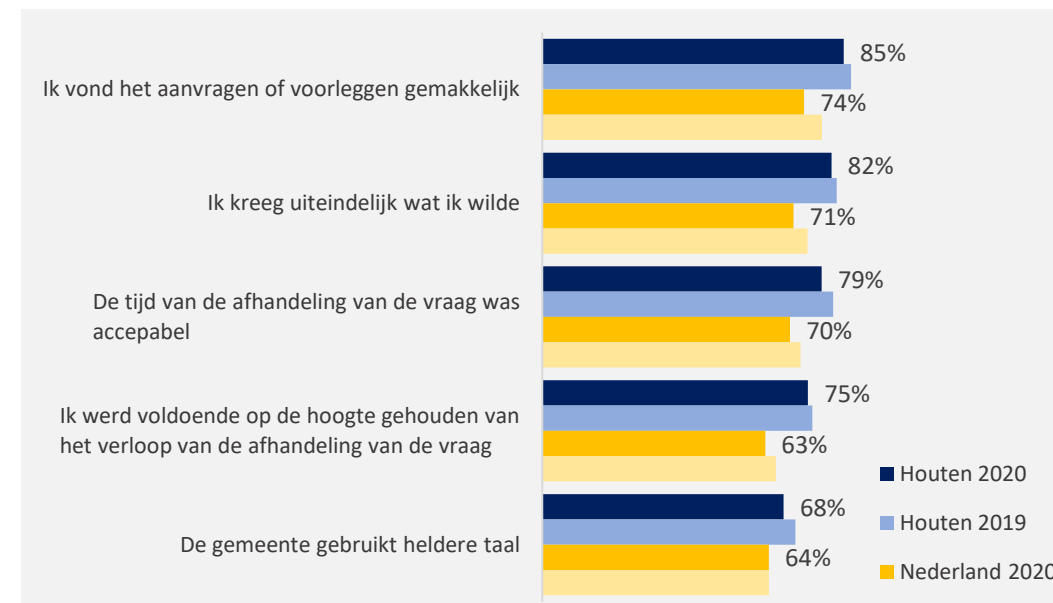
Veruit de meeste inwoners die contact hebben gehad met een medewerker van de gemeente zijn (zeer) tevreden over de wijze waarop dit contact is verlopen, afgaande op de stellingen die hierover aan de respondenten zijn voorgelegd. Zo vond 85% het aanvragen of voorleggen gemakkelijk, kreeg 82% uiteindelijk ook wat men wilde, vond 79% de tijd van afhandeling acceptabel en werd 75% voldoende op de hoogte gehouden van het verloop van de afhandeling van de aanvraag. Het taalgebruik van de gemeente vindt ruim twee derde helder.

Vergeleken met voorgaande jaren zijn inwoners over de meeste aspecten steeds iets minder positief. Groot zijn deze verschillen echter niet. De verklaring voor deze iets lagere tevredenheid moet worden gezocht in bovenstaande reeds gegeven argumentatie met betrekking tot beperkende maatregelen rond corona.

Houten vergeleken: relatie met de gemeente en dienstverlening

Stellingen over de gemeente en haar inwoners (% (helemaal) eens), vergeleken met Nederland (WSJG 2020-2019)

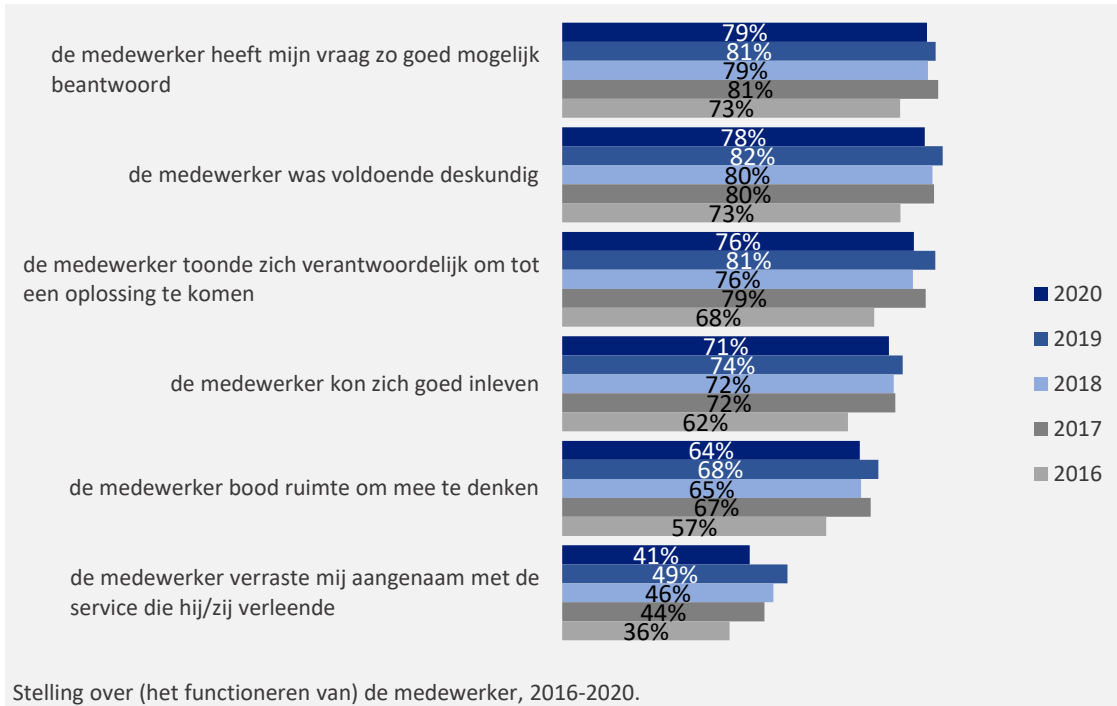

Stellingen over de dienstverlening van de gemeente (% (helemaal) eens), vergeleken met Nederland (WSJG 2020-2019)

Als het gaat om de relatie tussen de lokale overheid en de burgers is in veel gemeenten nog veel te winnen. In de praktijk lijkt de afstand tussen de lokale overheid, politiek en inwoners namelijk best groot. Houten komt er echter vergeleken met de landelijke cijfers (WSJG 2020) relatief gunstig uit. De gemeente scoort op alle punten beter, bijvoorbeeld als het gaat om het beroep dat op burgers wordt gedaan om een bijdrage te leveren aan de buurt, de steun en ruimte die wordt geboden voor ideeën en initiatieven en het bieden van ruimte aan inwoners en organisaties om ideeën en initiatieven te realiseren. Daarnaast betreft de gemeente haar inwoners vaker bij plannen, activiteiten en voorzieningen. De verschillen zijn kleiner als het gaat om het luisteren naar burgers (resp. 29% in Houten en 26% gemiddeld in Nederland), de flexibiliteit waarmee de gemeente zich opstelt (resp. 28% en 25%) en het doen wat ze zegt (resp. 32% en 30%), maar ook hierover zijn inwoners van Houten positiever dan gemiddeld. De relatieve voorsprong die de gemeente had ten opzichte van andere gemeenten is echter op verschillende aspecten duidelijk afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Waar we landelijk meestal een lichte verbetering zien, zijn de cijfers voor Houten veelal gedaald. Eerder in dit hoofdstuk is deze afname reeds verklaard.

Ook als het gaat om de gemeentelijke dienstverlening scoort de gemeente Houten op alle aspecten beter dan gemiddeld. Dit betreft onder andere het gemak om iets aan te vragen of voor te leggen. Ook over het taalgebruik van de gemeente laten inwoners zich positiever uit dan gemiddeld in Nederland, maar hier is het verschil iets minder groot.

Gemeentelijk dienstverlening en 'hostmanship'

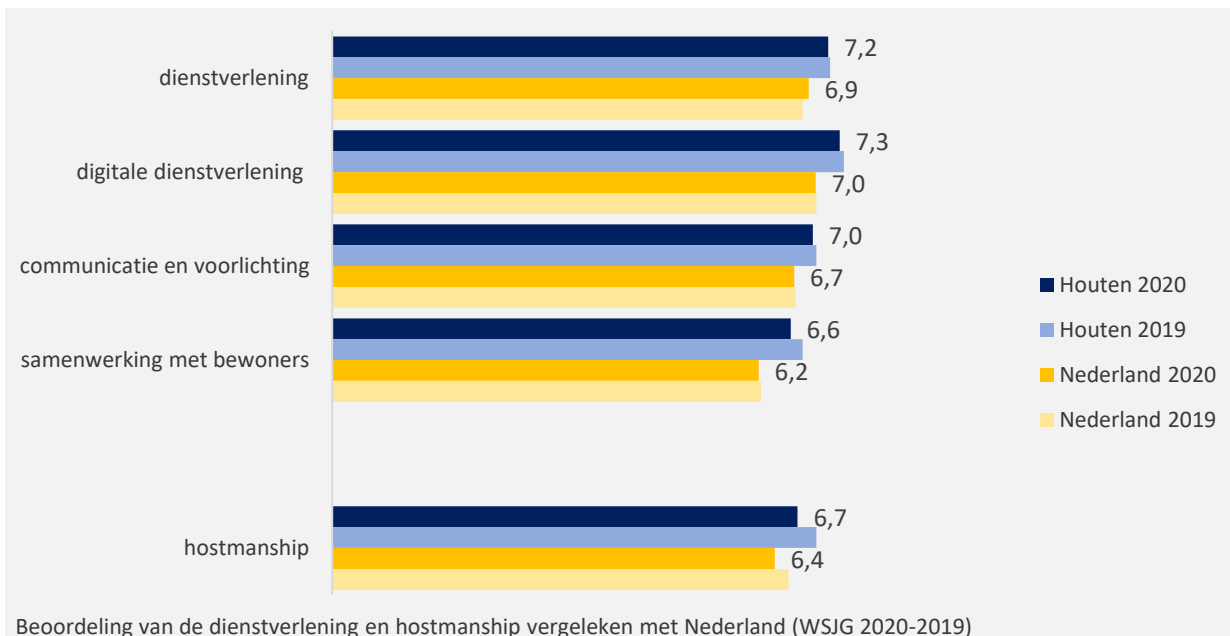
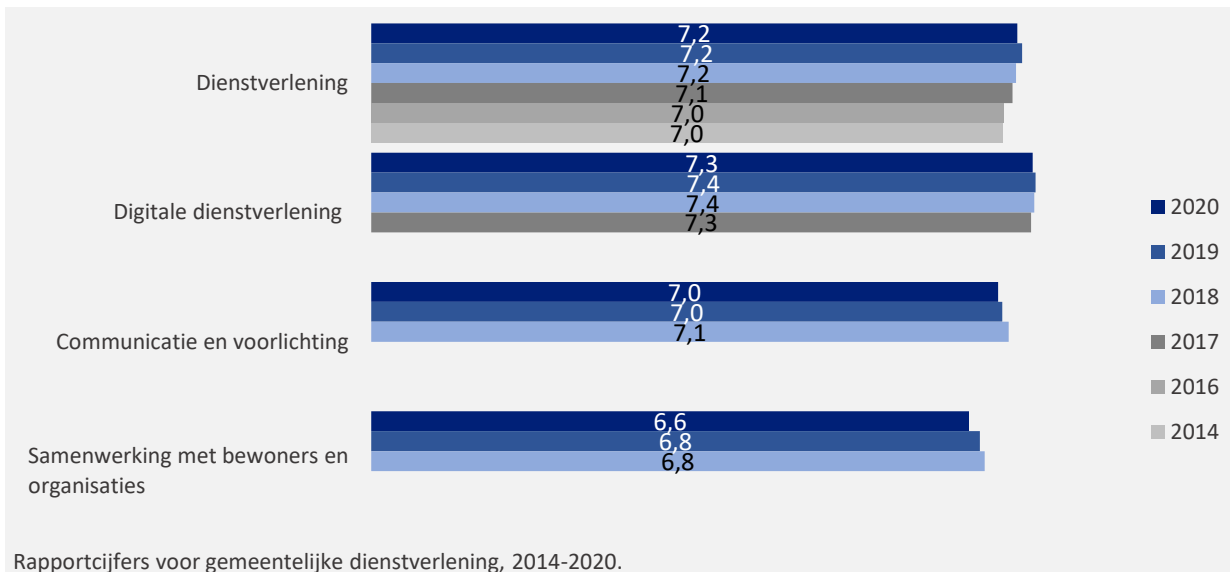

Over het contact met de medewerker is een aantal stellingen voorgelegd. Het gaat hierbij om het zogenaamde begrip 'hostmanship'; de dienstverlening vanuit het perspectief van de klant waarbij deze het gevoel gegeven wordt echt welkom te zijn en waarbij vooral goed met de klant wordt meegedacht.

Bijna acht op de tien inwoners die contact hebben gehad met de gemeente zijn positief over de deskundigheid van de medewerker en over de verantwoordelijkheid die de medewerker toonde om tot een oplossing te komen. Drie kwart is van mening dat de medewerker zijn of haar vraag zo goed mogelijk heeft beantwoord en zeven op de tien zijn van mening dat de medewerker zich goed kon inleven. Twee derde geeft aan dat de medewerker ruimte bood om mee te denken. Vier op de tien respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling dat de medewerker hen aangenaam verraste wat betreft de service.

Als de stellingen volgens de VNG-methodiek worden omgerekend tot een score voor 'hostmanship', is de score een 6,7. Dit is lager is dan de score van vorig jaar die op een 7,0 uitkwam. Vorig jaar was de score juist toegenomen vergeleken met de jaren daarvoor: van 6,3 in 2016 naar 6,9 in 2017 en 2018 naar 7,0 in 2019. De coronacrisis, waardoor veel contacten digitaal in plaats van face-to-face plaatsvinden kan hier mede debet aan zijn. Vooral het meer bieden dan verwacht aan service (verrassingseffect) liep terug van 49% naar 41%. Ook landelijk is het cijfer voor hostmanship afgenomen. Het Nederlands gemiddelde is nu 6,4 en was in 2019 nog 6,6.

Beoordeling van de gemeentelijke dienstverlening en participatie

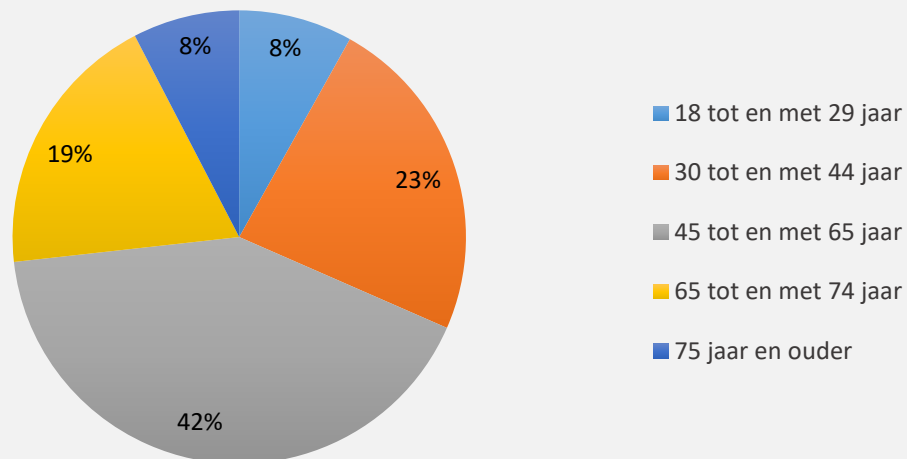
De dienstverlening en communicatie van de gemeente worden in het algemeen positief gewaardeerd door de inwoners van Houten. Ondanks de iets negatievere houding ten aanzien van het contact met een medewerker van de gemeente, is het oordeel over de dienstverlening van de gemeente in zijn algemeenheid niet veranderd. Evenals in 2019 en 2018 geven inwoners hiervoor gemiddeld een 7,2. De digitale dienstverlening krijgt een 7,3. Voor de communicatie en de voorlichting van de gemeente geven de inwoners net als vorig jaar een 7,0.

De samenwerking met bewoners en organisaties krijgt met een 6,6 een iets lager cijfer. Dit cijfer ligt ook iets lager dan de twee voorgaande jaren toen inwoners dit gemiddeld met een 6,8 beoordeelden. Het is aannemelijk dat de corona-omstandigheden van invloed zijn geweest op de ervaringen die inwoners in dit verband hebben gehad. In de verschillende participatietrajecten is zeer goed nagedacht over het systematisch vooraf betrekken van inwoners. Veel fysieke bijeenkomsten moesten echter onder invloed van corona worden afgelast en in veel gevallen omgezet worden naar een digitale bijeenkomst. In het begin moest dat op het allerlaatste moment gebeuren en werd er veel geïmproviseerd. Later werden zowel de gemeente als de andere participanten daar meer bedreven in. Overleggen vonden soms ook in hybride vorm plaats (een deel fysiek aanwezig en een deel digitaal). Bij bijvoorbeeld de Ruimtelijke Koers kwamen inwoners in grote aantallen digitaal inspreken. Er werden avonden per week achtereen inspreksessies georganiseerd. Mogelijk dat inwoners minder tevreden zijn over deze digitale bijeenkomsten of hebben ze zich op inhoud niet altijd gehoord gevoeld. Uiteindelijk heeft alles bij elkaar tot een wat lagere score geleid.

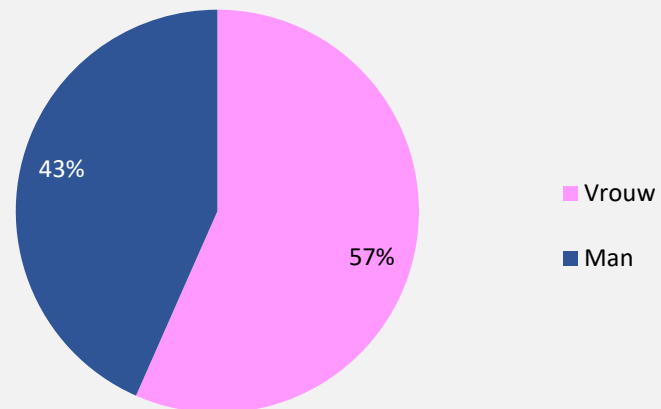
De rapportcijfers voor Houten vergeleken met Nederland

De gemeentelijke dienstverlening in Houten krijgt van inwoners gemiddeld een gemiddeld rapportcijfer 7,2 en dat is hoger dan gemiddeld in Nederland (6,9). Ook de cijfers voor digitale dienstverlening (7,3), de communicatie en voorlichting (7,0) en de samenwerking met bewoners (6,6) zijn hoger dan gemiddeld. Voor 'hostmanship' scoort Houten een 6,7 en ook dit is hoger dan het Nederlands gemiddelde (6,4).

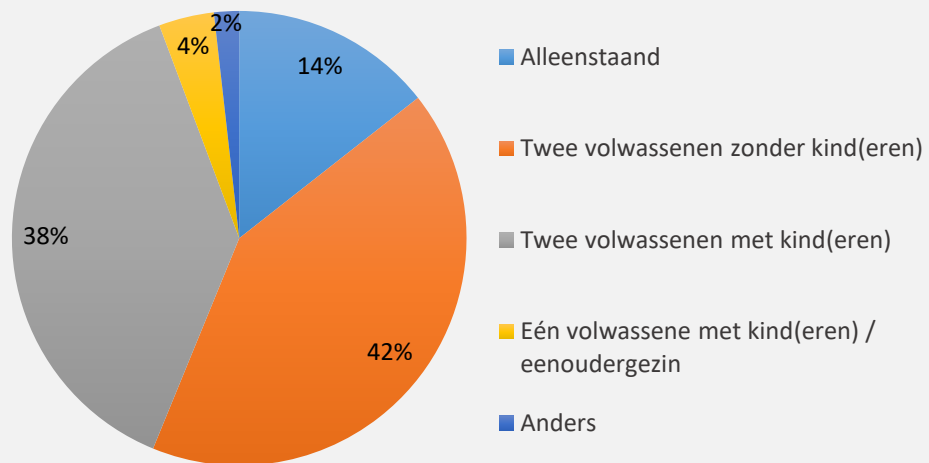
Achtergrondkenmerken van de respondenten (ongewogen cijfers)

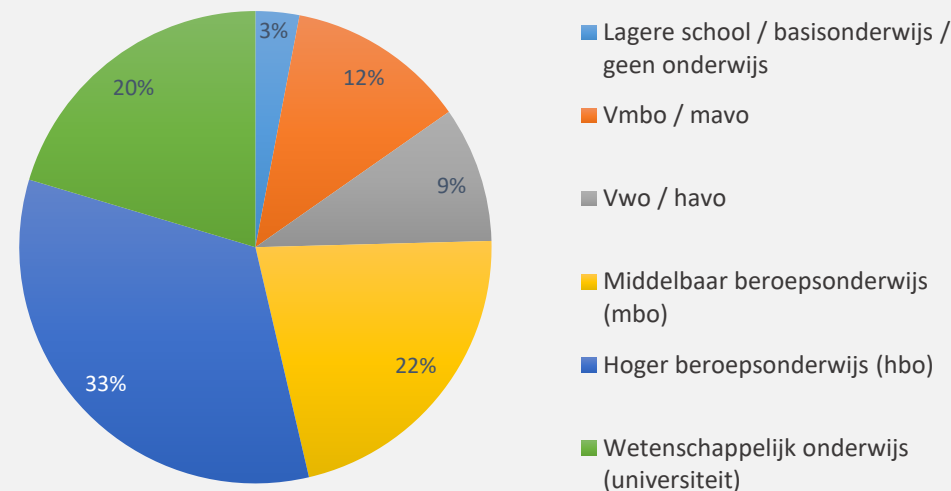
Verdeling leeftijden, 2020.

Geslacht van respondenten, 2020.

Samenstelling huishoudens, 2020.

Opleidingsniveau, 2020.

De Monitor Sociale Kracht is ontwikkeld met medewerking van (voorheen) Lokaal Centraal en de gemeente Houten. Het onderzoek is als pilot in 2014 in de gemeente Houten uitgevoerd. Naar aanleiding van de pilot is het model aangescherpt. In 2016 (gemeenteniveau), 2017 (wijkniveau), 2018 (gemeenteniveau) en 2019 (wijkniveau) zijn vervolgmetingen uitgevoerd. In 2020 is weer een vervolgmeting uitgevoerd op gemeenteniveau. In 2020 is de monitor in 8 gemeenten uitgevoerd. In 2019 waren dat er 4.

Onderzoeksmethode

Om een zo hoog mogelijke en minst selectieve respons te bereiken en daarmee ook een optimale representativiteit en betrouwbaarheid van de uitkomsten, bieden we respondenten meerdere mogelijkheden aan om aan het onderzoek mee te werken. De inwoners die door de gemeente voor het onderzoek zijn geselecteerd (a-select), hebben een brief van de gemeente ontvangen, met daarin het doel en de opzet van het onderzoek, waarin men werd uitgenodigd om de vragenlijst via internet in te vullen. De mogelijkheid is daarbij geboden om een schriftelijke vragenlijst op te vragen. Na twee weken is een herinneringsbrief gestuurd. Om de respons te optimaliseren zijn de inwoners die in de eerste fase niet hebben gerespondeerd, na-gebeld om de enquête telefonisch af te nemen. Daardoor zijn ook mensen bereikt die uit zichzelf niet zouden hebben meegedaan. De eventuele selectiviteit in de respons is daardoor zo klein mogelijk gehouden.

Respons en betrouwbaarheid

Er is voor dit onderzoek door de gemeente een random steekproef getrokken van 2.700 inwoners van 18 jaar en ouder, willekeurig verspreid over de gemeente. Daarvan zijn er uiteindelijk 838 meegenomen in de analyses van het onderzoek. Dit betekent een respons van 31% ten opzichte van de bruto steekproef. Dat is ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te doen op gemeenteniveau. Om de uitkomsten zoveel mogelijk representatief te laten zijn voor de bevolking van Houten zijn de onderzoeksgegevens gewogen naar leeftijdsgroep, geslacht en wijk. Dit betekent dat de verdeling in de respons door middel van een correctiefactor is rechtgetrokken naar de verdeling in de populatie.

Rapportage over de uitkomsten

Naast deze rapportage is een tabellenboek opgesteld waarin alle uitkomsten per vraag zijn weergegeven (naast die van de voorgaande jaren). In de rapportage is de categorie 'n.v.t.' / 'geen mening' / 'weet niet' meestal buiten beschouwing gelaten omdat deze werkwijze overeen komt met die van VNG Realisatie/ Waar staat je gemeente? Als dit een groot aandeel betreft, is dit apart vermeld in de tekst. In het tabellenboek worden - daar waar van toepassing - beide waarden vermeld.

Berekening van de scores

De vragen uit de enquête liggen ten grondslag aan de scores voor sociale kracht (en de pijlers daarvan). De scores worden op een gestandaardiseerde manier berekend. Om zoveel mogelijk vulling te krijgen van de scores wordt een score aan een respondent toegekend als twee derde (67%) van de vragen voor de score van de betreffende pijler is ingevuld. Deze laatste 'finetuning' is een belangrijke aanpassing geweest in het onderzoek vanaf 2018. Waar nodig zijn de cijfers van voorgaande jaren zo consistent mogelijk herberekend, zodat de trend door de jaren heen toch inzichtelijk kan worden gemaakt. Waar dit niet goed mogelijk was, wordt dit vermeld. Vanwege deze herberekening kunnen sommige uitkomsten over eerdere jaren in deze rapportage afwijken van voorgaande rapporten.

Dimensus en Companen: Bundeling van kennis, kunde en kracht

Dimensus helpt opdrachtgevers bij het vinden van passende antwoorden op hun beleidsvraagstukken op het brede maatschappelijke werkkterrein. Dit doen wij vanuit een bevoegenheid en passie voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek. U bent daarbij partner in het proces; een goed resultaat komt namelijk niet tot stand zonder goede input. De onderzoeken van Dimensus richten zich op thema's als leefbaarheid en veiligheid, wonen, zorg en welzijn, cultuur, sport en recreatie en klanttevredenheid.

Companen helpt gemeenten, regio's, woningcorporaties en zorginstellingen, onder andere door onderzoek naar vraag en aanbod op de woningmarkt; op het niveau van de regionale woningmarkt, op locatieniveau, op het niveau van uw vastgoedportefeuille. In de onderzoeken is er aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor zorg en diensten aan huis. Het onderzoek van Companen biedt een praktische opmaat voor advies, beleidsplannen en samenwerking.

Dimensus en Companen bundelen de krachten om u nog beter van dienst te kunnen zijn met innovatief onderzoek, passend bij uw vraag. Wij koppelen deskundigheid en logistieke ervaring, kwaliteit, flexibiliteit en een plezierige samenwerking aan een betaalbare prijs. In gezamenlijkheid ontwikkelen we producten. Voorbeeld hiervan is de GemeenteBeleidsMonitor (GBM), in Houten bekend als de Monitor Sociale Kracht (MSK), die inzicht geeft in waar uw gemeente staat op het gebied van leefbaarheid, veiligheid en sociale kracht. En ook het WoonWaardeModel, waarmee gericht informatie wordt verkregen voor gebiedsmarketing rond nieuwe woonbestemmingen, samen met potentiële bewoners.

Zo gaan Dimensus en Companen samen op zoek naar antwoorden op uw vragen!

Dit onderzoek is uitgevoerd door Dimensus, in opdracht van de gemeente Houten

Dimensus

■ Wilhelminasingel 1a | 4818 AA Breda | t. 076-515 03 04 | f. 076-515 13 88 | info@dimensus.nl | www.dimensus.nl

COMPANEN ADVIES VOOR
WONINGMARKT
EN LEEFOMGEVING